

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΤΕΥΧΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ | Αρ. Φύλλου 408

5 Μαΐου 1998

ΥΠΟΥΡΓΙΚΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΓΚΡΙΣΕΙΣ

Αριθ. Γ2/2830

Τροποποίηση αναλυτικού προγράμματος του μαθήματος των Θρησκευτικών των Α΄, Β΄ και Γ΄ τάξεων του Γυμνασίου.

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις της περ. γ΄ της παραγράφου 2 του άρθρου 24 του Ν. 1566/1985 «Δομή και λειτουργία της Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ 167/τ. Α΄/30.9.85).

2. Τις διατάξεις της παραγρ. 2 του άρθρου 7 του Ν. 2525/97 (ΦΕΚ 188/τ. Α΄/23.9.97) «Ενιαίο Λύκειο, πρόσβαση των αποφοίτων στην Τριτοβάθμια Εκπ/ση, αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου και άλλες διατάξεις».

3. Το γεγονός ότι από τις διατάξεις της παρούσης δεν προκαλείται δαπάνη σε βάρος του Κρατικού Προϋπολογισμού [άρθρ. 1 παρ. 2α του Ν. 2469/1997 (Α΄ 38)].

4. Τη με αριθμ. 18/1995 πράξη του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου, αποφασίζουμε:

Ο σκοπός και η διδακτέα ύλη του μαθήματος των Θρησκευτικών των Α΄, Β΄ και Γ΄ τάξεων του Γυμνασίου, όπως ορίζονται στις διατάξεις των άρθρων 2, 3, 4 του Π.Δ. 438/1985 (ΦΕΚ 158 τ.Α΄), αντικαθίσταται ως εξής:

Α. ΣΚΟΠΟΣ

Ο γενικός σκοπός της διδασκαλίας του μαθήματος των Θρησκευτικών στο Γυμνάσιο είναι:

1. Να ενημερωθούν οι μαθητές για την υφή του θρησκευτικού φαινομένου.

2. Να γνωρίσουν ιδιαίτερα το Χριστιανισμό, κατεξοχήν την Ορθοδοξία και να τοποθετηθούν υπεύθυνα.

3. Να αξιοποιήσουν την προσφορά του μαθήματος, ώστε να συνειδητοποιήσουν τη δύναμη του λυτρωτικού μηνύματος του Ευαγγελίου και να καλλιεργήσουν το ήθος και την προσωπικότητά τους, να ευαισθητοποιηθούν απέναντι στο σύγχρονο κοινωνικό προβληματισμό και να βοηθηθούν να πάρουν έμπρακτα θέση.

Η πραγματοποίηση του σκοπού είναι άρρηκτα δεμένη:

1. Με την υπεύθυνη συνάντηση των μαθητών με τα μορφωτικά αγαθά από την Αγία Γραφή, του Πατέρες και την όλη ζωντανή παράδοση της Εκκλησίας, καθώς και από κάθε πρόσφορο συγγενή χώρο.

2. Με την αξιοποίηση - όσο είναι δυνατόν - των προσωπικών εμπειριών των μαθητών και σύμφωνα πάντοτε με τη συγκεκριμένη βαθμίδα ανάπτυξης, τις ανάγκες και τα ενδιαφέροντά τους.

3. Με τα σύγχρονα κοινωνικο-πολιτιστικά ερεθίσματα που δέχονται οι μαθητές μέσα σ' ένα διδακτικό κλίμα αμοιβαίου σεβασμού και δημιουργικού διαλόγου.

Α΄ ΤΑΞΗ

Σκοπός της διδασκαλίας του μαθήματος των θρησκευτικών στην Α΄ τάξη Γυμνασίου είναι:

α. Να γνωρίσουν οι μαθητές την προετοιμασία του κόσμου για την αποδοχή του Ευαγγελίου του Χριστού, καθώς και του καινούργιου κόσμου του Θεού μέσα στην Παλαιά Διαθήκη και στα πλαίσια της ιστορίας ενός λαού, σε ό,τι αυτός εκπροσωπεί ολόκληρη την ανθρωπότητα.

β. Να παρακολουθήσουν τις πολλαπλές επαγγελίες του Θεού και τη δυναμική παρουσία των αντιπροσώπων του, δικαίων και κυρίως προφητών, που υπογραμμίζουν την αμετάθετη βούληση του Θεού να δώσει την αλήθεια, την ελευθερία, τη δικαιοσύνη, την αγάπη και την ειρήνη στους ανθρώπους.

γ. Να συναισθανθούν τη θεϊκή αγάπη, που είναι δυνατότερη από την ανθρώπινη αδυναμία και να επισημάνουν την ανθρώπινη αντίδραση που συναντάται στην ιστορία της Π. Διαθήκης.

δ. Τέλος, να εκτιμήσουν συνειδητά ότι η Π. Διαθήκη είναι πανανθρώπινο βιβλίο, που πέρα από τη θρησκευτική του δύναμη, αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα της πνευματικής μας κληρονομιάς, αφού κοντά στ' άλλα έχει αφήσει τη σφραγίδα του στον Πολιτισμό μας.

ΤΙΤΛΟΣ

ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ ΤΩΝ ΑΝΘΡΩΠΩΝ ΓΙΑ ΤΟΝ ΚΑΙΝΟΥΡΓΙΟ ΚΟΣΜΟ ΤΟΥ ΘΕΟΥ

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ

Σκοποί επιδιώξεις:
- Να γίνει διευκρίνηση όρων και εννοιών που σχετίζονται με τη μελέτη της Αγίας Γραφής
- Να προσλάβουν οι μαθητές όλα τα απαραίτητα εκείνα στοιχεία που θα τους βοηθήσουν στην καλύτερη κατανόηση και αφομοίωση της διδακτέας ύλης.

Περιεχόμενο:
- Σύντομη αναφορά στις λέξεις "Διαθήκη", "Παλαιά" και "Καινή", στους συγγραφείς και στα βιβλία της Π.Δ. Μετάφραση των Ο΄
- Η Α.Γ. είναι έργο του Θεού αλλά και των ανθρώπων σύγκριση με παράλληλα κείμενα της εποχής
- Η Π.Δ. στη ζωή της Εκκλησίας και η σημασία της μελέτης της
- Χρήσιμα στοιχεία για τη Γεωγραφία της Παλαιστίνης, ώστε να κατανοείται καλύτερα το περιεχόμενο της Π.Δ.

ΕΝΟΤΗΤΕΣ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΚΕΙΜΕΝΑ - ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ
1. Γνωριμία με την Αγία Γραφή	Οι μαθητές: - Να έχουν μια πρώτη γνωριμία με την Αγία Γραφή - Να πληροφορηθούν για τα βιβλία της Παλαιάς Διαθήκης, το κείμενο και τη μετάφραση των Ο΄ - Να κατανοήσουν ότι στόχος της Αγίας Γραφής είναι η σωτηρία του ανθρώπου - Να κρατήσουν στα χέρια τους το κείμενο της Παλαιάς Διαθήκης και να μάθουν πως γίνονται οι παραπομπές - Γνωρίζοντας τα ανωτέρω να κατανοήσουν την πανανθρώπινη αξία της Αγίας Γραφής καθώς και τη σπουδαιότητα της για τη ζωή τους	Κείμενα Πρ. 3,25 / Εβρ. 8, 8-9 Περιεχόμενο - Η "Διαθήκη" του Θεού και η Αγία Γραφή - Παλαιά και Καινή Διαθήκη - Κοινός στόχος και των δύο Διαθηκών είναι η σωτηρία - Τριμερής διαίρεση της Π.Δ. - Το κείμενο της Π.Δ.: Πρωτότυπο, μετάφραση των Ο΄ και άλλες μεταφράσεις
2. Η Αγία Γραφή, έργο θείο και ανθρώπινο	Οι μαθητές - Να κατανοήσουν το γεγονός ότι την Α.Γ. την έγραψαν άνθρωποι αλλά με το φωτισμό του Θεού - Να συνειδητοποιήσουν ότι η Π. Διαθήκη αποτελεί την προϊστορία όλων των ανθρώπων και όχι μόνο την προϊστορία ενός λαού - Να γνωρίσουν ότι στην Α.Γ. υπάρχει ο αποκεκαλυμμένος λόγος του Θεού και να συναισθανθούν την ανάγκη να αποκτήσουν το κείμενο της Βίβλου - Για τη σπουδή της και την προσωπική μελέτη είναι απαραίτητη κάποια ειδική ενημέρωση (σχετικά με τη γλώσσα, τους συμβολισμούς, ιδιόμορφα εκφραστικά μέσα κ.τ.τ.), ώστε να προσεγγίζουν ακριβώς και επωφελώς τις αλήθειες ζωής που περιέχει	Κείμενα Εξ. 3, 2-15/ Λουκ. 24, 44-45/ Β΄ Τιμ. 3, 16-17 Περιεχόμενο - Τι είναι η "αποκάλυψη" - Γιατί τα βιβλία της Α.Γ. είναι θεόπνευστα - Το θείο και ανθρώπινο στοιχείο στην Π.Δ. (Θείο για τις σωτηριολογικές αλήθειες που περιέχει και αποκαλύπτονται μέσα από τα γεγονότα της ιστορίας του: ανθρωπομορφισμούς, συμβολισμούς κτλ. Ανθρώπινο ως προς τον τρόπο που δίνονται οι αλήθειες αυτές στο πλαίσιο των εκάστοτε ιστορικών, κοινωνικών και πολιτιστικών δεδομένων) - Η Π.Δ. δεν είναι μόνον ιστορία ενός λαού αλλά και πνευματική προϊστορία των χριστιανών - Σύντομη αναφορά στην ιδιαιτερότητα της Π.Δ. σε σχέση με άλλα θρησκευτικού περιεχομένου κείμενα
3. Η Παλαιά Διαθήκη στη ζωή της Εκκλησίας	Οι μαθητές - Να συνειδητοποιήσουν την ουσιαστική σχέση του Χριστού και των πρώτων Χριστιανών με την Π.Δ. - Να γνωρίσουν πόσο σημαντική είναι για την Εκκλησία η Π.Δ. και πόσο έχει αξιοποιηθεί στη ζωή της - Να αισθανθούν την αναγκαιότητα της μελέτης της Α.Γ. για τη ζωή τους - Να αντιληφθούν ότι έτσι ενημερωμένοι ευχερέστερα μπορούν να απολαμβάνουν και να βρίσκουν όσα από την Π.Δ. είναι αποτυπωμένα στην εκκλησιαστική πολιτιστική κληρονομιά	Κείμενα Πρ. 8, 27-35/ Λουκ. 4, 16-23/ Πρ. 2, 46 Περιεχόμενο - Ο Χριστός και οι πρώτοι Χριστιανοί σε σχέση με την Π.Δ. (Ο Χριστός με τη ζωή και τη διδασκαλία του "ερμηνεύει" την Π.Δ. Οι πρώτοι χριστιανοί τη χρησιμοποιούσαν στη λατρεία τους) - Η Π.Δ. στη σημερινή ζωή της Εκκλησίας - Συνολική αξιολόγηση της Π.Δ.
4. Ο γεωγραφικός χώρος της Π. Διαθήκης	Οι μαθητές να γνωρίσουν και να αναπλάσουν τους αγίους τόπους, όπου συνέβησαν τα κορυφαία γεγονότα της πίστης μας, καθώς και την ιστορία και τον πολιτιστικό τους ρόλο, ώστε μελετώντας πρόσωπα και γεγονότα της ιεράς ιστορίας να τα τοποθετούν συγκεκριμένα στη συνείδησή τους	Περιεχόμενο - Ονομασία της χώρας - Γεωγραφικά στοιχεία που θα βοηθήσουν στην κατανόηση του περιβάλλοντος και του τρόπου ζωής των κατοίκων της περιοχής αυτής - Η σημασία της γεωγραφικής της θέσης: γέφυρα μεγάλων πολιτισμών - Ο ρόλος των γειτονικών λαών (επιλογή στοιχείων από τους αρχαίους λαούς)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄

Ο ΘΕΟΣ ΑΠΟ ΑΓΑΠΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΕΙ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟ ΚΑΙ ΤΟΝ ΑΝΘΡΩΠΟ

Σκοποί - επιδιώξεις: Οι μαθητές:
- Να μελετήσουν λεπτομερειακά και - κατά το δυνατόν - να κατανοήσουν και να συνειδητοποιήσουν τις βιβλικές αφηγήσεις που σχετίζονται με την προέλευση του κόσμου και των ανθρώπων
- Να κατανοήσουν ότι η αγάπη του Θεού δημιουργεί τον κόσμο και τον άνθρωπο
- Με βάση αυτά να αποκτήσουν τα απαραίτητα γνωστικά στοιχεία για να ερμηνεύσουν όσα δραματικά και ελπιδοφόρα συνέβησαν και συμβαίνουν έκτοτε από τους ανθρώπους και από το Θεό, προκειμένου η ζωή να έχει νόημα και να είναι δημιουργική

Περιεχόμενο:
- Η αγάπη του Θεού για τον άνθρωπο όπως αυτή δίνεται μέσα από τα πρώτα κεφάλαια του βιβλίου της Παλαιάς Διαθήκης "Γενεσις"
- Οι θεόπνευστοι συγγραφείς αποκαλύπτουν το Θεό ως δημιουργό του κόσμου και του ανθρώπου, φροντιστή και συντηρητή της δημιουργίας
- Η ξεχωριστή θέση και εξουσία του ανθρώπου στην πλάση, αλλά και η οδυνηρή περιπέτειά του, όταν αυτός επέλεξε τη διακοπή της σχέσης του με το Θεό
- Οι συνέπειες της παρακοής των πρωτοπλάστων θα ψηλαφηθούν στην εποχή τους, αλλά και στη σύγχρονη πραγματικότητα που ζουν οι απόγονοί τους

ΕΝΟΤΗΤΕΣ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΚΕΙΜΕΝΑ - ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ
5. Ο Θεός δημιουργεί τον κόσμο	Οι μαθητές - Να κατανοήσουν ότι ο Θεός από αγάπη δημιουργεί τον κόσμο - Να προσεγγίσουν τις θρησκευτικές αλήθειες της διήγησης που αυτή - με τον ιδιότυπο τρόπο της - εκφράζει - Να γνωρίσουν την ιδιαιτερότητα της βιβλικής διήγησης για τη δημιουργία σε σχέση με τις αντίστοιχες άλλων λαών - Να αποκομίσουν την αλήθεια ότι ο κόσμος πλάστηκε ωραίος - Να συνειδητοποιήσουν ότι η διαφύλαξή του είναι έργο της συνεχούς μέριμνας του Θεού	Κείμενα Γεν. 1, 1-31 Περιεχόμενο - Η δημιουργία του κόσμου κατά την Παλαιά Διαθήκη (ανάγνωση και σχολιασμός των κυριότερων θεολογικών αληθειών: συμβολικές εκφράσεις - ανθρωπομορφισμοί - ο τριαδικός Θεός δημιουργός του κόσμου) - Άλλες διηγήσεις για τη δημιουργία (παραδόσεις αρχαίων λαών για τη δημιουργία: ομοιότητες αλλά και ουσιώδεις διαφορές) - Η Παλαιά Διαθήκη και οι σύγχρονες αντιλήψεις για τη δημιουργία - Η ζωή του κόσμου είναι έργο της συνεχούς μέριμνας του Θεού
6. Ο Θεός δημιουργεί τον άνθρωπο	Οι μαθητές Να μελετήσουν απευθείας από τη Γένεση (σε μετάφραση) την αφήγηση για τη δημιουργία του ανθρώπου και να την ερμηνεύσουν σωστά - Να γνωρίσουν με σαφήνεια και να συνειδητοποιήσουν το μεγαλειώδες ξεκίνημα του ανθρώπου από τον Πλάστη ως κορυφαίο και "καλόν λίαν" δημιούργημα με υψηλό εφόδιο και αντίστοιχο προορισμό - Να προσεγγίσουν ιδιαίτερα τις παραδεισιακές σχέσεις του προς τον Δημιουργό, προς τον συνάνθρωπο και προς τη λοιπή κτίση	Κείμενα Γεν. 1, 26-28/2,7. 18.21-23 Περιεχόμενο - Σκοπός της διήγησης Να τονιστεί: α) Η φύση του ανθρώπου και η σχέση του με το Θεό (χωμάτινος, "κατ' εικόνα" και "καθ' ομοίωσιν") β) Η σχέση ανθρώπου με το συνάνθρωπο (δημιουργία της Εύας) γ) Η σχέση ανθρώπου - φυσικού περιβάλλοντος: η ευθύνη του ανθρώπου για τη διαφύλαξη και πρόοδο του κόσμου
7. Η απομάκρυνση του ανθρώπου από την αγάπη του Θεού	Οι μαθητές από την περαιτέρω μελέτη και υπεύθυνη ερμηνεία της παραστατικής βιβλικής αφήγησης να πληροφορηθούν και με τα ανάλογα συναισθήματα - να εννοήσουν ότι το μεγαλειώδες ξεκίνημα του ανθρώπου είχε μια τραγική συνέχεια: ο άνθρωπος με ελεύθερη αλλά λανθασμένη επιλογή βγήκε έξω από την τροχιά ζωής που είχε χαράξει για χάρη του από την αγάπη και σοφία του Δημιουργού του	Κείμενα Γεν. 2,8.16-17 / Γεν. 3, 1-6 Περιεχόμενο - Η παραδείσια ζωή του ανθρώπου - Η θεϊκή προτροπή: το νόημά της - Το νόημα του προπατορικού αμαρτήματος: ανθρώπινη επιλογή
8. Οι συνέπειες της παρακοής των πρωτοπλάστων - το πρωτευαγγέλιο	Οι μαθητές, μελετώντας τη συνέχεια της Βιβλικής αφήγησης, να παρακολουθήσουν και να στοχαστούν ευαίσθητα όσα σοβαρά και δραματικά επακολούθησαν μετά την πτώση των πρωτοπλάστων - Ο άνθρωπος εμμένει στην επιλογή του, αυτοπροσανατολίζεται σε όλα, βάζει τη ρήξη όλων των σχέσεών του και έτσι μπαίνουν στη ζωή του η αποξένωση, η ανευθυνότητα, ο μόχθος, τα δεινά και ο θάνατος - Ο Θεός της αγάπης του δίνει τις πρώτες ελπίδες για ανόρθωση σ' ένα μέλλον αλλιώτικο	Κείμενα Γεν. 3,7-13/Γεν.3, 16-19 Περιεχόμενο - Ο άνθρωπος επιμένει εγωιστικά στην πτώση του - Οι συνέπειες του προπατορικού αμαρτήματος - Οι συνέπειες της παρακοής στη σύγχρονη εποχή - Ο Θεός δεν αφήνει τον άνθρωπο χωρίς ελπίδα: πρωτευαγγέλιο

ΕΝΟΤΗΤΕΣ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΚΕΙΜΕΝΑ - ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ
9 Οι συνέπειες της πτώσης στην πορεία του ανθρώπινου γένους	Οι μαθητές : - Να μελετήσουν και να γνωρίσουν τρεις αρχαιοβιβλικές διηγήσεις ως παραδείγματα της πτωτικής πορείας του ανθρώπου ύστερα από την προπατορική απώλεια της επικοινωνίας με το Θεό - Να εννοήσουν ότι χωρίς κοινωνία με το Θεό η ζωή απειλείται με αιματοχυσία, καταστροφή, σύγχυση, διάσπαση και άλλα δεινά. - Να συνειδητοποιήσουν ότι αυτές οι αρνητικές συνέπειες μαστίζουν τη ζωή πάντοτε - και σήμερα - Να βεβαιωθούν ότι ο Θεός πάντοτε δίνει μία νέα ευκαιρία και δυνατότητες να κάνουμε στη ζωη μας ένα νέο διορθωτικό ξεκίνημα.	Κείμενα . Γεν 4,8, 10-12/Γεν 6, 13-14/ Γεν 7,1, 17/Γεν 8, 15-17, 20-21/ Γεν 9 1,9,13/Γεν 11, 1-9 Περιεχόμενο - Δραματικά γεγονότα μετά τα προπατορικό αμάρτημα 1. Κάιν και Άβελ (ακόμη και η αδελφική σχέση διαταράσσεται) 2. Κατακλυσμός (η ευθύνη του ανθρωπου, αλλά και η μέριμνα του Θεου) 3 Βαβέλ (η αλαζονεία του ανθρωπου και της τεχνολογίας μπορεί να επιφέρει διαταραχή και σύγχυση στις ανθρώπινες σχέσεις και να οδηγήσει σε αδιέξοδα) - Οι συνέπειες του προπατορικού αμαρτήματος στη σύγχρονη εποχή.
10. Επαναληπτικό	Οι μαθητές από την ανασκόπηση της βιβλικής προϊστορίας, πρωτοιστορίας και πρωτολογιας : - Να συνοψίσουν και να συγκρατήσουν βασικά στοιχεια από τις πληροφορίες, ερμηνείες και αλήθειες που σχετίζονται με την από το Θεό προέλευση του κόσμου και του ανθρώπου - Να κατανοήσουν - με βαση το επίπεδο ανάπτυξής τους - σφαιρικά τη δραματική περιπέτεια του ανθρώπου ως συνέπεια ολέθριας ελεύθερης επιλογής των προπατόρων μας για ζωή μακράν του Θεου - Να συναισθανθούν ότι έκτοτε το μεγαλείο και το δράμα σφραγίζουν την ανθρώπινη ζωή και ιστορια, φθάνουν έως εμάς και συνεχίζονται - Να τους γίνει πεποίθηση ότι το μυστικό και η ελπίδα ζωής αληθινής βρίσκονται στην αγάπη του Θεού και εξαρτώνται από τις ορθές επιλογές της ελευθερίας μας - Να κρίνουν τις επιλογές των πρωτοπλάστων και τις συνέπειές τους - Να αναπτύξουν την κριτική τους ικανότητα με τις ανακεφαλαιωτικές ερωτησεις και ασκήσεις	Περιεχόμενο - Κείμενα "Έκδοσις Ακριβής της Ορθοδόξου Πίστεως" (Ιωαν Δαμασκηνού) Κεφ 2, Εκδ Π Πουρνάρα, Θεσ/νίκη, 1985. - Σχολιασμός του κειμένου - Αξιολόγηση των κυριοτέρων σημείων - Επαναληπτικες ερωτήσεις - Ασκήσεις

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄

ΜΑΘΗΜΑΤΑ 11-19

Ο ΘΕΟΣ ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΖΕΙ ΤΗ ΣΩΤΗΡΙΑ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ

Σκοποί - επιδιώξεις : Οι μαθητές :
- Μέσα από τη μελέτη των βιβλικών αφηγησεων για τους Πατριάρχες και κυρίως για την Έξοδο να παρακολουθήσουν το σχέδιο και τις ενέργειες του Θεού για τη διόρθωση της πορείας ζωής των ανθρώπων : φανερώνεται, ελευθερώνει, συγκροτεί λαό συμπορεύεται, οδηγεί, νομοθετεί, συνάπτει διαθήκη.
- Να διακρίνουν στα παραπάνω σχέσεις και αλήθειες ζωής που ισχύουν και για σήμερα και για πάντα.
- Να προβληματιστούν από τις αδυναμίες ανταπόκρισης του λαού και από τις συνακόλουθες συνέπειες.

Περιεχόμενα :
- Ο Θεός δεν εγκαταλείπει τον άνθρωπο μετά το προπατορικό αμάρτημα.
- Εκπλήρωση των υποσχέσεων του Θεού με την κλήση του Αβραάμ.
- Συνέχιση της θεικής υποστήριξης προς τους Ισραηλίτες : Μωυσής και η απελευθέρωση από την Αίγυπτο.
- Η φροντίδα του Θεού για το λαό του . νομοθεσία στο Σινά, βοήθεια κατά την πορεία στην έρημο και την είσοδο στη γη της επαγγελίας.
- Το νέο Ισραηλιτικό κράτος : θρησκευτική και κοινωνική οργάνωση - επιδράσεις από άλλους λαούς
- Η περίοδος των κριτών και των βασιλέων.

ΕΝΟΤΗΤΕΣ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΚΕΙΜΕΝΑ - ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ
11 Ο Θεός καλεί τον ανθρωπο και προετοιμάζει την σωτηρία του	Οι μαθητές : - Να γνωρίσουν επαρκώς την ιστορια του Αβραάμ και των άλλων πατριαρχών Να ανιχνεύσουν μέσα απ' αυτήν το σχέδιο της αγαπης του Θεού για την ανόρθωση του ανθρώπινου γένους - Συγκεκριμένα να επισημάνουν και να συγκρατήσουν στο νου τους ότι - Με την κληση του Αβραάμ εγκαινιάζεται με πρωτοβουλία του Θεού νέα πορεία με προοπτική για την ανθρωπότητα - Ο Θεός καλεί και οδηγεί, ο δε άνθρωπος ανταποκρίνεται ελευθερα και ενεργά - Να συνειδητοποιήσουν ότι αυτή η πρόταση ζωής (ως προσφορα και κάλεσμα) ισχύει για πάντα.	Κείμενα Γεν 3,15/ Γεν 12, 1-4/ Γεν 18 1,5 17-18/ Γεν 22 / Γεν 28, 10-18. Περιεχόμενο - Ο Θεός σχεδιαζει τη σωτηρια του κόσμου Διαθήκη με τον Αβραάμ - Οι Πατριάρχες αρχίζουν την πραγματοποίηση του θεικου σχεδίου - Η αγάπη του Θεού καλεί χωρίς να εξαναγκαζει (Ο Θεός δίνει λυση κάθε φορα που η Διαθήκη περνάει κριση)
12 Ο Θεος φανερωνεται και δίνει στο λαό ηγέτη	Οι μαθητές : - Να γνωρισουν και να μελετήσουν τις βιβλικές αφηγήσεις για τη θεοφάνεια στο Σινά και την ανάδειξη του Μωυσή ως ηγέτη του καταπιεζόμενου Ισραηλιτικου λαού. - Να πληροφορηθούν και να ευαισθητοποιηθούν από την αλήθεια, πως τότε μέσα από αυτά τα γεγονατα φανερωθηκε ότι ο Θεός ήταν και για πάντα θα είναι , κοντά, μαζί και υπερ των ανθρώπων, ιδιαίτερα των καταπιεζομένων	Κείμενα : Εξ 1, 9-22/ 2, 5-10/ 2, 23/ 3, 1-4, 17. Περιεχόμενο - Η ζωή των Εβραιων στην Αίγυπτο - Ο Μωυσής Η θεοφάνεια στη βατο του Σινά ο Θεος α) δίνει λύση στο αδιεξοδο β) με το όνομά του φανερώνει το ρόλο που θα παίξει στην ιστορία του λαου Του
13 Ο Θεος ελευθερώνει και σώζει	Οι μαθητές : - Να γνωρίσουν και να μελετήσουν όσο το δυνατό πιο σφαιρικά τα γεγονότα της Εξόδου - Με βάση αυτά να προσεγγισουν την αλήθεια ότι ο Θεός τότε και για πάντα φανερώθηκε ως ο ελευθερωτής των ανθρωπων - Να κατανοήσουν την Έξοδο ως κορυφαίο πρότυπο ζωής και στράτευσης στους προσωπικούς και κοινωνικούς αγώνες απελευθερωσης των ανθρώπων από κάθε μορφής δουλεία - Να κάνουν στοιχειώδη συσχέτιση του τότε Πάσχα με το χριστιανικό (το α' προτύπωση του β΄), συνειδητοποιωντας έτσι κάπως την ενότητα και κλιμάκωση της ιστορίας της σωτηρίας	Κειμενα . Έξ 7,14- 11,10/ 12, 1-28, 43-51/ 12 29-36/12 37-42/ 13, 1-16 Περιεχομενο - Η απελευθέρωση των Ισραηλιτών - Ο Θεός γίνεται γνωστος στο λαο του μεσα απο τα γεγονότα ως ελευθερωτής (η σχέση της Εξόδου με την πρώτη εντολή). - Τα δύο Πάσχα (εβραικό - χριστιανικό). - Το μήνυμα της Εξόδου σήμερα 12, 51/14, 24-30/ 15,1-2
14 Ο Θεός ζητάει την ανταποκριση των ανθρώπων	Οι μαθητές . - Να ενημερωθούν για τη Διαθήκη του Σινά και να κατανοήσουν το νόημά της και τη σημασία της : α) ότι ο Θεός καλεί τον άνθρωπο κι αυτός ανταποκρίνεται. β) ότι ο Νόμος είναι οδηγός. - Να γνωρίσουν και να ερμηνευσουν τις Δέκα Εντολές, να συνειδητοποιήσουν την αξία τους και να τις συνδέσουν με την καθημερινή τους ζωή	Κείμενα Έξ 19, 1-25 / 20, 1-21 Περιεχόμενα - Η Διαθήκη του Σινά (Ο Θεός καλεί και ο ανθρωπος ανταποκρίνεται - Το περιεχομενο του Δεκαλόγου - Η σημασία της νομοδοσιας ο Νόμος είναι οδηγός
15 Ο Θεός εκπληρώνει τις επαγγελίες του.	Οι μαθητές - Να πληροφορηθούν τις περιπέτειες του ισραηλιτικού λαού στην έρημο - Να συζητήσουν για τη μέριμνα του Θεού και την αγνωμοσύνη του λαού. - Να κατανοήσουν ότι ο Θεός πάντα βρισκεται κοντά στον άνθρωπο - Να συνειδητοποιήσουν ότι οι επαγγελίες του Θεού για τη σωτηρία του κοσμου πάντα εκπληρώνονται - Να ερμηνεύσουν τις προεικονίσεις από την πορεία των ισραηλιτών στην έρημο	Κείμενα Εξ 32, 1-4/ Ιησου του Ναυή 24, 2-7, 11,13 Εξ 13 17 -14, 31/ 16, 1-36/17, 1-7, 8-16 Περιεχόμενο - Η αγνωμοσυνη του λαού και η αγάπη του Θεού (Οι περιπέτειες στην έρημο και η μέριμνα του Θεού Προεικονίσεις από την πορεία των Ισραηλιτών στην έρημο διαβαση, μάννα, νερό του Χωρήβ Αμαληκίτες, τα χάλκινα φίδι) - Οι Ισραηλίτες στη Χαναάν - Οι υποσχέσεις του Θεού γίνονται πραγματικότητα - Η αιώνια αξία των επαγγελιών (αναφορά στο "υπόλειμμα)

ΕΝΟΤΗΤΕΣ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΚΕΙΜΕΝΑ - ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ
16 Η θρησκευτική και κοινωνική οργάνωση των Ισραηλιτών μετά από τη "Διαθήκη" τους με το Θεό	Οι μαθητές: - Να γνωρίσουν την έννοια και τους στόχους της Διαθήκης - Να μάθουν τη θρησκευτική και κοινωνική οργάνωση της Ισραηλιτικής κοινωνίας, για να μπορέσουν να παρακολουθήσουν καλύτερα την ιστορία των Ισραηλιτών μέχρι τα χρόνια του Χριστού - Να ενημερωθούν για την τύχη του Ισραηλιτικού λαού αμέσως μετά την εγκατάσταση στη Χαναάν. - Να μελετήσουν το γεγονός ότι στην προσπάθεια επιβίωσής του, δέχτηκε από γειτονικούς λαούς βαθιές πολιτιστικές, κοινωνικές και θρησκευτικές επιδράσεις, οι οποίες έθεσαν σε θανάσιμο κίνδυνο τις αυθεντικές παραδόσεις και την καθαρότητα της πίστης του - Με την αφορμή αυτή να προσεγγίσουν υπεύθυνα την ιστορική αλήθεια ότι αυτό που συνέβη τότε μπορεί να συμβεί σε όλους τους λαούς και στον καθένα άνθρωπο	<u>Κείμενα</u> Δευτ 6, 10-14 / 15, 2 12/ Λευιτ. 25, 10, 4 / Κρ 2 13 <u>Περιεχόμενο</u> "Εκλογή" και Διαθήκη Ξένες πολιτιστικές και θρησκευτικές επιδράσεις (μεικτοί γάμοι, λατρεία, θυσίες κτλ) - Ο ανθρωπιστικός και κοινωνικός χαρακτήρας της Διαθήκης του Θεού με τους Ισραηλίτες (Σαββατικό - Ιωβηλαίο)
17 Κριτές Οι άνθρωποι του Θεού σώζουν και πάλι το λαό	Οι μαθητές, στα ιστορικά πλαίσια της βαθιάς κρίσης του λαού μέχρι τη χρίση του βασιλιά Σαούλ (βλ Δ Ε 18) - Να γνωρίσουν και να μελετήσουν τους Κριτές, ιδιαίτερα τον Γεδεών και τον Σαμουήλ - Να πληροφορηθούν ότι ήταν, άξιοι άνθρωποι του Θεού, ακέραιοι χαρισματικοί ηγέτες του λαού, υπερασπιστές της ελευθερίας και αναζωογονητές της πίστης του Να συνειδητοποιήσουν ότι μέσω των Κριτών ο Θεός συνέχισε την εκδήλωση της αγάπης και συμπαράστασής Του στον βαρ α παρασαίοντα λαό - Να διδαχτούν από την περίπτωση των Κριτών την παρηγορη πείρα της πίστης, ότι για τους λαούς και για τον καθένα πάντοτε θα εμφανίζονται θεόσταλτοι άνθρωποι σαν τους Κριτές	<u>Κείμενα</u> Κρ 2, 13-14, 18-19/9, 8-15 <u>Περιεχόμενο</u> - Η εποχή των Κριτών - Γεδεών - Ο λαός παύει να εμπιστεύεται το Θεό - ελευθερωτή Σαμουήλ - Ο δρόμος του Θεού εγγυάται την πραγματική ελευθερία
18 Η βασιλεία του Δαβίδ και του Σολομώντα	Οι μαθητές - Να ενημερωθούν για την είσοδο του θεσμού της βασιλείας στο αρχαίο Ισραήλ και να γνωρίσουν τη ζωή και το έργο των βασιλέων Δαβίδ και Σολομώντα - Να μελετήσουν και να επισημάνουν - σε σύγκριση με τα παλιά τα κυριότερα θετικά και προβληματικά στοιχεία που εισήλθαν από τους δυο βασιλείς σε όλους τους τομείς ζωής του λαού - Να διαγνώσουν και να εκτιμήσουν (στα μέτρα των δυνατοτήτων τους) ποια στοιχεία από τις τότε μεταβολές δεν προοιώνιζαν το καλύτερο δυνατό μέλλον για το λαό του Θεού	<u>Κείμενα</u> Α΄ Βασιλ 7 8 15-17/ Α΄ Βασιλ 9 27 10.1/ Α΄ Βασιλ 16, 10-13/Β Βασιλ. 5. 3 4/ Β΄ Βασιλ 23, 1-7/ Β΄ Βασιλ 24 1-25/Γ΄ Βασιλ 1 46-48/ Γ΄ Βασιλ 2 12/ Γ΄ Βασιλ 5, 9-14 <u>Περιεχόμενο</u> - Ο Σαμουήλ χρίει τον Σαούλ Βασιλιά - Η βασιλεία του Δαβίδ - Η βασιλεία του Σολομώντα - Περίοδος της βασιλείας ως προετοιμασία για τον ερχομό του Χριστού - Οι θρησκευτικές και πολιτικές αλλαγές και οι συνέπειές τους την εποχή των Βασιλέων
19 Κρίση της θρησκευτικής και πολιτικής ηγεσίας	Οι μαθητές - Να γνωρίσουν τα σχετικά με την οδυνηρή διαίρεση του ενιαίου Βασιλείου των Ισραηλιτών γεγονότα. - Να επισημάνουν τα αίτια που οδήγησαν στη διάσπαση (αμέλεια συμφωνίας με το Θεό, εγκατάλειψη της θρησκευτικής παράδοσης, κατάχρηση εξουσίας) - Να καταγράψουν τις θρησκευτικές και πολιτικές συνέπειες της διάσπασης (θρησκευτικός συγκρητισμός, ειδωλολατρία, ηθική κατάπτωση, εχθρότητες και πόλεμοι, κοινωνική και πολιτική διαφθορά, παρακμή και υποδούλωση σε αλλοφύλους) - Να προβληματισθούν για το πού οδηγείται η ζωή έρημη του Θεού	<u>Κείμενα</u> Μιχ 1, 5-6/Μιχ 3, 2 11 <u>Περιεχόμενο</u> - Η διάσπαση του ενιαίου Βασιλείου - Πολιτικές συνέπειες της διάσπασης
20 Επαναληπτικό	Οι μαθητές, με βάση τη σκοπιμότητα που διατυπώθηκε στην αρχή αυτού του κεφαλαίου - Να ανασκοπήσουν τα γεγονότα, αλήθειες και μηνύματα ζωής των προηγουμένων Δ Ε και να γίνει έλεγχος για τον βαθμό και την έκταση εμπέδωσης τους - Να επιδιώξουν συμπληρωματικές προσεγγίσεις και εμβαθύνσεις ιστορικών και βιωματικών πτυχών και σημείων, που τυχόν τους εντυπωσίασαν και τους άγγιξαν περισσότερο - Να καταγράψουν και να συγκρατήσουν επιγραμματικά όσα αξιολόγησαν ως ουσιαστικά στοιχεία από ολόκληρο το κεφάλαιο Να κατανοήσουν ότι η διήκουσα έννοια των μαθημάτων είναι η προετοιμασία του κόσμου για τον ερχομό του Χριστού μέσα από τα γεγονότα της περιόδου των Πατριαρχών, των Κριτών και των Βασιλέων - Η ανάπτυξη της κριτικής ικανότητας των μαθητών με τις ανακεφαλαιωτικές ερωτήσεις και ασκήσεις	<u>Περιεχόμενο</u> Κείμενο Εβρ 11 8-40 - Σχολιασμός του κειμένου - Αξιολόγηση των κυριοτέρων σημείων - Ανακεφαλαιωτικές ερωτήσεις - Ασκήσεις

<u>ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄</u>

Ο ΘΕΟΣ, ΜΕ ΤΟ ΠΡΟΦΗΤΙΚΟ ΚΗΡΥΓΜΑ, ΣΥΝΕΧΙΖΕΙ ΤΗΝ ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ ΓΙΑ ΤΗ ΣΩΤΗΡΙΑ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ

<u>Σκοποί επιδιώξεις</u>: Οι μαθητές από την μελέτη της περαιτέρω ιστορίας του λαού του Θεού

Να γνωρίσουν συμπτώματα βαθιάς κρίσης που ξέσπασαν στους κόλπους του, με σοβαρές συνέπειες και αδιέξοδα

- Να μελετήσουν την αντιμετώπιση της κρίσης από κορυφαίους προφήτες και να επισημάνουν τις πρώτες μεσσιανικές αναζητήσεις και ελπίδες

Να διακρίνουν τη διαχρονική επικαιρότητα των προφητικών φωνών και να τις συσχετίσουν ειδικά με συγκεκριμένα σχετικά προβλήματα ζωής των ημερών μας

<u>Περιεχόμενα</u>:

- Οι συνθήκες της εποχής μέσα στις οποίες εμφανίστηκε το κήρυγμα κάθε προφήτη καθώς και οι πληροφορίες περί της ζωής των προφητών
- Ο ιδιαίτερος χαρακτήρας που είχε κάθε προφητικό κήρυγμα
- Η διαχρονικότητα του προφητικού κηρύγματος διαπιστώσεις για τη σημασία του στη σημερινή εποχή
- Το κήρυγμα των Προφητών για το Μεσσία και την Εκκλησία εκτενής αναφορά στις προφητείες και στην επαλήθευση τους

ΕΝΟΤΗΤΕΣ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΚΕΙΜΕΝΑ - ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ
21 Προφήτες οι κήρυκες του λόγου του Θεού - Ο προφήτης Ηλίας	Οι μαθητές: - Να ενημερωθούν γενικά για το φαινόμενο και το έργο των προφητών - Να τους προσεγγίσουν ως παρέμβαση αγάπης του Θεού στην ιστορία και στο λαό Του σε περιόδους κρίσης - Να επισημάνουν τα αυθεντικά χαρακτηριστικά των προφητών (ερμηνεία εποχής, αγώνας, υπόμνηση, κριτική, έκκληση, ελπίδα) τα οποία να συγκρατήσουν και ως κριτήρια διάκρισης των αληθινών προφητών από τους ψευδοπροφήτες - Να μελετήσουν την έναντι της κρίσης αντίδραση και διαμαρτυρία του προφήτη Ηλία, του οποίου ο ζήλος και η φλογερή πίστη πάντοτε δίδαξαν τους πιστούς - Να εκτιμήσουν την παντοτεινή προσφορά και σημασία των προφητών στη ζωή των πιστών της Εκκλησίας και της ανθρωπότητας γενικότερα	<u>Κείμενα</u> Δευτ 18 18 / Γ΄ Βασιλ 18 17-18 <u>Περιεχόμενο</u> Η κλήση και το έργο των προφητών (Αληθινοί προφήτες και ψευδοπροφήτες) - Η αξία του κηρύγματος των προφητών (Ο λόγος των προφητών φτάνει ως την εποχή μας) - Ο προφήτης Ηλίας

ΕΝΟΤΗΤΕΣ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΚΕΙΜΕΝΑ - ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ
22 Η κοινωνική διαφθορά- Ο προφήτης Αμώς	Οι μαθητές - Να πληροφορηθούν τη δράση και το κήρυγμα του Αμώς κατά της κοινωνικής διαφθοράς - Να κατανοήσουν ότι η θρησκευτική πίστη δεν συμπορεύεται με την κοινωνική αδικία	Κείμενα Αμώς 5, 10-14, 24 Περιεχόμενο - Ο Αμώς και η εποχή του - Αγώνας εναντίον της κοινωνικής διαφθοράς - Η στάση των Χριστιανών έναντι των σημερινών κοινωνικών προβλημάτων
23 Το μήνυμα της αγάπης- Ο προφήτης Ωσηέ	Οι μαθητές - Να γνωρίσουν την εποχή του προφήτου Ωσηέ - Να κατανοήσουν το περιεχόμενο του κηρύγματός του και ιδιαίτερα ότι η πίστη δεν είναι τυπική υπόθεση αλλά ουσιαστική στάση ζωής	Κείμενα Ωσηέ 4 1/ 5 1 /11, 1 9 Περιεχόμενο - Ο Ωσηέ και η εποχή του - Πραγματική πίστη και αληθινή αγάπη - Η ανάγκη αποφυγής της τυπολατρείας στη ζωή της Εκκλησίας
24 Το όραμα της παγκόσμιας ειρήνης - Ο προφήτης Μιχαίας.	Οι μαθητές - Με ματιές στην εποχή του να γνωρίσουν τη ζωή, το έργο και την προσωπικότητα του προφήτη Μιχαία, οραματιστή της παγκόσμιας ειρήνης - Να μελετήσουν κάτι από τις προφητείες του ιδιαίτερα τις αναφερόμενες στην ειρήνη - Να στοχαστούν (και για τους ίδιους προσωπικά) πάνω στην πανιστένη επικαιρότητα του προφητικού οράματος και αιτήματος για την επικράτηση της ειρήνης ανάμεσα στους ανθρώπους, για την οποία πάντοτε οι άνθρωποι του Θεού καλούνται να ξέρουν να αγωνίζονται	Κείμενα Μιχαίας 4, 3 4 Περιεχόμενο - Ο Μιχαίας και η εποχή του - Οι προφητείες του Μιχαία - Το όραμα της ειρήνης - Η επικαιρότητα της προφητείας του Μιχαία - Συνεχής αγώνας για την ειρήνη
25 Ο Ησαΐας και η κρίση της εποχής του	Οι μαθητές - Να γνωρίσουν κάπως λεπτομερώς τη ζωή, την αφυπνιστική φωνή και την προσωπικότητα του μέγιστου των προφητών Ησαΐα, όπως παρουσιάστηκε και έδρασε πολύ αισθητά σε άκρως κρίσιμα χρόνια - Να μελετήσουν χαρακτηριστικά δείγματα προφητειών του και ιδιαίτερα όσα ελπιδοφόρα είπε για το ιερό "υπόλειμμα" του λαού - Να συνδέσουν τη μορφή και το λόγο του με την εποχή μας και τη ζωή τους	Κείμενα Ησ 6, 1-9 Περιεχόμενο - Η κλήση του προφήτη - Το μέγεθος της κρίσης στην εποχή του Ησαΐα και οι σχετικές προφητείες - Το υπόλειμμα - Η παραβολή του αμπελώνα
26 Οι προφητείες του Ησαΐα για το Μεσσία και την εποχή του	Οι μαθητές - Να γνωρίσουν και να μελετήσουν λεπτομερώς όσα ο προφήτης προείπε για τον ερχομό την εποχή, το έργο και τα πάθη του Μεσσία, και να κατανοήσουν γιατί ο Ησαΐας ονομάστηκε "ευαγγελιστής προφήτης". - Να εκτιμήσουν και να συνειδητοποιήσουν το μέγεθος της προσφοράς των μεσσιανικών προφητειών του Ησαΐα για τη στήριξη των ελπίδων και την απαντοχή του αγαθού "υπολείμματος" του λαού	Κείμενα Ησ 7 14/8 23/9,1 5 6/11,1 9 / 35, 5 6/50 6-7/53,4-9 Περιεχόμενο - Οι προφητείες για το πρόσωπο και την εποχή του Μεσσία - Οι προφητείες για τον ερχομό και τα θαύματα του Μεσσία - Οι προφητείες για τα πάθη του Δούλου
27 Η κρίση κορυφώνεται Ο προφήτης Ιερεμίας	Οι μαθητές Να ενημερωθούν για την κορύφωση της κρίσης στην εποχή που έζησε ο Ιερεμίας, ο ευαίσθητος προφήτης των θρήνων - Να γνωρίσουν τη ζωή του, τον αγώνα του για χάρη του λαού και την προσωπικότητά του - Να εγκύψουν ιδιαίτερα στους θρήνους του για το κατάντημα του λαού, στις απεγνωσμένες εκκλήσεις του για μετάνοια και μεταστροφή και στις προρρήσεις του για την επικείμενη ερήμωση - Επιπλέον να γνωρίσουν όσα παρήγορα προανήγγειλε για τη "Νέα Διαθήκη" - Ο Ιερεμίας έμπρακτα πένθησε και θρήνησε για το κακό και για το λαό. Να εκτιμήσουν την κορυφαία αξία αυτής της ευαίσθητης στάσης του, που ξεχωρίζει πάντοτε τους ανθρώπους του Θεού και που σήμερα εκτιμάται και αξίζει ιδιαίτερα, όταν και όπου συμβαίνει	Κείμενα Ιερ. 38, 31-34 Περιεχόμενο - Ο Ιερεμίας και η εποχή του - Ο προφήτης αναγγέλλει τη "Νέα Διαθήκη" - Οι Χριστιανοί, μέλη της "Νέας Διαθήκης"
28 Τα αδιέξοδα του Ισραηλιτικού λαού Ο προφήτης Ιεζεκιήλ	Οι μαθητές - Να ενημερωθούν για την ερήμωση του λαού του Θεού με τη Βαβυλώνια αιχμαλωσία, η οποία ήταν επακόλουθο της διαφθοράς και αμετανοησίας του - Να παρακολουθήσουν την αγάπη του Θεού που εκδηλώθηκε στον αιχμάλωτο και απογοητευμένο λαό με τον προφήτη Ιεζεκιήλ - Να μελετήσουν την προσωπικότητα αυτού του προφήτη, μαζί με όσα αυτός ερμήνευσε, συνόψισε, υπέμνησε και κήρυξε, ώστε ο λαός να στηριχθεί, να συνέλθει και να ελπίζει στο Θεό για διέξοδο από τις συμφορές και για αποκατάσταση	Κείμενα Ιεζ 20, 5-28/ 36, 17-24 26-37/ 37 25-26/Ψαλμ 136 1 5 Περιεχόμενο - Η βαβυλώνια αιχμαλωσία - Η ερμηνεία της καταστροφής - Η ευθύνη για τα ανθρώπινα βάσανα
29 Η προφητεία του Ιεζεκιήλ για την Ανάσταση	- Να μελετήσουν οι μαθητές το ανάγνωσμα που διαβάζεται στην Εκκλησία το βράδυ της Μ.Παρασκευής μετά την περιφορά του Επιταφίου και να διδαχθούν το νόημα της Ανάστασης	Κείμενα Ιεζ. 37, 1-14 Περιεχόμενο - Το όραμα των ξηρών οστών και το νόημά του (Ανάλυση του κειμένου) - Η κατάργηση του θανάτου από το Χριστό και η ελπίδα της Ανάστασης
30 Ο Θεός κύριος της ιστορίας- Ο προφήτης Δανιήλ	Οι μαθητές - Να γνωρίσουν τη βαθιά, ακλόνητη και θαρραλέα πίστη του προφήτη Δανιήλ και των "Τριών Παίδων" και να στοχαστούν προσωπικά πάνω σ' αυτήν - Να μελετήσουν ιδιαίτερα την πρότυπη φωτεινή μορφή του Δανιήλ, ο οποίος με την παρρησία και την πιστή τήρηση του νόμου του Θεού στήριξε τους αιχμάλωτους συμπατριώτες του - Εντελώς ξεχωριστά να γνωρίσουν ότι ο Δανιήλ προβάλλει με έμφαση τις αλήθειες ότι: - Η πρόνοια του Θεού κατευθύνει την ιστορία του κόσμου. - Η φιλανθρωπη Βασιλεία του Θεού θα επικρατήσει στο τέλος της ιστορίας	Κείμενα Δανιήλ 2 1 2, 27, 31-35 44/ 3, 27-67 Περιεχόμενο - Ο Δανιήλ και οι Τρεις Παίδες - Οι Τρεις Παίδες στην κάμινο - Το μήνυμα του προφήτη για την εποχή μας
31 Η οικουμενικότητα της αγάπης του Θεού Ο προφήτης Ιωνάς	Οι μαθητές - Να γνωρίσουν το περιεχόμενο του βιβλίου του Ιωνά - έργο διαμαρτυρίας της μεταιχμαλωσιακής περιόδου - και τις βαρυσήμαντες αλήθειες που προβάλλει μ' αυτό παραστατικά ο συγγραφέας του, τις εξής: - Ο Θεός είναι παγκόσμιος είναι Θεός όλων των ανθρώπων και αγαπά όλους εξίσου - Ο Θεός εξέλεξε τον Ισραηλιτικό λαό, έδωσε σ' αυτόν Νόμο ζωής και του ανέθεσε το ιεραποστολικό έργο να φέρει το μήνυμα της σωτηρίας σε όλους τους λαούς της γης - Να συνειδητοποιήσουν να βιώσουν και να υπηρετήσουν στη ζωή τους αυτή την πάντοτε ισχύουσα αλήθεια της φιλανθρωπης παγκοσμιότητας του Θεού - Δευτερευόντως να γνωρίσουν από τη διήγηση για την περιπέτεια του προφήτη Ιωνά (3 μέρες στην κοιλιά του κήτους) την προτύπωση της Ανάστασης του Χριστού	Κείμενα Ιωνάς 1 2 3/2 1/3 3-5 9-10/ 4 11 Περιεχόμενο - Ένας ανυπάκουος προφήτης Ο Θεός θυμίζει στον Ισραήλ τον ιεραποστολικό του ρόλο - Οι περιπέτειες του Ιωνά προτύπωση της Ανάστασης
32 Η προετοιμασία για τον ερχομό του Μεσσία συνεχίζεται Οι μεταιχμαλωσιακοί προφήτες	Οι μαθητές - Πέραν του Ησαΐα, να γνωρίσουν επιλεκτικά, όσα και άλλοι προφήτες προφήτευσαν για το Χριστό και πόσο αυτές οι προρρήσεις τους ενίσχυσαν τις μεσσιανικές ελπίδες - Να αναζητήσουν πίσω απ' αυτές τις προφητείες την αγάπη του Θεού που στήριζε και ετοίμαζε το λαό για τον καινούργιο κόσμο Του Να συνειδητοποιήσουν ότι με τις μεσσιανικές προφητικές φωνές πλησιάζουμε στην εποχή του καινούργιου κόσμου του Θεού	Κείμενα Μαλ 3, 1-6/Ζαχ 9,9/11 12/ Ιωήλ 3 1-2 Περιεχόμενο - Η προφητεία του Μαλαχία περί του Προδρόμου - Η προφητεία του Ζαχαρία για την είσοδο του Χριστού στα Ιεροσόλυμα και την προδοσία του Ιούδα - Η προφητεία του Ιωήλ για την Πεντηκοστή

ΕΝΟΤΗΤΕΣ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΚΕΙΜΕΝΑ - ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ
33 Επαναληπτικό	Οι μαθητές : - Να επαναλάβουν συνοπτικά, να καταγράψουν επιγραμματικά και να συγκρατήσουν ενωτικά και σημασιολογικά, τα απαραίτητα ουσιαστικά στοιχεία του κεφαλαίου, που αναφέρονται σε κρίσιμες για το λαό του Θεού εξελίξεις, καθώς και στις μορφές, τη δράση και τους λόγους των προφητών για το παρόν και το μέλλον του. - Να γίνει έλεγχος για το κατά πόσον έγιναν ορθώς και ακριβώς κατανοητά, γεγονότα και μορφές σε σχέση με το σχέδιο της αγάπης του Θεού για προετοιμασία του λαού εν όψει του καινούργιου κόσμου Του. - Να ανανεώσουν, να συνοψίσουν και ενδεχομένως να συμπληρώσουν αλήθειες και μηνύματα που βγήκαν από τα μαθήματα του κεφαλαίου, των οποίων να εκτιμήσουν τη διαχρονικότητα και την τωρινή επικαιρότητα για τη ζωή των ανθρώπων γενικά και των ιδίων προσωπικά. - Να εκφράσουν - αυθόρμητα ή καθ' υπόδειξη και ανάλογα με τα ταλέντα και τις δεξιότητές τους - κάτι προσωπικό και ενδιαφέρον απ' αυτά που τους άγγιξαν οι μορφές, το έργο και το κήρυγμα των προφητών (εντυπωσεις, κρισεις, στίχοι, ζωγραφιές, στοχασμοί κτλ.).	Περιεχόμενο Ι. Χρυσοστόμου, ερμηνεία στον Προφήτη Ησαΐα, ΕΠΕ 65 Άπαντα Χρυσοστόμου, σ 191-193, 229, 235,239 - Σχολιασμός του κειμένου - Αξιολόγηση των κυριοτέρων σημείων - Ανακεφαλαιωτικές ερωτήσεις - Ασκήσεις

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄

Ο ΛΑΟΣ ΤΡΕΦΕΤΑΙ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑ :
ΤΑ ΠΟΙΗΤΙΚΑ ΚΑΙ ΔΙΔΑΚΤΙΚΑ ΒΙΒΛΙΑ ΤΗΣ Π. ΔΙΑΘΗΚΗΣ

Σκοποί - επιδιώξεις : Οι μαθητές .
- Να γνωρίσουν σημαντικά κείμενα από τα ποιητικά και διδακτικά βιβλία της Π Δ.
- Να βοηθηθούν στην κατανόηση ότι η ποίηση και η διδαχή της Π Δ συνέβαλε στην προετοιμασία για τον ερχομό του Μεσσία
- Να συνειδητοποιήσουν τη διαχρονική αξία των ποιητικων και διδακτικών βιβλίων της Π Δ μέσα από τη χρήση τους στη λατρεία της Εκκλησίας

Περιεχόμενο :
- Τα ειδη και ο πλουτος των Ψαλμών
- Γνωριμία με σημαντικούς Ψαλμούς.
- Η λειτουργική χρηση των Ψαλμών στην Εκκλησία
- Επιλογή και μελέτη κειμένων από τις Παροιμίες, τον Εκκλησιαστή, τη Σοφια Σολομώντος και Σοφία Σειράχ, καθώς και από το βιβλίο του Ιωβ

ΕΝΟΤΗΤΕΣ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΚΕΙΜΕΝΑ - ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ
34 Οι Ψαλμοί, το "προσευχητάρι" της Εκκλησίας.	Οι μαθητές : - Να ενημερωθούν εισαγωγικά για τους Ψαλμούς της Π Διαθήκης και για τη θέση που είχαν και το ρόλο που έπαιζαν στη λατρεία και στη συνείδηση του Ισραηλιτικού λαού. - Να προσεγγίσουν δειγματοληπτικά την ποικιλία, τον πλούτο και την παντοτεινή σημασία του περιεχομένου τους - Να τους εκτιμήσουν και να τους αγαπήσουν ως πολυτιμη κοινή κληρονομιά Ιουδαίων και Χριστιανών (κάθε Εκκλησίας και Ομολογίας). - Μελετώντας από μετάφραση κατ' επιλογήν μερικά εκλεκτά και χαρακτηριστικά ψαλμικά αποσπάσματα, να λαβουν μια ελκυστική γεύση από τον πλούτο και την ομορφιά τους - Να πληροφορηθούν για τη θέση που είχαν και έχουν οι Ψαλμοί στη λατρεία της Εκκλησιας και στην ευσέβεια των πιστών. - Να συνειδητοποιήσουν ότι και για τους ίδιους προσωπικά οι Ψαλμοί είναι εξαιρετικά αξιόλογα, αξιαγάπητα και αξιοβίωτα θρησκευτικά (αλλά και καλλιτεχνικά, γενικότερα πολιτιστικά) αγαθά.	Κείμενα . Ψαλμ. 2, 50, 102, 114, 135, 1. 2, 22, 141 Μ. Βασιλείου, PG 29, 212-213 Περιεχόμενο - Το βιβλίο των Ψαλμών - Τα είδη των Ψαλμών. - Η μουσική που συνόδευε τους Ψαλμούς - Η θέση των Ψαλμών στη λατρεία της Εκκλησίας.
35 Ένας Ψαλμος για τη μετάνοια	Οι μαθητές : - Να πληροφορηθούν την ιδιαιτερη θέση των Ψαλμων στη λατρεία της Εκκλησίας - Να γνωρίσουν το περιεχόμενο του 50ού Ψαλμού - Να συζητήσουν με αφορμή το περιεχόμενο αυτό.	Κείμενα 50ος Ψαλμός Περιεχόμενο - Ανάλυση των σημαντικότερων σημείων του Ψαλμου - Συζητηση πάνω στα ανθρωπινα σφαλματα και στην επανόρθωση τους
36 Ψαλμός δοξολογίας προς το Θεό.	Οι μαθητές : - Να γνωρίσουν τα σημαντικότερα σημεία του 148ου Ψαλμού - Να συνδυάσουν τον Ψαλμό με τη διήγηση περί δημιουργίας - Να συνειδητοποιήσουν το γεγονός ότι η πλάση δοξάζει το δημιουργό της.	Κείμενα 148ος Ψαλμος Περιεχόμενα - Ανάλυση των σημαντικότερων σημείων του Ψαλμου - Αναφορά στη σχεση της κτίσης με το Θεό
37 Διδαχές για την αληθινή ζωή Τα βιβλία των Παροιμιών και του Εκκλησιαστη	Οι μαθητές . - Να γνωρίσουν μερικες από τις διδαχές της Π Διαθήκης μέσα από τα διδακτικά της βιβλία - Να κατανοήσουν ότι οι συμβουλές αυτές οργανώνουν σωστά τη ζωή του ανθρώπου - Να συνειδητοποιήσουν ότι οι διδαχές αυτές προετοιμάζουν το λαό για τον καινούργιο κόσμο του Θεού.	Κειμενα Παροιμ. 1, 7-9/2,6 9/ 3 3 13-20. 34-35, 29-31/ 4, 19/ 6, 12-16/8 10, 22-36/9 1-5/10,17/ 14,17/15,1/16,17/21,21/22,22/ 26,28 Εκκλησ 3, 1-8/5,9/7 5, 7-10, 12/ 8, 13-14 Περιεχόμενο - Τα διδακτικά βιβλία των Παροιμιών και του Εκκλησιαστή - Η προσφορά των διδαχών στην προετοιμασια των ανθρώπων για τον ερχομό του Χριστου - Αποτελέσματα των διδαχων αυτών για την προετοιμασία των ανθρωπων του καινουργιου κόσμου του Θεου
38 Η σοφία του λαού και των σοφών του	Οι μαθητές : - Να έχουν μια ευκαιρία συνάντησης με την κατά Θεόν σοφία του λαού και των σοφών του - Συγκεκριμενα να γνωρίσουν εισαγωγικώς κάτι για τα σοφιολογικά βιβλία της Π. Διαθήκης, να μελετήσουν μερικά από τα πιο αντιπροσωπευτικά αποσπασματα τους και να γευτούν λίγη δοκιμασμένη σοφία από τη ζωή για τη ζωή - Να πληροφορηθούν, να κατανοήσουν και να εκτιμήσουν ότι και σ' αυτά τα βιβλία υπάρχουν πολύτιμα στοιχεία για μελέτη και για προσωπικη κατάρτιση και οικοδομή τους.	Κείμενα Σοφ Σολ 3,1 / 6 6/ 7, 1-10/ 9, 1-5, 15 Σοφ Σειρ 1 5-8/2,5/3, 5-6 12-13/ 6 8 / 7,11 / 8, 4-7, 6-9/13, 15 Περιεχόμενο - Τα βιβλία της Σοφίας Σολομωντος και Σοφίας Σειράχ - Η έννοια της πραγματικής σοφίας - Ο πνευματικος άνθρωπος.
39 Ένας ποιητης μιλάει για τα παθήματα του δίκαιου Το βιβλίο του Ιώβ	Οι μαθητές . - Να διδαχθούν μέσα από το βιβλίο του Ιωβ γιατί δοκιμάζεται ο Ιωβ και υποφέρει ο δίκαιος άνθρωπος. - Να κατανοήσουν ότι τα σχέδια του Θεού δεν υποτασσονται στην ανθρωπινη λογική και ότι η δικαιοσύνη του Θεού οδηγεί στη δικαίωση του πιστού. - Να αισθανθούν ότι η υπομονή και η αντοχή του πιστού στις δοκιμασίες κατεργαζεται τη σωτηρία του	Κείμενα : Ιώβ 1,1, 14-21/ 2, 7-10/ 38, 1-12/ 42, 1-10 Περιεχόμενο - Τα παθήματα του Ιώβ. - Γιατί υποφέρει ο δίκαιος άνθρωπος. - Τα σχέδια του Θεου δεν υποτάσσονται στην ανθρώπινη λογική. - Η δικαιοσυνη του Θεου
40. Επαναληπτικά των Δ Ε 34-39	- Να επανέλθουν στη μνήμη των μαθητών τα κυριότερα στοιχεια του κεφαλαίου, έτσι ώστε να φανεί η ενότητα και η σημασία τους. - Να ανασκοπήσουν τις Δ Ε του κεφαλαιου και να εντοπίσουν στο περιεχόμενό τους όλα εκείνα τα στοιχεία που ανοίγουν το δρόμο για τον καινούργια κόσμο του Θεου. - Να εμπεδωσουν ότι το περιεχόμενο των ποιητικών και διδακτικών βιβλιών συντελεί στη σωτηρία του ανθρώπου. - Να αξιολογήσουν στα κυριότερα σημεία	Περιεχόμενο Μ Βασιλείου, Ομιλία στον πρώτο Ψαλμό, ΒΕΠΕΣ 52, 1975, σ 11-12 - Σχολιασμός του κειμένου - Αξιολόγηση των κυριοτερων σημείων. - Ανακεφαλαιωτικές ερωτήσεις - Ασκήσεις

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε΄

ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΕΣ ΑΝΑΚΑΤΑΤΑΞΕΙΣ
ΠΡΙΝ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΜΦΑΝΙΣΗ ΤΟΥ ΜΕΣΣΙΑ

Σκοποί-επιδιώξεις : Οι μαθητές .
- Να γνωρίσουν την οργάνωση, τη θρησκευτικη ζωή

και την παρερμηνεία των προφητειών στην Εβραϊκή κοινότητα μετά την βαβυλώνια αιχμαλωσία καθώς και την πολιτική και θρησκευτική κατάσταση των Ισραηλιτών κατά την εποχή του Χριστού
- Να μελετήσουν την περαιτέρω ζωή του λαού του Θεού μέχρι το κατωφλι της έλευσης του Χριστού
- Να συνειδητοποιήσουν σε όλο τους το βάθος τα αδιέξοδα στα οποία είχαν φτάσει οι άνθρωποι
- Να επισημάνουν τους τρόπους αναζήτησης της λύτρωσης για τους Εβραίους, αλλά και τα κέντρα διατήρησης του οράματος και των ελπίδων της σωτηρίας.
- Με τις γνώσεις αυτές να κατανοήσουν καλύτερα το περιβάλλον και την εποχή γέννησης του Μεσσία και να παρακολουθήσουν, έτσι, με περισσότερες προϋποθέσεις τη διδακτική ύλη της Β΄ Γυμνασίου

Περιεχόμενο :

- Η μεταιχμαλωσιακή Εβραϊκή κοινότητα πολιτική οργάνωση και θρησκευτική ζωή γύρω από τη λατρεία του Ναού και της Συναγωγής.
- Η συνειδητοποίηση ότι οι Ιουδαίοι, μετά τη βαβυλώνια αιχμαλωσία, παρερμηνεύουν τις προφητείες για το Μεσσία
- Τα αποτελέσματα της συνάντησης του Ιουδαϊσμού με τον Ελληνισμό και η πολιτική και θρησκευτική κατάσταση της ιουδαϊκής κοινότητας κατά την εποχή του Χριστού.
- Η παγκόσμια αναμονή ενός Μεσσία . συμβολή στην καλύτερη κατανόηση των συνθηκών γέννησης του Χριστού

ΕΝΟΤΗΤΕΣ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΚΕΙΜΕΝΑ - ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ
41. Οργάνωση της Ιουδαϊκής κοινότητας μετά την αιχμαλωσία.	Οι μαθητές : - Να πληροφορηθούν για τη ζωή, τα προβλήματα και τις προσπάθειες της Ιουδαϊκής κοινότητας για την ανασυγκρότηση της μετά την επιστροφή της από την αιχμαλωσία Αναλυτικότερα . - Να γνωρίσουν ότι ο λαός επέστρεψε από άποψη θρησκευτική, πολιτιστική, φυλετική, κοινωνική και οργανωτική τραυματισμένος. - Να παρακολουθήσουν, ανάμεσα σε άλλα, δύο κινήσεις αυτοστήριξης και ανόρθωσής του . - μέριμνα για θρησκευτικό κέντρο (ανοικοδόμηση Ναού Ιεροσολύμων) - επιστροφή στις ρίζες του (συλλογή και καταγραφή θρησκευτικών παραδόσεων) - Να αναζητήσουν στις παραπάνω εξελίξεις την πρόνοια του Θεού για το λαό	Κείμενα Β΄ Έσδρας 1, 1-3/6, 14, 16/ Νεεμίας 8, 1 3 Περιεχόμενο - Η επιστροφή των Εβραίων στην πατρική γη - Η ανοικοδόμηση του Ναού των Ιεροσολύμων. - Προβλήματα της νέας κοινότητας (Μεικτοί γάμοι, αρχή της αποκλειστικότητας- προσπάθεια επιστροφής στις ρίζες - συλλογή και καταγραφή των γραπτών θρησκευτικών παραδόσεων)
42. Οι άξονες της ζωής της νέας κοινότητας . Ναός, Συναγωγή και Νόμος.	Οι μαθητές : - Να ενημερωθούν για την ίδρυση και καθιέρωση της Συναγωγής (ως προέκτασης του Ναού των Ιεροσολύμων), για τη σημασία της προς διατήρηση ζωντανής της πίστης και των ελπίδων του αρχαίου Ισραήλ καθώς και για το σπουδαίο ρόλο που διαδραμάτισε για την υπηρέτηση του σχεδίου της σωτηρίας - Σε σχέση με το Ναό και τη Συναγωγή να πληροφορηθούν για το ρυθμιστικό ρόλο στη ζωή της Ιουδαϊκής κοινότητας του Νόμου του Θεού, αλλά και για τα κρούσματα ξηρής προσκόλλησης σ΄ αυτόν, καθώς και της τυπολατρίας - Να συνειδητοποιήσουν ότι η παραπάνω ενημέρωση είναι πολύτιμη και χρήσιμη για να κατανοήσουν πολλά από τη ζωή και το έργο του Χριστού, καθώς και της πρωτοχριστιανικής Εκκλησίας.	Κείμενα Ψαλμ 42, 3 4/ Δευτ 6, 4-9 Περιεχόμενο - Ο Ναός το λατρευτικό κέντρο του Ιουδαϊκού λαού - Η ανάγκη δημιουργίας της Συναγωγής. - Η λατρεία στη συναγωγή - Ο Νόμος γίνεται ρυθμιστής της ζωής - Η προσκόλληση στο γράμμα του Νόμου
43. Το όραμα χάνεται αλλά η ελπίδα παραμένει	Οι μαθητές - Με αναδρομές στην λίγο προ Χριστού ιστορία του Ισραηλιτικού λαού, να πληροφορηθούν και να προσεγγίσουν τις διαπιστώσεις ότι από τη μιά μεριά - Τα οικουμενικό στοιχεία της πατρώας πίστης του λαού λησμονήθηκε και παλιές μεσσιανικές προφητείες παρερμηνεύτηκαν εθνικιστικά - Τα όνειρα και οράματα για χρυσή εποχή και για την επικράτηση της Βασιλείας του Θεού δεν δικαιώθηκαν ή έμειναν ανεκπλήρωτα - Από την άλλη μεριά να γνωρίσουν ότι, παρά την πιο πάνω άκρως αδιέξοδη κατάσταση, ένα πιστό "υπόλειμμα" του λαού με τη χάρη του Θεού έμεινε ζωντανό, ζούσε και παρέδιδε αυθεντικά τις επαγγελίες του Θεού και διατηρούσε άσβεστη την ελπίδα για τον ερχομό της Βασιλείας Του	Κείμενα Ησαΐας 55 1, 3-5, 12-13/ 11 11-12. Περιεχόμενο - Η οικουμενική διάσταση της Διαθήκης λησμονιέται - Τα ανεκπλήρωτα όνειρα των Ιουδαίων - Οι παλιές προφητείες παρερμηνεύονται - Η ιστορία της σωτηρίας συνεχίζεται με το υπόλειμμα/ σύντομη ιστορία του υπολείμματος και σύνδεση με την Εκκλησία / η προφητεία για τη νέα έξοδο
44. Συνάντηση του Ιουδαϊσμού με τον Ελληνισμό	Οι μαθητές - Να γνωρίσουν πως οι δύο πολιτισμοί (Ελληνικός και Εβραϊκός) συναντήθηκαν και συγκρούστηκαν - Να μελετήσουν τα σχετικά ιστορικά γεγονότα - Να εκτιμήσουν τη σημασία τους	Κείμενα Α Μακ 1, 11-15 Περιεχόμενο - Δύο αρχαίοι πολιτισμοί συναντιούνται - Η Μακκαβαϊκή επανάσταση - Η σημασία της συνάντησης Ιουδαϊσμού Ελληνισμού για το Χριστιανισμό
45. Η πολιτική και θρησκευτική κατάσταση των Ιουδαίων στην εποχή του Χριστού	Οι μαθητές : - Να ενημερωθούν για την κορύφωση της πνευματικής σύγχυσης και κρίσης του Ιουδαϊκού λαού τις τελευταίες δεκαετίες προ Χριστού - Να γνωρίσουν τις ομάδες των Φαρισαίων, των Ζηλωτών και των ερημιτών του Κουμράν ως προσπάθειες υπέρβασης, κυρίως όμως ως φανέρωση, περιπλοκή και επίταση αυτής της κρίσης εξαιτίας των θρησκευτικών, κοινωνικών και πατριωτικών υπερβολών, μονομερειών και ακροτήτων τους - Να συγκρατήσουν την ουσία και τις επιδιώξεις αυτών των ομάδων και κινημάτων,ώστε να εκτιμήσουν ευχερέστερα στη Β΄ τάξη την υπέρβαση τους από το Χριστό και τον καινούργιο κόσμο του Θεού που κήρυξε και έφερε	Κείμενα Ματθ 23, 1-2, 5-7 15, 23 Πράξ 23, 8 Περιεχόμενο - Η πνευματική κρίση μετά τη Μακκαβαϊκή επανάσταση - Η διαίρεση του λαού σε τάξεις και ομάδες (Φαρισαίοι Ζηλωτές ερημίτες του Κουμράν) - Η έξαρση της τυπολατρίας και του φανατισμού
46. Περιμένοντας το Χριστό	Οι μαθητές - Να ανιχνεύσουν - μέσα από σύντομες αναδρομές σε γεγονότα της προχριστιανικής εποχής, με υπόμνηση μεσσιανικών προφητειών της Π. Διαθήκης και με ανάγνωση και στοιχειώδη ερμηνευτική προσέγγιση κειμένων από διάφορους λαούς - πως ο Θεός πολυτρόπως και με αγάπη ετοίμασε σταδιακά την ανθρωπότητα για να δεχτεί το μήνυμα για τον καινούργιο κόσμο της Βασιλείας Του - Να διαπιστώσουν ότι γενική και διακαής ήταν η προσδοκία και ευνοϊκές οι συνθήκες για τον ερχομό Λυτρωτή (Ελευθερωτή) από τα δεινά και τα αδιέξοδα, και ιδρυτή ενός καινούργιου κόσμου - Να μοιραστούν τη χαρά του τότε "υπολείμματος" εμπρός στο κατώφλι υποδοχής του Χριστού και της Βασιλείας του Θεού στον κόσμο	Κείμενα Γαλ 4, 4 Ματθ 1, 22 23 Περιεχόμενο - Τα ανεκπλήρωτα όνειρα των Ισραηλιτών - Όλοι περιμένουν το Λυτρωτή (Μαρτυρίες από θρησκευτικά ή άλλα κείμενα τα οποία περιέχουν λυτρωτικές προσδοκίες) - Ο καινούριος κόσμος του Θεού, η Βασιλεία του Θεού πλησιάζει - Ευνοϊκές συνθήκες για να ακουστεί το μήνυμα της Βασιλείας

ΕΝΟΤΗΤΕΣ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΚΕΙΜΕΝΑ - ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ
47 Επαναληπτικό	Οι μαθητές : - Να ανασκοπήσουν και να αναβιώσουν τα άκρως κρίσιμα αλλά και ελπιδοφόρα γεγονότα και προμηνύματα των παραμονών ερχομού του Λυτρωτή και της Βασιλείας Του - Να διατυπώσουν και να εκφράσουν τις παρατηρήσεις, τις εντυπώσεις, τις κρίσεις και τα συναισθήματά τους για την τελευταία αυτή περίοδο πριν από την αρχή της λύσης του ανθρώπινου δράματος - Να διατυπώσουν σε αδρές και περιεκτικές γραμμές τα παραπάνω, ώστε να κατασταλάξουν στη συνειδησή τους ουσιαστικές θεωρήσεις, αλήθειες και μηνύματα ζωής από τα περιεχόμενα του τελευταίου κεφαλαίου - Ει δυνατόν, να τους δοθεί ευκαιρία δημιουργικής έκφρασης (με λόγο, εικόνες ή όπως αλλιώς προκρίνουν) όσων από τα παραπάνω αξιολόγησαν ως σπουδαία	Περιεχόμενο - Β Μακ 4 12, 14/Ματθ 23 29-38/ Ιω 12, 20-23 - Σχολιασμός των κειμένων - Αξιολόγηση των κυριοτέρων σημείων - Ανακεφαλαιωτικές ερωτήσεις - Ασκήσεις
48 Γενικό επαναληπτικό	Οι μαθητές με βάση το σκοπό διδασκαλίας του μαθήματος των Θρησκευτικών της Α΄ τάξης Γυμνασίου και όλα τα θέματα που μελέτησαν - Να ανασκοπήσουν πανοραμικά γεγονότα και πρόσωπα-σταθμούς της ιεράς ιστορίας της Π Διαθήκης- μαζί με όσα αυτά φανέρωσαν και σήμαναν για τη ζωή τότε αλλά και για πάντα - Να επιλέξουν κριτικά και να συνθέσουν , με τι και πώς η αγάπη του Θεού και η θετική ή προβληματική σύμπραξη των ανθρώπων ετοίμασαν τον ερχομό του καινούργιου κόσμου του Θεού. - Να επισημάνουν κάποια γεγονότα και πρόσωπα, αλήθειες και μηνύματα ζωής, που ισχύουν και αξίζει να τα θυμάται κανείς και να τα βιώνει πάντοτε. - Αν είναι εφικτό, να έχουν μια τελευταία ευκαιρία στη διάρκεια του μαθήματος για να εκφράσουν συγκεκριμένα και δημιουργικά (με όποιο τρόπο θέλουν και μπορούν) ένα από όσα διδάχτηκαν και που τους εντυπωσίασε και άρεσε περισσότερο	Περιεχόμενο - Πραξ 7, 2-53 - Σχολιασμός των περιγραφομένων γεγονότων με άξονα την επαλήθευση όλων των επαγγελιών στο πρόσωπο του Μεσσία - Ανακεφαλαιωτικές ερωτήσεις - Ασκήσεις

Β΄ ΤΑΞΗ

Ι. Σκοπός της διδασκαλίας

Σκοπός της διδασκαλίας του μαθήματος των Θρησκευτικών στη Β΄ τάξη Γυμνασίου είναι

α Να γνωρίσουν οι μαθητές απευθείας από τα Ευαγγέλια κείμενα το Θεάνθρωπο Ιησού Χριστό και τον καινούργιο κόσμο του Θεού ("Βασιλεία του Θεού"), όπως τον φανέρωσε για χάρη όλων των ανθρώπων με τη ζωή, το πρόσωπο, τη διδασκαλία, τα θαύματα και το όλο κοσμοσωτήριο έργο Του

β Να συνειδητοποιήσουν ότι ο Ιησούς Χριστός και η Βασιλεία του Θεού αποτελούν τα παντοτινά θεμέλια και αρχέτυπα ζωής - προσωπικής, εκκλησιαστικής και κοινωνικής - καθώς και τα κριτήρια για την ακριβή εκτίμηση όσων πραγματοποιήθηκαν ή παραλείφθηκαν από τους χριστιανούς μέχρι σήμερα, όπως επίσης και το όραμα και την ελπίδα για όσα ακόμη απομένουν και πρέπει να γίνουν

γ Να εκτιμήσουν και να βιώσουν τα ευαγγελικά γεγονότα της Καινής Διαθήκης ως κάλεσμα για συνάντηση με το Χριστό, συμπόρευση μαζύ Του και είσοδο στον καινούργιο κόσμο του Θεού

δ Να κατανοήσουν τη σπουδαιότητα και συναρπαστικότητα της προσωπικής σχέσης του καθενός ανθρώπου με τον Ιησού Χριστό

ΤΙΤΛΟΣ

Ο ΧΡΙΣΤΟΣ ΚΑΙ Ο ΚΑΙΝΟΥΡΓΙΟΣ ΚΟΣΜΟΣ ΤΟΥ ΘΕΟΥ

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ

Σκοποί-επιδιώξεις : - Οι μαθητές να ενημερωθούν και να κατανοήσουν ότι ο καινούργιος κόσμος του Θεού ξεκινά με τον ερχομό του Χριστού κάτω από συνθήκες σοβαρών αναζητήσεων, αδιεξόδων και έντονης προσδοκίας.
- Να διευκρινισθεί ό,τι έχει σχέση με το περιεχόμενο και τη συγγραφή του Ευαγγελίου.

Περιεχόμενα : - Η προσδοκία των εθνών και η τομή της ιστορίας από το Χριστό
- Η κατάσταση του ελληνορωμαϊκού και του ιουδαϊκού κόσμου· οι ανάγκες και τα αδιέξοδά τους
- Τι είναι η Καινή Διαθήκη

ΕΝΟΤΗΤΕΣ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΚΕΙΜΕΝΑ - ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ
1 Ο Χριστός δίνει νόημα στις προσδοκίες του κόσμου	Οι μαθητές - Να γνωρίσουν τα αδιέξοδα και τις προσδοκίες του κόσμου, προκειμένου να εννοήσουν το επίκαιρο και επείγον της έλευσης του Χριστού - Να κατανοήσουν ειδικότερα το πολιτικό και πολιτιστικό τέλμα των ανθρώπων στα χρόνια του Χριστού - Να έλθουν σε πρώτη επαφή με την ιστορική διαπίστωση ότι με τον Ιησού η ιστορία χωρίστηκε στα δυο (π Χ και μ Χ) και μπήκε δυναμικά σ' αυτήν ο καινούργιος κόσμος του Θεού	Κείμενο Ρωμ 1, 22-23 και 28-30 Α΄ Επιτάφιος Γρηγορίου του Θεολόγου Περιεχόμενο - Ένας αρχαίος κόσμος εξαντλείται και προσδοκεί - Οι πολιτικές και πολιτιστικές συνθήκες στα χρόνια του Χριστού - Λίγοι άνθρωποι κρατούν ζωντανή την ελπίδα για κάτι αλλιώτικο - Ο Χριστός τέμνει την ιστορία (Ο Χριστός ελευθερωτής, ελπίδα και δύναμη για ένα καινούργιο και ανθρωπινότερο κόσμο)
2 Ο Ελληνορωμαϊκός και Ιουδαϊκός κόσμος στην εποχή του Χριστού	Οι μαθητές - Να κατανοήσουν ό,τι έχει σχέση με : - την πολιτική και κοινωνική κατάσταση της Παλαιστίνης - το θεοκρατικό καθεστώς της Ρώμης - Να διδαχθούν τη σημασία που έχει η γνώση της εποχής αυτής για την κατανόηση της Κ Δ.	Περιεχόμενο - Η ρωμαϊκή επαρχία της Παλαιστίνης - Επιδράσεις από την ελληνιστική περίοδο Η κρατική θρησκεία - Η διάρθρωση της ιουδαϊκής κοινωνίας - Θρησκευτικές αναζητήσεις στον ειδωλολατρικό κόσμο
3 Η Καινή Διαθήκη μιλάει για το Χριστό Τα Ευαγγέλια	Οι μαθητές - Να γνωρίσουν επαρκώς τι είναι η Καινή Διαθήκη (βιβλία-περιεχόμενα- συγγραφείς - γλώσσα) - Να ενημερωθούν για το πώς γράφτηκε (προφορική και γραπτή παράδοση) - Να γνωρίσουν τη χρήση της Καινής Διαθήκης στη ζωή της Εκκλησίας - Να ακούσουν ότι τα 4 Ευαγγέλια είναι βιβλία ζωής, απελευθέρωσης και ελπίδας για όλους τους ανθρώπους.	Περιεχόμενο - Τι είναι η Καινή Διαθήκη - Τα τέσσερα Ευαγγέλια και οι συγγραφείς τους - Ο αποκεκαλυμμένος Λόγος του Θεού (Τα Ευαγγέλια διηγούνται για τη ζωή, τη διδασκαλία, το έργο και το πρόσωπο του Χριστού για χάρη όλων των ανθρώπων) - Τα Ευαγγέλια ως κέντρο της λατρευτικής κοινότητας (στο ναό και στη Θ Ευχαριστία)
4 Η Καινή Διαθήκη μιλάει για το Χριστό - οι Πράξεις των Αποστόλων- οι Επιστολές - η Αποκάλυψη του Ιωάννη	Οι μαθητές - Να πληροφορηθούν εισαγωγικά για τα υπόλοιπα βιβλία της Καινής Διαθήκης - Να ασκηθούν στον τρόπο χρήσης και παραπομπών σ' όλη την Καινή Διαθήκη - Να αντιληφθούν την αξία και συναρπαστικότητά της, να την αγαπήσουν καθώς και να θελήσουν να την μελετούν και να ζουν σύμφωνα μ' αυτήν	Κείμενο " Ποίοις υμνωδιών καλλεσιν ανυμνήσωμεν Πέτρον και Παύλον , της θεογνωσίας τας πτέρυγας, τας διαπτάσας τα πέρατα και προς ουρανόν ανυψωθείσας τας χείρας Ευαγγελίου του της χάριτος, τους πόδας της αληθείας, του κηρύγματος, τους ποταμούς της σοφίας, του Σταυρού τα κέρατα δι' ών δαιμόνων οφρύν Χριστός καταβέβληκεν ο έχων το μέγα έλεος " Αυτόμελον της 29ης Ιουνίου . Περιεχόμενο - Οι Πράξεις των Αποστόλων - Οι Επιστολές - Η Αποκάλυψη - Η ανάγνωση του "Αποστόλου" στη Θ Λειτουργία - Παράθεση γνώμης - από τις καλύτερες που υπάρχουν - για την αξία του Ευαγγελίου και της μελέτης του

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ

Ο ΙΗΣΟΥΣ ΧΡΙΣΤΟΣ ΕΡΧΕΤΑΙ ΚΑΙ ΕΓΚΑΙΝΙΑΖΕΙ ΤΟΝ ΚΑΙΝΟΥΡΓΙΟ ΚΟΣΜΟ ΤΟΥ ΘΕΟΥ

Σκοποί-επιδιώξεις : - Οι μαθητές να ενημερωθούν για τις συνθήκες και τα βασικότερα γεγονότα που συνέβησαν με τον ερχομό του Ιησού μέχρι την έναρξη του λυτρωτικού έργου Του, να εμβαθύνουν στα περιεχόμενά τους και να συνδέσουν τα μηνύματα των γεγονότων αυτών με τη ζωή τους

Περιεχόμενα : - Ο Ιωάννης ο Πρόδρομος προετοιμάζει την είσοδο του Μεσσία στον κόσμο
- Η ενσάρκωση του Λόγου από την Παρθένο Μαρία
- Η μεγάλη χαρά των Χριστουγέννων και το πνευματικό της νόημα
- Τα παιδικά χρόνια του Ιησού
- Η Βάπτιση του Ιησού και οι πειρασμοί Του στην έρημο
- Το πρώτο κήρυγμα του Ιησού στη συναγωγή της Ναζαρέτ επιβεβαιώνει τη θεική Του αποστολή στον κόσμο για χάρη των ανθρώπων

ΕΝΟΤΗΤΕΣ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΚΕΙΜΕΝΑ - ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ
5 Το αγγελικό μήνυμα στη Θεοτόκο για τη Γέννηση του Χριστού.	Οι μαθητές : - Να γνωρίσουν τον τρόπο που συνεργάστηκε ο Θεός με τον άνθρωπο στο πρόσωπο της Παναγίας για τη σωτηρία του κόσμου - Να εμβαθύνουν στη σημασία του γεγονότος του Ευαγγελισμού και να αισθανθούν τη χαρά της κυοφορούμενης ελπίδας.	Κείμενα : Λκ 1, 26-56 Περιεχόμενο - Θεοτόκος "Σκεύος εκλογής" Η ιδιαίτερη τιμή στο πρόσωπό της Η σωτηρία γεγονός συνεργασίας Θεού-ανθρώπου - Το πρόσωπο και το έργο του Χριστού κατά τους λόγους του αγγέλου - Πληροφοριακά για τον Ιωσήφ. - Ο Ευαγγελισμός στη λατρεία ("ευαγγελίζου γη χαραν μεγάλην" : χαρά, αισιοδοξία, ελπίδα για το ξεκίνημα του ερχόμενου)
6 Η Γέννηση του Σωτήρα του κόσμου.	Οι μαθητές : - Να πληροφορηθούν τα σχετικά με τη Γέννηση του Χριστού γεγονότα - Να κατανοήσουν τη σημασία του γεγονότος. - Να προσεγγίσουν όρους και έννοιες προσώπων και πραγμάτων που σχετίζονται με τον ερχομό του Μεσσία	Κείμενα : Μτ 2, 1-22/ Λκ 2, 1-20. Απολυτίκια - κοντάκιο : " Τί σοι προσενέγκωμεν Χριστέ " Περιεχόμενο - Πώς υποδέχεται ο κόσμος το Χριστό , - Ο Θεός γίνεται άνθρωπος - "Εμμανουήλ" - Κίνητρο η αγάπη του Θεού - Ο καινούργιος κόσμος του Θεού ξεκινά - Ανάλυση παρουσίαση ύμνων της Εκκλησίας
7 Τα Χριστούγεννα . η μεγάλη γιορτή	Οι μαθητές : - Να κατανοήσουν το πραγματικό νόημα της εορτής των Χριστουγέννων - Να διακρίνουν το γνήσιο λαϊκό εορτασμό από τις κοσμικές εκδηλώσεις τους - Να διδαχθούν πώς ταιριάζει να γιορτάζουν και να ζουν τα Χριστούγεννα.	Περιεχόμενο - Η βυζαντινή εικόνα της Γέννησης : λεπτομερής ερμηνεία της - Η γιορτή των δώρων ή το δώρο μιας γιορτής Κριτικός σχολιασμός του σύγχρονου τρόπου εορτασμού των Χριστουγέννων - Η φάτνη και ο τάφος του Χριστού τα χαρμόσυνα της Φάτνης συνυπάρχουν με τα σταυρώσιμα - "Προσκυνούμεν Σου την γένναν Χριστέ . " (Τα Χριστούγεννα είναι γιορτή πραγματικής χαράς, αγάπης και ελπίδας)
8 Τα παιδικά χρόνια του Ιησού.	Οι μαθητές : - Από τη διήγηση του ευαγγελιστή Λουκά να γνωρίσουν, να προσεγγίσουν και να νιώσουν τον Ιησού ως συνομήλικό τους - Να κατανοήσουν τη μεγάλη αποστολή του Ιησού, όπως αυτή διακηρύχθηκε από το Συμεών και επιβεβαιώθηκε από τον ίδιο το Χριστό κατά την επίσκεψή του στο Ναό.	Κείμενο : Λκ 2, 21-52 Περιεχόμενο - Η Υπαπαντή και το μήνυμά της. - Ο Ιησούς δωδεκαετής στο Ναό. - "Φως εις αποκάλυψιν εθνών"
9. Ο Ιωάννης ο Βαπτιστής ανοίγει το δρομο για το Χριστό	Οι μαθητές : - Από τις ευαγγελικές πηγές να μελετήσουν λεπτομερώς την ιστορία και προδρομική πορεία του Ιωάννη. - Να κατανοήσουν τον προφητικό ρόλο του Ιωάννη στην προετοιμασία των ανθρώπων ώστε να δεχθούν το Χριστό ως Μεσσία - Να πληροφορηθούν για το μήνυμα του κηρύγματός του. - Να γνωρίσουν τη σύγκρουση του Ιωάννη με την κοσμική εξουσία και το μαρτυρικό του τέλος.	Κείμενα Λκ 1, 5-25, 39-45, 56, 67-70, 72, 76-78/ 3, 1-6/ ΜΚ 1, 2-3/ Μτ 3 4-10/ Λκ 3, 10-16α/ Μτ 3, 11/ Ιω 1,28 Περιεχόμενο - Ιωάννης ο Πρόδρομος ο εκλεκτός της αγάπης του Θεού. - Ο Πρόδρομος στο τέμπλο όλων των ναών - Ο Ιωάννης : προφητική μορφή, αξιαγάπητη και αξιομίμητη. - Το κήρυγμα του Ιωάννη - Σύγκρουση με την εξουσία. - Το μαρτυρικό τέλος του Προδρόμου.
10 Η Βάπτιση του Χριστού στον Ιορδάνη.	Οι μαθητές : - Να γνωρίσουν από τις ευαγγελικές πηγές τα σχετικά με τη Βάπτιση του Ιησού και όσα σημειώθηκαν κατ' αυτήν (Θεοφάνεια). - Να κατανοήσουν το γεγονός της Θεοφάνειας. - Να συνειδητοποιήσουν και να συναισθανθούν ότι από τη μέρα αυτη ξεκίνησε δημόσια η νέα ανθρωπότητα, στην οποία και οι ίδιοι με το Βάπτισμά τους εντάχθηκαν - Να ανταλλάξουν πληροφορίες, εμπειρίες και σχόλια για τον εντυπωσιακό εορτασμό των Θεοφανείων (Φώτων)	Κείμενα Μτ 3, 1-2/ Ιω 1, 25-26α/ Ιω 1, 26β-28/Μτ 3, 13/Ιω 1, 29-31/Μτ 3, 14-16/ Μκ 1, 11 / Ιω 1, 32-34 Μεγάλου Βασιλείου, " Εις την εξαήμερον ". Περιεχόμενο - " Επεφάνης σήμερον " Σύντομη ανάλυση της βυζαντινής εικόνας. - Το χριστιανικό βάπτισμα σε σχέση με τη Βάπτιση του Χριστού
11 Ο Ιησούς και ο καινούργιος κόσμος του Θεου δοκιμάζονται	Να γνωρίσουν οι μαθητές ότι ο Ιησούς στο ξεκίνημά Του για τον καινούργιο κόσμο του Θεού δοκιμάστηκε από τις δυνάμεις του κακού. - Να τους γίνει πεποίθηση ότι ο Ιησούς ως "πειρασθείς" μπορεί να βοηθήσει τους "πειραζομένους" (Εβρ 2, 17-18).	Κείμενα Λκ 4,1 / Μκ 1, 12/ Μτ 4 2 4/ Λκ 4, 9-11/ Μτ 4 7-8α / Λκ 4 5-8/ Μτ 4,1 Περιεχομενα - Ο Χριστός στην έρημο - Οι πειρασμοί α Δεν ζεί ο άνθρωπος μόνο με το ψωμί β. Το θαύμα δεν γίνεται για εντυπωσιασμό γ Η δύναμη, η δόξα και η εξουσία μπορούν να κλονίσουν την εμπιστοσύνη στο Θεό - Οι πειρασμοί στη ζωή μας ("Ρύσαι ημάς από του πονηρού")
12 Το πρώτο κυρυγμα του Ιησού στη Συναγωγή της Ναζαρέτ Οι μαθητές	Οι μαθητές : - Να κατανοήσουν τη διαφορετική (σε σχέση με τις αντιλήψεις της εποχής) εικόνα του Μεσσία που έδωσε ο Χριστός για τον εαυτό Του, καθώς και τον πυρήνα του κηρύγματός Του, για πρώτη φορά στη Συναγωγή της Ναζαρέτ - Να εκτιμήσουν τις αντιδράσεις των Ναζαρηνών	Κείμενα Λκ 4, 14-25/ Μτ 4 12-16/ Λκ 4, 16-22/ Μκ 6 2β-3/ Λκ 4, 2/ Μκ 6, 4, 6α/ Λκ 4, 28-30. Περιεχόμενο - Ο Ιησούς στη Συναγωγη της Ναζαρέτ (μελέτη και ανάλυση του περιστατικού) - Το περιεχόμενο του κηρύγματος (ανάλυσή του) - Πόσο επίκαιρο είναι το κήρυγμα του Ιησού . - Οι αντιδράσεις των Ναζαρηνών και των ανθρώπων της εποχής μας.
13 Επαναληπτικό	Οι μαθητές : - Να αποκτήσουν μια πανοραμική εικόνα των γεγονό- των που σχετίζονται με τον ερχομό του Χριστού - Να κατανοήσουν την ερμηνεία των γεγονότων αυτών και τη σχέση τους με τη ζωή των ανθρώπων στον καινούργιο κόσμο του Θεού. - Να συνοψίσουν και να ανανεώσουν την ευαισθητοποίησή τους για βίωση όλων των μηνυμάτων ζωής που επισήμαναν στις προηγούμενες Ενότητες	Περιεχόμενο Κείμενα . Κυρίλλου Ιεροσολύμων Κατηχήσεις, Κατήχηση Φωτιζομένων Ι, ΙΘ - Σχολιασμός του κειμένου - Αξιολόγηση των κυριοτέρων σημείων του κειμένου - Ανακεφαλαιωτικές ερωτήσεις - Ασκήσεις

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β'

Ο ΙΗΣΟΥΣ ΧΡΙΣΤΟΣ ΣΤΗ ΣΧΕΣΗ ΤΟΥ ΜΕ ΤΟΥΣ ΑΝΘΡΩΠΟΥΣ ΤΗΣ ΕΠΟΧΗΣ ΤΟΥ

Σκοποί - επιδιώξεις : - Οι μαθητές να πληροφορηθούν από τα ευαγγελικά κειμενα να κατανοήσουν και να προβληματιστουν για τη στάση του Χριστου απέναντι στους ανθρωπους του άμεσου περιβάλλοντος Του και απέναντι στην εξουσία της εποχης Του

Περιεχόμενο : - Ο Ιησούς και οι μαθητές Του.
- Η σχέση του Ιησού με τους απλούς ανθρώπους - νέους - γυναίκες - παιδιά
- Η στάση του Ιησού απέναντι στις θρησκευτικες ομαδες και τις πολιτικές δυνάμεις των ημερών Του.

ΕΝΟΤΗΤΕΣ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΚΕΙΜΕΝΑ - ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ
14 Ο Ιησους και οι μαθητές Του.	Οι μαθητές : - Να κατανοήσουν τι σημαίνει μαθητεία στη Βασιλεία του Θεού - Να αντιληφθουν τη ριζική αλλαγή του ανθρώπου κοντά στο Χριστό - Να εννοήσουν και να συνειδητοποιησουν ότι καθε πιστός είναι μαθητης του Χριστού.	Κείμενα Ιω 1, 35-52/ Μτ 9,9 / Λκ 5, 28/ Μκ 3, 14-19 Περιεχόμενο - Η επιλογή των Δώδεκα - Η ανταπόκριση των μαθητών του Χριστού - Μαθητές πέραν των Δώδεκα - Οι Χριστιανοί στη θέση των μαθητών του Χριστού
15 Ο Ιησους, οι θρησκευτικές ομάδες και ηγεσίες της εποχής του.	Οι μαθητές να πληροφορηθουν και να μελετήσουν τη νοοτροπία και τον τρόπο ζωής της θρησκευτικής ηγεσίας και των θρησκευτικών ομάδων της εποχής του Χριστού και να κατανοησουν τους λόγους για τους οποίους ο Χριστός συγκρούστηκε μαζί τους.	Κείμενα Λκ 18, 9-14/ Μτ 23, 13-23, 27-28/ Μτ 23, 1-5 Περιεχομενο - Οι θρησκευτικές ομαδες της εποχής του Ιησού (Γραμματείς - Φαρισαίοι- Σαδδουκαίοι). - Η κριτική στάση του Ιησου απέναντι στις ομάδες αυτές ("Ουαί υμίν") - Σύντομη αναφορά στο σήμερα

ΕΝΟΤΗΤΕΣ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΚΕΙΜΕΝΑ - ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ
16 Ο Ιησούς στο πλευρό των ταπεινών και καταφρονεμένων	Οι μαθητές : - Να μελετήσουν και να ενστερνισθούν το ενδιαφέρον και τη διαχρονική αγάπη του Ιησού και για τους απλούς ανθρώπους. - Να ευαισθητοποιηθούν ώστε να πράττουν το ίδιο στη ζωή τους.	Κείμενα Ιω 12, 42-43/ 7, 40 45-49/ Μτ 9, 36/ 11, 25-26, 28-30 Περιεχόμενα - Οι άρχοντες και οι δυνατοί αρνούνται το Ευαγγέλιο - Η θρησκευτική ηγεσία του Ισραήλ απεχθανόταν και περιφρονούσε τους απλους ανθρώπους - Ο Ιησούς δεν εξαιρούσε κανέναν από το ενδιαφέρον και την αγάπη Του Η ιδιαίτερη συμπάθειά Του προς τους ταπεινούς και καταφρονεμένους - Οι ταπεινοί και καταφρονεμένοι σε αντίθεση με τους άρχοντες και τους σοφούς, δέχονται το Ευαγγέλιο. - Ελπίδα του κόσμου, ο νέος λαός του Θεού, ο οποίος περιλαμβάνει όλους και νοιάζεται για όλους
17 Ο Χριστός εξυψώνει τις γυναίκες, τους νέους και τα παιδιά στον καινούργιο κόσμο Του.	Οι μαθητές : - Να πληροφορηθούν και να συνειδητοποιήσουν ότι ο Ιησούς πρωτοποριακά έδειξε ευαισθησία και εξύψωσε - με όσα είπε και έπραξε - τις γυναίκες, τους νέους και τα παιδιά - Να εκθέσουν τις γνώσεις και να εκφράσουν τις εκτιμήσεις τους για το κατά πόσον στη σύγχρονη ανθρωπότητα κατακτήθηκε αυτή η εξύψωση. - Να προτείνουν τι πρέπει να γίνει ακομη - κι από τους ιδίους- σχετικά.	Κείμενα Λκ 10, 38-42/ Ιω 8, 3-11/ Μκ 10, 13-16/ Μτ 18, 1-6, 10-11,14 Περιεχομενο - Η γυναίκα, οι νέοι και τα παιδιά στις αρχαίες κοινωνίες - Ο Χριστός μιλάει για την ισοτιμία των φύλων και των ηλικιών - Πόσο είμαστε έτοιμοι να ζούμε ισότιμα άνδρες και γυναίκες . - Τι μπορεί να γίνει προς την κατεύθυνση της ισοτιμίας φύλων και ηλικιων κατά το παράδειγμα του Ιησου
18 Ο Χριστός, οι κατακτητές Ρωμαίοι και οι "Ζηλωτές" επαναστάτες	Οι μαθητές : - Να γνωρίσουν και να κατανοήσουν τη θέση του Χριστού απέναντι στους Ρωμαιους κατακτητές και στους Ζηλωτές Ιουδαίους - Να διδαχθούν τη διαχρονικότητα της διδασκαλίας του Χριστού για την εξουσια	Κείμενα : Μτ 22, 15-22/ 20, 25-26α Περιεχόμενο - Οι κατακτητές Ρωμαίοι και οι Ιουδαίοι Ζηλωτές - Ο Χριστος απεναντι στους κατακτητές - Ο Χριστός και οι "Ζηλωτές" (δεν συμφωνούσε μαζί τους, όμως δεν τους πολεμουσε φανερά πρότεινε κατι ριζοσπαστικότατα διαφορετικό από αυτούς) - "Μεγάλος είναι ο διάκονος όλων"
19 Επαναληπτικό των Ε. 14-18	Οι μαθητές : - Να επαναλάβουν τα κύρια σημεία του κεφαλαίου - Να συνειδητοποιήσουν το χαρακτήρα της σχέσης του Χριστού με τον ανθρώπινο περίγυρο σε αναφορά με το λυτρωτικό του έργο. - Να αναπτυξουν την κριτική τους ικανότητα με τις ανακεφαλαιωτικές ερωτήσεις και ασκήσεις. - Να ξαναπρουέξουν τα κύρια βιωματικά στοιχεία όλων των μαθηματων ώστε να ευαισθητοποιηθούν	Περιεχόμενο - Κείμενο Γρηγορίου του Θεολόγου, Λόγος ΛΖ, ΒΕΠΕΣ τ 60, 1980, σελ 53-63 (επιλογή) - Σχολιασμος του κειμένου - Αξιολόγηση των κυριοτέρων σημείων του κεφαλαιου - Επαναληπτικές ερωτήσεις - Ασκησεις

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄

Ο ΧΡΙΣΤΟΣ ΔΙΔΑΣΚΕΙ ΚΑΙ ΠΕΡΙΓΡΑΦΕΙ ΤΟΝ ΚΑΙΝΟΥΡΓΙΟ ΚΟΣΜΟ

Σκοποί - επιδιώξεις : - Οι μαθητές να γνωρίσουν και να κατανοήσουν τον τρόπο με τον οποίο ο Χριστός παρουσιάζει με τη διδασκαλία Του την εικόνα του καινούργιου κόσμου
- Να εμβαθύνουν στα περιεχόμενα της διδασκαλίας του Χριστού
- Να συνειδητοποιήσουν τον καινούργιο κόσμο του Χριστού, βιώνοντας και εκφράζοντάς τον στη ζωή τους

Περιεχόμενο : Ο Χριστός διδάσκει με παραβολές :
- Την αληθινή αγάπη του Θεου προς τον άνθρωπο
- Τη διακονία.
- Την αγάπη προς τους εχθρούς.
- Την αληθινή ελευθερια ως σωστή σχέση προς τα υλικά αγαθά και ευαισθησια προς όσους τα στερούνται

Αποκαλύπτει με την επί του Όρους ομιλία Του το νόημα της Βασιλείας του Θεου

ΕΝΟΤΗΤΕΣ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΚΕΙΜΕΝΑ - ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ
20 Ο Ιησους Χριστός ως διδάσκαλος	- Να γνωρίσουν οι μαθητές το Χριστό ως διδάσκαλο - Να επισημανουν και να κατανοησουν τον τρόπο επικοινωνίας του με τους ανθρώπους και να συμμεριστούν τα αισθήματά τους προς Αυτόν - Να εισαχθούν ειδικά στην ομορφιά και τα μυστικά των παραβολών Του και στον τρόπο αποκρυπτογράφησης των μηνυμάτων της καθεμιάς σχετικά με την προσωπικότητα της Βασιλειας του Θεού	Κείμενα Μκ 4 33-34/ Μτ 13 34-35/ Ιω 6, 60-68 / Μτ 11, 28-30 Περιεχόμενα - Η ζωή είναι ένα διαρκές σχολείο με δασκαλο το Χριστό - Ο Χριστος διδάσκει "ως εξουσία έχων" με διάλογο. - Η διδασκαλία Του με παραβολές αποκάλυψε κορυφαίες πτυχές της Βασιλειας του Θεού. - Ομιλια του Χριστου στο Όρος (συντομη παρουσίαση)
21 Ποιός είναι ο πλησίον μας- Η παραβολη του σπλαχνικού Σαμαρείτη Οι μαθητές	Οι μαθητές : - Να γνωρίσουν και να μελετήσουν λεπτομερώς την παραβολή - Να κατανοησουν ότι μ' αυτην φανερώνεται η Βασιλεία του Θεού ως κοινωνία συνανθρωπινης σχέσης - Να ευαισθητοποιηθουν ώστε να γίνουν και να είναι πάντοτε αληθινοί προς τον πλησίον τους (δηλαδή άνθρωποι έμπρακτης συνανθρώπινης αγάπης), κατά το πρότυπο του Σαμαρείτη της παραβολής	Κείμενα Λκ 10, 30-37/ (Μτ 22, 39) / Λκ 10, 25-37 Περιεχόμενα - Η παραβολή του σπλαχνικου Σαμαρειτη - Ποιος ειναι ο πλησιον για τον κόσμο - Ποιος είναι ο πλησιον για το Χριστό (ποιοί αποδεικνυονται στην πράξη αληθινοί "πλησίον" προς το συνάνθρωπο.) - Η Βασιλεια του Θεου είναι κοινωνία έμπρακτης και αποτελεσματικής αγάπης
22. Στη διακονία του πλησιον	Οι μαθητές - Να ενημερωθούν και να κατανοησουν οτι κατα το παράδειγμα του Χριστού η αγάπη προς τον πλησιον ολοκληρώνεται με τη διακονια προς αυτόν - Να συναισθανθουν την τιμη και την ευθύνη να γίνουν και να είναι δια βίου άνθρωποι διακονίας κατά Χριστόν	Κείμενα Ιω 13, 34-35/Μτ 20, 26β-28 / Ιω 13, 1, 4-5, 12-17/ Μτ 15, 31-32α, 34 40/ Α Ιω 4 20 Περιεχόμενα - Το νόημα της διακονίας - " Ο Υιός του Ανθρωπου δεν ήρθε για να τον υπηρετήσουν αλλά για να υπηρετήσει" - Η διακονία ειναι συγκεκριμένη και έμπρακτη έκφραση αγάπης - Υπόθεση ανωτερότητας ή αληθινός τροπος ζωής ή διακονια
23 Οι άνθρωποι της Βασιλείας του Θεού αγα- πούν και τους εχθρούς τους	Οι μαθητές : Να πληροφορηθουν ότι η αγάπη προς τους εχθρους για πρωτη φορά στην ιστορία κηρύσσεται από τον Ιησού - Να κατανοήσουν το περιεχόμενα και τη σημασια της εντολής του Χριστού για την αγαπη προς τους εχθρούς - Να συνειδητοποιήσουν πόσο δύσκολο και πόσο τιμη- λό είναι να εφαρμοστεί αυτή η αγάπη. - Να ευαισθητοποιηθούν για να την τολμησουν και να τη βιώσουν	Κειμενα Μτ 5, 43-48/Λκ 9 51 56 / Μτ 5 38-42 / Λκ 23, 34 Περιεχόμενα - Ποιος είναι ο εχθρος - Οι αντιλήψεις των ανθρώπων για τον εχθρο - Η διδασκαλία του Χριστου για την αγαπη προς τους εχθρούς - Η αγάπη για τον εχθρό είναι καθημερινός αγωνας
24 Στη Βασιλεία του Θεου καλουνται όλοι ανεξαιρέτως - Η παραβολή του μεγάλου Δειπνου	Οι μαθητές - Μελετώντας την παραβολη, να κατανοήσουν ότι ο Ιησούς φανερώνοντας τον καινούργιο κόσμο του Θεου καλεί όλους ανεξαιρέτως τους ανθρωπους και ανοιγει δρόμους ζωής πέρα από οποιεσδήποτε προκαταλήψεις - Να συνειδητοποιήσουν ότι και οι ίδιοι τιμήθηκαν με αυτήν την κληση και έχουν την τιμή να καλέσουν και άλλους και να γίνουν άξιοι της κλήσεως αυτής	Κειμενα Λκ 14 1, 12-24/ 7, 36-50 Περιεχόμενο - Η Βασιλεια του Θεου ως ένα Δείπνο, όπου καλουνται όλοι οι άνθρωποι - Ανταπόκριση και άρνηση συμμετοχης στο Δειπνο και αντίστοιχες συνέπειες - Η Εκκλησία αγκαλιάζει ολόκληρη την Οικουμενη.
25 Τα φυλα και οι εθνότητες στη Βασιλεια του Θεού- Συναντηση και διάλογος του Ιησού με τη Σαμαρείτιδα	Οι μαθητές : - Να γνωρίσουν και να κατανοήσουν ότι στη Βασιλεια του Θεού καταργούνται οι διακρίσεις των φύλων, των εθνοτήτων, καθώς και διακρίσεις θρησκευτικού και ηθικού περιεχομένου. - Να διαπιστώσουν κατά πόσον οι διακρίσεις αυτές σ' τους ανθρωπους σήμερα - γενικά και στους ιδίους προσωπικά - είναι όντως καταργημένες - Να ευαισθητοποιηθούν για να εργαστούν για μια ζωή πέ-ρα από διακρίσεις και προκαταλήψεις	Κείμενα : Ιω 4, 3-34, 39-43 Περιεχόμενο - Η γυναίκα στην εποχή του Χριστού. - Στάση του Ιησου προς τη Σαμαρείτιδα - Ποιές αλήθειες για το Θεο και για τη λατρεία φανέρωσε ο Ιησούς - Ποιές διακρισεις σχετικοποιήθηκαν ή καταργήθηκαν - Αν αυτές οι διακρίσεις ισχύουν σημερα - Ποιό το χρέος των ανθρώπων - και των ιδίων προσωπικά- για το ξεπέρασμα των διακρίσεων

ΕΝΟΤΗΤΕΣ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΚΕΙΜΕΝΑ - ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ
26 Ο Ιησούς φανερώνει την απέραντη αγάπη του Θεού- Η παραβολή του σπλαχνικού πατέρα (του "ασώτου")	Οι μαθητές : - Να μελετήσουν την παραβολή και να κατανοήσουν ότι ο Θεός αγαπάει πέρα από τα ανθρώπινα μέτρα και όρια. - Να συνειδητοποιήσουν ότι νοιάζεται για τη μεταστροφή των αποπροσανατολισμένων και αυτοδικαιούμενων και καλεί τους δικούς Του να χαί- ρουν, όταν συμβαίνει αυτή η μεταστροφή - Να ευαισθητοποιηθούν, ώστε αυτή η πέρα από τα όρια αγάπη του Θεού να αγγί- ξει την ύπαρξή τους	Κείμενα Λουκ 15, 11-32 Περιεχόμενο - Η αγάπη του σπλαχνικου πατέρα προς τον μεταστραφέντα γιό - Η συμπεριφορά του άσωτου γιού. - Η αντίδραση του πρεσβυτέρου γιού και η αγαπητική κίνηση του πατέρα προς αυτόν. - Το διαχρονικό μήνυμα και κάλεσμα της παραβολής
27 Το πάθος για τον πλουτισμό εμπόδιο στην αποδοχή του καινούργι- ου κόσμου του Θεου	Οι μαθητές : - Να γνωρίσουν και να μελετήσουν την κρίσιμη συνάντηση του Χριστού με τους δύο πλούσιους. - Να εξηγήσουν και να κατανοήσουν γιατί ο ένας έχασε ενώ ο άλλος κέρδισε τη δωρεά της Βασιλείας του Θεού. - Να συνειδητοποιήσουν από τώρα και δια βίου ότι η προσκόλληση στον πλούτο μπορεί να τυφλώσει τον άνθρωπο και να στοιχίσει την απώλεια του πλούτου ζωής που υπόσχεται και δίνει η Βασιλεια του Θεού	Κείμενα α) Μκ 10, 17/ Μτ 19, 17-24 / Μκ 10, 21-27 β) Λκ 19, 1-10. Περιεχόμενο - Ο Ιησους και ο "ευσεβής" πλούσιος. - Ζακχαίος : η ριζική μεταστροφή του - Ο πλούτος της Βασιλειας του Θεού και η φτώχεια του υλικού πλουτου
28. Κοινότητα αγαθών στον καινούργιο κόσμο του Θεού- Οι παραβολές του άφρονα πλούσιου και του φτωχού Λαζάρου	Οι μαθητές . - Να γνωρίσουν λεπτομερώς και να μελετήσουν τις δυο παραβολές. - Με βάση αυτές να πληροφορηθούν και να κατανοήσουν ότι η πλεονεξία και η αναλγησία (απονιά, αναισθησία) δεν συμβιβάζονται με τη Βασιλεία του Θεού - Να συνειδητοποιήσουν, να ευαισθητοποιηθούν και να βιώσουν θετικά ότι στα αγαθά της γης και της ζωής έχουν μερίδιο όλοι και ότι η ευαίσθητη συνανθρωπιά απέναντι σε όσους πάσχουν χαρακτηρίζει ιδιαίτερα τους ανθρώπους της Βασιλείας του Θεού.	Κείμενα . α) Λκ 12, 13-21. β) Λκ 16, 19-31 Περιεχόμενο - Τίποτε δεν ανήκει μόνο σε μας - Ο Θεός θέλει να έχουν όλοι ό,τι χρειάζονται - Από τη συνανθρωπιά μας καθορίζεται η σωτηρία μας. - Όχι αδιαφορία και αναλγησία προς τον πάσχοντα άνθρωπο, αλλά ευαισθησία και έμπρακτη συνανθρωπιά - Ο άφρων και ο ανάλγητας πλούσιος είναι στη ζωή των Χριστιανών παραδείγματα προς αποφυγή.
29 "Ελθέτω η Βασιλεία Σου" Η "Κυριακή προσευχή" ("Πάτερ ημών")	μαθητές : - Να πληροφορηθουν, να κατανοήσουν και να συναισθανθούν ότι- κατά το πρότυπο του Χριστού- οι άνθρωποι της Βασιλείας του Θεού προσεύχονται κατά το πνευμα και τους στόχους της - Να γνωρίσουν το περιεχόμενο της "Κυριακής προσευχής". - Να αντιληφθούν την αξία της προσευχής στη ζωή τους	Κείμενα Αποκ. 3, 20/ Μτ 7, 7-11 6, 5-13. Περιεχόμενο - Παρουσίαση και προσέγγιση του Ιησου ως προσευχομένου. - "Πάτερ ημών" Σύντομη ανά- λυση της "Κυριακής προσευ- χής" - Η ζωή του Χριστιανού διαρ - κής προσευχή για τον καινούργιο κόσμο του Θεού, για τους άλλους και για τον καθένα προσωπικά
30 Από ποιους αποτελείται ο καινούργιος κόσμος του Θεού- Οι "Μακαρισμοί"	Οι μαθητές : - Να γνωρίσουν το περιεχόμενο των Μακαρισμών. - Να πληροφορηθούν ότι οι μακαριζόμενοι αποτελούν το νέο λαό του Θεού με αποστολή στον κόσμο - Να συνειδητοποιήσουν ότι οι μακαρισμοί έχουν σχέση και με τους ίδιους προσωπικά. - Να ευαισθητοποιηθούν για να θελήσουν να γίνουν και να είναι άξιοι αυτών που μακαρίζονται.	Κείμενο Μτ 5, 1-12. Περιεχόμενο - "Μακάριοι .. " Σύντομη ερμηνεία των Μακαρισμών. - Ποιούς θεωρούσαν οι Ιουδαίοι ως πολίτες της Βασιλείας του Θεού. - Η αντιστροφή των κριτηρίων στους Μακαρισμούς. - Ο Χριστός δίνει νέο και πανανθρώπινο όραμα ζωής.
31 Επαναληπτικό των Ε. 20-30.	Οι μαθητές : - Να επαναλάβουν τα κύρια σημεία του κεφαλαίου - Να κατανοήσουν τα βασικά νοήματα της διδασκαλίας του Χριστού και τον παραβολικό τρόπο μετάδοσής τους - Η ανάπτυξη της κριτικής ικανότητας των μαθητών με τις ανακεφαλαιωτικές ερωτήσεις και ασκήσεις. - Να ανασκοπήσουν τα ουσιαστικότερα μηνυματα ζωής από τα μαθήματα που διδάχθηκαν και να ευαισθητοποιηθούν για βίωση προσωπική.	Περιεχόμενο Κειμενο : Συμεών του Ν. Θεολόγου, από Κόντογλου, Ευλογημένο καταφύγιο, Ακρίτας 1985, σ 273-274 - Σχολιασμός του κειμένου - Αξιολόγηση των κυριοτέρων σημείων του κεφαλαίου - Επαναληπτικές ερωτήσεις - Ασκησεις

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄

ΤΑ ΘΑΥΜΑΤΑ ΤΟΥ ΙΗΣΟΥ ; - ΧΕΙΡΟΠΙΑΣΤΗ ΕΠΙΒΕΒΑΙΩΣΗ ΤΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΑΣ ΤΟΥ ΘΕΟΥ

Σκοποί-επιδιώξεις :

- Να μελετήσουν οι μαθητες απευθειας από τα Ευαγγέλια τις διηγήσεις για τα θαύματα του Χριστού, να γνωρίσουν απτά το βαθυτερο νόημά τους και να συνειδητοποιήσουν ότι με αυτα φανερώνεται ο καινούργιος κόσμος του Θεού
- Να κατανοήσουν ότι ο Χριστός με τα θαυματά Του ανοίγει τις προοπτικές απελευθέρωσης του ανθρωπου απο τα δεινά που τον υποδουλώνουν : τα κακό, την αδυναμία, την αρρώστεια, το θάνατο
- Να επισημάνουν και να θελήσουν να βιώσουν τα μηνυματα της ζωής που εκπέμπουν οι διηγήσεις για τα θαύματα του Ιησού

Περιεχόμενο :

- Ο Χριστός είναι ο Κύριος της φυσης και της ζωής
- Το κακό νικάται συνεχώς από τον Ιησού
- Ο Χριστός απελευθερώνει τον άνθρωπο από την αρρώστεια και τις σχετικές με αυτήν αντιλήψεις.
- Το αληθινό φως του Χριστού και η ανθρώπινη τυφλότητα στη ζωή.
Όλα τα έθνη και οι άνθρωποι είναι παιδιά του Θεού και δέχονται τη θαυματουργό αγάπη Του
- Ο Ιησούς ξαναχαρίζει το δώρο της ζωής, νικώντας το θάνατο
- Η ανάσταση του Λαζάρου προμηνυει την Ανάσταση του Κυρίου
- Η δόξα του Χριστού στη Μεταμόρφωσή Του, καθ' οδόν προς την υπέρτατη θυσία και προσφορά Του

ΕΝΟΤΗΤΕΣ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΚΕΙΜΕΝΑ - ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ
32 Ο Ιησους Κύριος της φύσης και της ζωης- Η κατάπαυση της τρικυμίας.	Οι μαθητές : - Να γνωρίσουν και να μελετήσουν τη διήγηση για ένα θαύμα του Ιησού (κατά- παυση της τρικυμίας) - Από τα συμβάντα και λεχθέντα κατ' αυτά να κατανοήσουν, να συνειδητοποιήσουν και να θελήσουν να βιώσουν ότι ο Ιησους είναι ο Κύριος της φύσης και της ζωής και ότι βοηθά τους ανθρώπους στον κίνδυνο - Με αφετηρία αυτή τη διήγηση, να ενημερωθούν και να κατανοήσουν εισαγωγικώς και στοιχειωδώς : τι είναι τα θαύματα του Χριστού, τι φανερώνουν, τι δείχνουν και σε τι καλούν (πάντοτε σε σχέση με τη Βασιλεία του Θεού)	Κείμενα : Μτ 11, 5-6 (Εισαγωγικά) / Μτ 8, 23-27 / Μκ 4, 35-41 Περιεχόμενο - Τι είναι τα θαυματα του Ιησου (είναι πράξεις της θεϊκής αγάπης Του / Αποτελουν ολοφάνερα σημάδια ("σημεία") ότι η Βασιλεια του Θεού " ήγγι- κε " και κινείται στον κοσμο / Φανερώνουν με απτό τρόπο πτυχές του καινούργιου κόσμου του Θεου στο τώρα και στο μέλλον / Απελευθε - ρώνουν και χαρίζουν πληρότη- τα ζωής / Καλούν σε μετα- στροφή / Τρέφουν την ελπίδα για το καλύτερο και τη θετική μεταβολή των συνθηκών της τωρινής ζωής / Η πιστη άλλοτε προηγείται του θαυματος και άλλοτε έπεται / "Πάντα δυνα- τά τω πιστεύοντι") - Οι μαθητές προσφευγουν στον Ιησού, κι Αυτός βοηθει ως κυριος της φυσης και της ζωής - Από τους μαθητές του Χριστού απαιτείται περισσότερη εμπιστοσύνη
33 Ο Ιησούς ελευθερώνει από τις δυναμεις του κακου- Η θεραπεία ενός δαιμονισμένου στα Γάδαρα	Οι μαθητές . - Να γνωρίσουν ότι το κακό καταστρέφει την "εικόνα" του Θεού (το κέντρο της ύπαρξης του ανθρώπου) με επιπτώσεις στην κοινωνική ζωή - Να συνειδητοποιήσουν ότι ο Χριστός ελευθερώνει τον άνθρωπο και τον επαναφέρει στο "κατ' εικόνα" - Να αναλύσουν την αντίδραση των Γαδαρηνών και την πίστη του θεραπευμένου ανθρώπου - Να τους γινει βαθιά πίστη - και να θελήσουν να βιωσουν- ότι ο Ιησούς είναι για όλους (και για τους ίδιους προσωπικά) ο ελευθερωτής.	Κείμενα . Μκ 5, 1-20 Περιεχόμενα - Οι δαιμονισμένοι των Ευαγγελίων - Ο Ιησούς ελευθερώνει τον δαιμονισμένο άνθρωπο - Ο καινούργιος κόσμος του Θεού είναι το τέλος της κυριαρχιας του πονηρού - Η πίστη του θεραπευμένου ανθρώπου - Ο Ιησούς ελευθερώνει όλους μας
34 Ο Ιησούς ελευθερώνει από την ασθένεια - Η θεραπεία του παραλυτικού στην Καπερναούμ.	Οι μαθητές - Να πληροφορηθούν για τις προκαταλήψεις με τις οποίες αντιμετώπιζαν τότε οι άνθρωποι τους ασθενείς - Να παρατηρήσουν ότι ο Ιησούς ελευθερώνει από την ασθένεια αλλά κι από την αμαρτία (δηλαδή ελευθερώνει ριζικά τον άνθρωπο) - Να προσέξουν ότι συγχωρώντας εκδηλώνει τη θεϊκή Του αγάπη και δύναμη - Να συνειδητοποιήσουν και να θελήσουν να βιώσουν ότι ο Ιησούς είναι ιατρός και ελευθερωτής ψυχών και σωμάτων όλων των ανθρώπων	Κείμενα : Μκ 2 1-12/ Λκ 5, 17β-26 (βλ και Μτ 9,8 και Μκ 2, 12. τελευταία φράση) Περιεχόμενα - Οι τότε αντιλήψεις για την ασθένεια και το θαυμα της θεραπείας του παραλυτικου - Ο Ιησους ελευθερώνει απο την ασθένεια αλλά και από τις αντιλήψεις γι' αυτήν - Συγχωρώντας τις αμαρτιες του παραλυτικού φανερωνει τη θεία Του προέλευση - Η θεραπεία και απελευθέρωση που προσφέρει ο Χριστός σε κάθε άνθρωπο

ΕΝΟΤΗΤΕΣ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΚΕΙΜΕΝΑ - ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ
35 Ο Ιησούς διώχνει το σκοτάδι και δίνει το αληθινό φως- Η θεραπεία του εκ γενετής τυφλού Οι μαθητές	Οι μαθητές: - Να ενημερωθούν για τον τρόπο που αντιμετώπιζαν τότε οι άνθρωποι την τυφλότητα - Να παρακολουθήσουν πως ο τυφλός θεραπεύεται, πιστεύει στο Χριστό και τον ομολογεί - Να γνωρίσουν το περιεχόμενο που δίνει στο "φως" και στο "σκοτάδι" ο Ιησούς. - Να διαπιστώσουν μέσα από το κείμενο τις στείρες πεποιθήσεις των Φαρισαίων και πώς αυτές ανατρέπονται από το Χριστό - Να μελετήσουν με καλή διάθεση τον αγώνα του θεραπευθέντος τυφλού και να διδαχθούν απ' αυτόν ότι η φωτισμένη χριστιανική ζωή χρειάζεται τόλμη και αγώνα για βίωση και ομολογία της.	<u>Κείμενα</u> Ιω 9, 1-40 (βλ. και Ιω 8, 12 και 32) <u>Περιεχόμενο</u> - Η θεραπεία του εκ γενετής τυφλού (Πώς ο εκ γενετής τυφλός έγινε δεκτός βλέπων (σωματικά φως και φως πίστε- ως) / Πώς σταδιακά πίστεψε και ομολόγησε με παρρησία τον Ιησου. Αξιαγάπητος και αξιομίμητος ο θεραπευθεις τυφλός) - Ο Ιησούς "φως του κόσμου". - Ανατροπή των αντιλήψεων της εποχής για την αμαρτια και την τιμωρία - Η τραγικότητα της τυφλότητας των Φαρισαίων (ενώ έβλε- παν τα "μεγαλεία του Θεου", δεν τολμουσαν να δεχθουν το Φωτοδότη").
36 Η αγάπη του Ιησού αγκαλιάζει και τους αλλοεθνείς- Η θεραπεία του δούλου του Ρωμαίου αξιωματουχου και της κορης της Χαναναίας	Οι μαθητές: - Να γνωρίσουν από τη μελέτη των δύο θεραπειών ότι η αγάπη του Θεου αγκαλιάζει όλους τους ανθρώπους - Να αναλύσουν και να συναισθανθούν τη γνήσια πίστη του Ρωμαίου και της Χαναναιας - Να τους αγγίξει προσωπικά και έμπρακτα αυτή η αγάπη του Χριστου προς όλους αδιάκριτα	<u>Κείμενα</u> α) Λκ 7, 1-10 β) Μτ 15, 21-28 <u>Περιεχομενο</u> - Η αναζήτηση της λυτρωσης από όλους τους ανθρώπους - Ο Ιησούς χαρίζει γιατρειά και απελευθέρωση από τις ασθένειες σε δύο αλλοεθνείς (δουλος Ρωμαιου εκατονταρχου - κόρη Χαναναίας) - Η βασιλεία του Θεου αγκαλιάζει και τους αλλοεθνείς - Η πιστη των εθνων προς τον Ιησου - Η έμπρακτη αγαπη μας προς τους αλλοεθνεις κατά το πρότυπο του Χριστου
37 Ο Ιησούς χαρίζει ξανά το δώρο της ζωής σε δύο νέους - Η ανάσταση της κόρης του Ιαείρου και του γιού της χήρας στη Ναΐν	Οι μαθητές - Να γνωρίσουν δύο γεγονό- τα κυριότητας του Χριστού πάνω στο θάνατο με την ανά-σταση δύο συνομηλίκων τους - Να αρχίσουν να συνειδητοποιούν ότι ο θάνατος δεν έχει τον τελευταίο λόγο πάνω στη ζωή και να νιώσουν το περιεχόμενο της ζωής και του θανάτου, όπως το δίνει ο Χριστός - Να προσέξουν και να συναισθανθούν με τους τότε αυτόπτες μάρτυρες ποιον είχαν και ποιον έχουμε ανάμεσά μας (τον Ζωοδότη)	<u>Κείμενα</u> α) Μκ 5, 21-24, 35-43. β) Λκ 7, 11-17 <u>Περιεχόμενο</u> - Η ανάσταση της κορης του Ιαείρου και του γιου της χήρας στη Ναΐν. - Ο Ιησούς νικά το θανατο - Ο καινούργιος κόσμος του Θεού είναι ο κόσμος της ζωής. - Ο λαός συνειδητοποιεί, ομολογεί και διαδίδει "Προφήτης μέγας εγήγερται εν ημίν" και "επεσκέψατο ο Θεός τον λαόν αυτού"
38 Ρήγμα από τον Ιησού στην κυριαρχία του θανάτου- Η ανάσταση του Λαζάρου	Οι μαθητες - Να μελετησουν τη διήγηση για την ανάσταση του Λαζάρου από τον Ιησού και να τη συνειδητοποιήσουν ως προμήνυμα της Ανάστασής Του - Να γνωρίσουν εκ νέου τη δύναμη του Χριστού πάνω στο θάνατο. - Να προσπαθήσουν να καταλάβουν τι σημαίνει και ποιές συνέπειες έχει στη ζωή όλων - και στη δική τους- ο λόγος του Χριστού "Εγώ ειμί η ζωή και η Ανάστασις" - Να προσεξουν την πολύ ανθρωπινη και φιλική Του πλευρά (εγκάρδιες και συγκινητικές εκδηλώσεις Του προς το Λάζαρο και την οικογένειά του)	<u>Κείμενα</u> Ιω 11, 1-44/ Α' Ιω 5, 12 / Α Κορ 15,16 <u>Περιεχόμενο</u> - Η ανάσταση του Λαζάρου - Η σταση των ανθρωπων μπροστα στο θάνατο. - Ο Χριστός είναι η ζωή και η Ανάσταση - Ο Χριστός ως φίλος του Λαζάρου
39 Η φανέρωση της θεικής δόξας πριν από τα Πάθη- Η Μεταμόρφωση του Χριστου	Οι μαθητές - Να μελετησουν μέσα από τα βιβλικά κείμενα το γεγονος και να κατανοήσουν το νόημα και τη σημασία της Μεταμόρφωσης του Χριστού - Να γνωρίσουν, μέσα απ' το ευαγγελικό κείμενο, το γεγονός της θεοφάνειας και τη δόξα του Χριστού, που εκδη-λώθηκε στο Θαβώρ - Να προσεγγίσουν την αλήθεια ότι ο Μεταμορφωθείς καλεί προς μεταμόρφωση όλους τους ανθρωπους	<u>Κείμενα</u>: Μτ 17, 1-9 Περιεχόμενο - Το θαύμα της Μεταμόρφωσης αποτελεί Θεοφάνεια. - Ο Χριστός είναι το πλήρωμα της Π. Διαθήκης. - Η δόξα του μεταμορφωθέντος Κυρίου είναι αίτημα και κάλεσμα για τη μεταμόρφωση του κόσμου. - Η Μεταμόρφωση είναι η αφετηρία προς το Πάθος και την Ανάσταση

ΕΝΟΤΗΤΕΣ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΚΕΙΜΕΝΑ - ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ
40 Επαναληπτικό των Ε 32-39	Οι μαθητές - Να επαναλάβουν τα κυρια σημεία του τεταρτου κεφαλαίου - Να κατανοήσουν το νόημα των θαυμάτων του Ιησού και τις προεκτάσεις τους - Να αξιολογήσουν την πίστη των θεραπευμένων και την τυπολατρια των ανθρωπων της εποχής του Ιησού Να συνειδητοποιήσουν ότι με τα θαυματα ανοιξε ο δρό- μος για τον καινούργιο κόσμο του Θεου - Να ξαναστοχαστούν συναλικά και με ευαισθησια πάνω στα μηνυματα ζωής που αναδύονται από τα θαυματα του Χριστου σε σχέση με κάθε ανθρωπο και με τους ίδιους προσωπικά, πάντοτε κατά το πνευμα της Βασιλειας του Θεού	<u>Περιεχόμενο</u> Κειμενο Λουκ 7, 18-26 Ματθ 11, 2-6 ΙΒ' Αντίφωνο Μ. Πέμπτης εσπέρας (όρθρου Μ. Παρασκευής) "Τάδε λέγει Κύριος ... ζωήν την αιωνιον" Απολυτικιο εορτής Μεταμορφώσεως - Σχολιασμός των κειμένων - Αξιολόγηση των κυριοτέρων σημείων του κειμένου - Ανακεφαλαιωτικές ερωτησεις - Ασκησεις

<u>ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε'</u>

<u>Η ΒΑΣΙΛΕΙΑ ΤΟΥ ΘΕΟΥ ΠΟΡΕΥΕΤΑΙ ΠΡΟΣ ΤΟ ΘΡΙΑΜΒΟ : ΤΑ ΠΑΘΗ ΚΑΙ Η ΑΝΑΣΤΑΣΗ</u>

Εισαγωγικό

<u>Σκοπός - επιδιώξεις</u> :
- Να παρακολουθήσουν οι μαθητές από τα ευαγγελικα κειμενα βήμα προς βήμα και με βαθια συναισθηση και εσωτερικη συμμετοχή τα δραματικα γεγονότα των Παθων και της χαροποιου Ανάστασης και Αναληψης του Χριστού
- Να προσεγγισουν το βαθύτερο νόημα όλων αυτων των γεγονοτων με τα οποία ολοκληρώνεται το σωτηριωδες εργο του Χριστού (πορεια του καινουργιου κοσμου του Θεου προς το θριαμβο)
- Να συνειδητοποιήσουν ότι έκτοτε η πορεια αυτου του κόσμου ειναι χαραγμένη με τη ζωή και τα έργα του Χριστου (αλήθεια, αγώνες, θυσιες, απελευθέρωση, πληρότητα ζωης, χαρα)

<u>Περιεχόμενο</u> :
- Τα γεγονότα της εισόδου στα Ιεροσόλυμα και της προδοσιας του Ιούδα
- Ο Μυστικός Δειπνος και η παράδοση του Μυστηριου της Θειας Ευχαριστιας
- Η σύλληψη και η δίκη του Ιησού
- Τα γεγονότα του Πάθους και της Ανάστασης σε σχέση με την ανθρώπινη σωτηρια
- Η παρουσια του αναστημενου Χριστού στους μαθητές και η Ανάληψή Του

ΕΝΟΤΗΤΕΣ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΚΕΙΜΕΝΑ - ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ
41 "Ευλογημένος ο ερχομενος εν ονόματι Κυρίου" η εισοδος του Χριστού στα Ιεροσόλυμα και η καθαρση του Ναού	Οι μαθητές: - Να γνωρίσουν λεπτομερως από τις ευαγγελικές πηγές τα σημαντικά γεγονότα της ζωής του Χριστού κατά την εισοδο Του στα Ιεροσολυμα και στο Ναό, τα οποία προηγούνται των Παθων και της Αναστασης - Να κατανοήσουν την προφητική διάσταση των εκεί πράξεων του Χριστου. - Να συνειδητοποιησουν ότι όσα έπραξε και έδειξε με την εισοδό Του στα Ιεροσόλυμα και στο Ναό αποτελουν κριτήρια προσανατολισμου ζωής για τους πιστούς πάντοτε	<u>Κειμενα</u> α) Λκ 19, 28β / Μκ 11, 1-3 / Μτ 21, 4-5 / Μκ 11, 4-6 / Μτ 21, 7-8 / Ιω 12, 13/ Λκ 19, 37-38/ Μτ 21, 9β / Μκ 11, 10 / Λκ 19, 38β-44 β) Μτ 21, 10-17 (βλ. και Μκ 11, 11) <u>Περιεχομενο</u> - Τα γεγονοτα της εισοδου στα Ιεροσόλυμα και του καθαρισμού του Ναου - Το νόημα της εισόδου και της καθαρσης του Ναου - Η προφητικη διασταση των γεγονοτων Το μήνυμά τους για σημερα και για παντα
42 Συνωμοσια και προδοσια για τη θανατωση του Ιησου- Ο Μυστικος Δείπνος	Οι μαθητές: - Να γνωρισουν μέσα σε κατα το δυνατόν υποβλητική ατμόσφαιρα τα γεγονότα που προηγήθηκαν της συλληψης του Ιησου. - Να επιμείνουν ιδιαίτερα και να κατανοήσουν τη σημασια του Μυστικου Δείπνου και την ιδιαίτερη θέση του στη ζωή της Εκκλησίας. - Να μεταφερθουν βιωματικά κατά το δυνατόν στις στιγμές της προδοσιας και του Μυστικού Δείπνου	<u>Κειμενα</u> Μτ 26, 1-5, 14-20 / Λκ 22, 15 / Μτ 26, 21-22 / Ιω 13, 22-26α / Μτ 26, 24-25 / Ιω 13, 26β-30 / Μτ 26, 26 / Λκ 22, 14β / Μτ 26, 27-35 <u>Περιεχομενο</u> - Ο Ιησούς μιλάει για το θάνατο Του - Η απόφαση συλληψης του Ιησού και η προδοσια του Ιουδα. - Ο Μυστικος Δειπνος και το νόημά του για τότε και για πάντα - Ο Μυστικός Δειπνος στην Εκκλησια - Τα γεγονότα αυτά έκτοτε στη συνείδηση και τη ζωή μας

ΕΝΟΤΗΤΕΣ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΚΕΙΜΕΝΑ - ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ
43. Η αγωνία, η προσευχή και η σύλληψη του Ιησού Χριστού στη Γεθσημανή.	- Να γνωρίσουν λεπτομερώς τις τελευταίες επιθυμίες του Ιησού πριν από τη σύλληψή Του που περιλαμβάνονται στην αρχιερατική προσευχή - Να αισθανθούν την αγωνία αλλά και την αποδοχή από τον Ιησού του θείου θελήματος - Να χαραχτούν στη συνειδησή τους για βίωση οι υποθήκες του Ιησού προς τους Δώδεκα και οι σκηνές των γεγονότων	Κείμενα Μτ 26, 36-39 / Λκ 22, 43-44/ Μτ 26, 46/ Ιω 18, 2-3 / Μτ 26 48/ Ιω 18, 5α, 6-9/ Ιω 18, 5β / Μτ 26, 49, 50α/ Λκ 22, 48β/ Μτ 26, 50β, 55-56 Περιεχόμενα - Η αρχιερατική προσευχή του Ιησού - Η προσευχή αγωνίας του Ιησού στη Γεσθημανή - Η σύλληψη του Ιησού και η στάση των μαθητών.
44 Οι θρησκευτικοί ηγέτες των Ιουδαίων δικάζουν και καταδικάζουν τον Ιησού	Οι μαθητές - Να γνωρίσουν λεπτομερώς και να αντιληφθούν ότι η δίκη του Ιησού ήταν μια τραγική δικαστική παρωδία. - Να κατανοήσουν τη θρησκευτική αλλοτρίωση των αρχόντων του Ισραήλ σχετικά με τις αντιλήψεις για το Μεσσία - Να στοχαστούν πάνω στην άρνηση του Πέτρου και τη συγκλονιστική μεταμέλειά του.	Κείμενα Ιω 18, 12-16, 19-24/ Μτ 26, 57, 63 / Μκ 14, 62 / Μτ 26, 65-75 Περιεχόμενο - Η ανάκριση και η προαποφασισμένη καταδίκη - Η αυτομαρτυρία του Ιησού και η εξαγγελία της καταδίκης - Η άρνηση του Πέτρου.
45 Ο Πιλάτος δικάζει και επικυρώνει τη θανατική καταδίκη	- Οι μαθητές να γνωρίσουν λεπτομερώς τα τελευταία γεγονότα πριν από τη Σταύρωση του Χριστού - Να διαπιστώσουν ότι ενώπιον του Πιλάτου επιβεβαιώνεται η αλήθεια περί της αθωότητας του Χριστού και της παραπλάνησης του λαού - Να βιώσουν το φοβερό γεγονός της απόφασης ανθρώπων για τη σταύρωση του θεανθρώπου	Κείμενα Μτ 27, 1 2 / Ιω 18, 28β / Μτ 27, 3-10/ Ιω 18, 29-38 / Λκ 23, 2/ Ιω 18, 33-37/ Μτ 27, 12/ Λκ 23, 4-10/ Μτ 27, 15-26 Περιεχόμενο - Η παράδοση στον Πιλάτο. - Ο διάλογος Χριστού Πιλάτου και η επικύρωση της θανατικής καταδίκης - Η αυτοκτονία του Ιούδα
46. Τα Πάθη, η Σταύρωση και η Ταφή του Χριστού	Οι μαθητές: - Να μελετήσουν με κατάνυξη από τις ευαγγελικές πηγές και σε όλες τις λεπτομέρειες στιγμή προς στιγμή τα γεγονότα των Παθών, της Σταύρωσης και της Ταφής του Ιησού. - Να συναισθανθούν το μέγεθος της θεϊκής αγάπης - Να προσεγγίσουν τη βαθύτερη σημασία της Σταυρικής θυσίας του Ιησού για τη σωτηρία του κόσμου - Να συνειδητοποιήσουν ότι για τους Χριστιανούς η Σταύρωση του Χριστού είναι το δραματικότερο γεγονός στην ιστορία της ανθρωπότητας. - Να χαραχτεί βαθιά στη συνείδησή τους ο Εσταυρωμένος	Κείμενα Μτ 27, 27-32/ Λκ 23, 27-32/ Ιω 19, 17β-18 / Λκ 23, 34 / Ιω 19, 19-27/ Μτ 27, 39-43/ Λκ 23, 39-41/ Μτ 27, 45-47/ Ιω 19, 28-30α/ Λκ 23, 46/ Μτ 27, 51-56/ Μτ 27, 57-60 Περιεχόμενο - Ο εμπαιγμός του Ιησού από τους Ρωμαίους στρατιώτες - Η πορεία προς το Γολγοθά (Ο Γολγοθάς στη συνείδηση και τη ζωή των ανθρώπων πάντοτε) - Η Σταύρωση - Η σημασία του Πάθους - Ο Ιωσήφ κηδεύει το Διδάσκαλο - Ο Σταυρός στη ζωή των Χριστιανών
47 "Χριστός Ανέστη"	Οι μαθητές: - Να μελετήσουν λεπτομερώς τα σχετικά με την Ανάσταση του Χριστού γεγονότα - Να προσεγγίσουν την Ανάσταση ως το εντελώς νέο και ως το γεγονός που φώτισε και νοηματοδότησε τη ζωή, τη διδασκαλία, το έργο και το πρόσωπο του Χριστού και του καινούργιου κόσμου του Θεού - Ιδιαίτερα να κατανοήσουν ότι η Ανάσταση του Χριστού σημα- τοδοτεί την αλήθεια ότι τον τε- λευταίο λόγο στη ζωή δεν έχει ο θάνατος αλλά ο Αναστάς - Να χαραχτεί βαθιά μέσα τους η πεποίθηση ότι όσα δραματικά κι αν συμβαίνουν στη ζωή μας, με την Ανάσταση του Χριστού μπορούν να αισιοδοξούν και να ελπίζουν για το κατά Θεόν καλύτερο Κείμενα	Κείμενα Ιω 20, 1-18/ Μκ 16, 1 4/ Λκ 24, 13-35/ Μκ 16, 6β-8/ Μτ 28, 9-10 Ι Χρυσοστόμου, Κατηχητικός λόγος (αποσπάσματα σε μετάφραση). Περιεχόμενο - Η απελπισία των μαθητών και η ταφή των προσδοκιών τους - Ο κενός τάφος και η ριζική αλλαγή τους. - Η Ανάσταση του Χριστού "απαρχή" και ελπίδα "άλλης βιωτής" σε προσωπικό και κοινωνικό επίπεδο - " Ει Χριστός ουκ εγήγερται ..."
48 Οι εμφανίσεις του Χριστού μετά την Ανάσταση- Η Ανάληψή Του	Οι μαθητές: - Να γνωρίσουν με ποιο τρόπο ο αναστημένος Χριστός ολοκληρώνει, μετά την Ανάστα- ση, το σωτηριώδες έργο Του στις συναντήσεις με τους Μα- θητές - Να κατανοήσουν το συνεχές ενδιαφέρον του Χριστού για τους Μαθητές και την Εκκλησί- α Του "έως της συντελείας του αιώνος" - Να στοχαστούν και να ενστερνιστούν τι σημαίνει για τη ζωή του κόσμου, της Εκκλησίας και τη δική τους ο λόγος του. Μτ 28, 20	Κείμενα α) Ιω 20, 19-20α/ Λκ 24, 37 43/ Ιω 20, 20β- 29 21 1-19 β) Πρ 1, 3 8/ Μτ 28, 19-20/ Πρ 1, 9-11/ Λκ 24, 52-53 - Η δυσπιστία του Θωμά - Η πορεία προς Εμμαούς - Οι τελευταίες συμβουλές και επιθυμίες πριν από την Ανάληψη - Ο Ιησούς μαζί μας για πάντα
49 Επαναληπτικό των Ε 41-48	- Να επανέλθουν στη μνήμη των μαθητών τα κυριότερα σημεία του κεφαλαίου, έτσι ώστε να φανεί η ενότητα και η σημασία τους - Να κατανοήσουν, ότι η διήκουσα έννοια των μαθημάτων είναι η ολοκλήρωση του θεϊκού έργου της σωτηρίας των ανθρώπων μέσα από τα γεγονότα του Πάθους και της Ανάστασης - Να αναπτυχθεί η κριτική ικανότητα των μαθητών με τις ανακεφαλαιωτικές ερωτήσεις και ασκήσεις - Να ευαισθητοποιηθούν για τη βίωση των κορυφαίων μηνυμάτων ζωής που απορρέουν από τα γεγονότα του Πάθους μέχρι και την Ανάληψη	Περιεχόμενο Κείμενα από την ευχή της Αναφοράς στη Λειτουργία του Αγ. Ι. Χρυσοστόμου ("Άγιος εί και Πανάγιος ... τα σα εκ των σων, σοι προσφέροντες") - Σχολιασμός του κειμένου - Αξιολόγηση των κυριοτέρων σημείων - Ανακεφαλαιωτικές ερωτήσεις - Ασκήσεις.
50 Γενικό Επαναληπτικό	- Οι μαθητές να επαναλάβουν συνοπτικά τα της ζωής, της διδασκαλίας, των θαυμάτων, των Παθών, της Αναστάσεως και της Αναλήψεως του Χριστού - Να επισημάνουν εκ νέου και να εξάρουν- από όλα τα μαθήματα - τα κυριότερα μηνύματα ζωής που αξίζουν να βιωθούν από τους ίδιους και από όλους γενικότερα - Μέσα από την ανακεφαλαίωση αυτή γεγονότων και μηνυμάτων ζωής, να κατανοήσουν το έργο του Χριστού για τη σωτηρία του ανθρώπου και να προετοιμαστούν για τη μελέτη της ιστορίας της Εκκλησίας του μέσα στην οποία (Εκκλησία) συνεχίζεται το έργο του Ιησού	Περιεχόμενο - Κείμενο Κατηχήσεις Κυρίλλου Ιεροσολύμων Εκδ. Ετοιμασία, Καρέας 1991 Γ΄, 9 σ 191 εξ - Σχολιασμός του κειμένου με άξονα το πρόσωπο του Χριστού και τη δημιουργία του καινούργιου κόσμου -Ανακεφαλαιωτικές ερωτήσεις. - Ασκήσεις

Γ΄ ΤΑΞΗ

I. Σκοπός της διδασκαλίας

Σκοπός της διδασκαλίας του μαθήματος " Εκκλησία - η νέα κοινωνία σε πορεία " στη Γ΄ τάξη Γυμνασίου είναι

α. Να γνωρίσουν οι μαθητές χαρακτηριστικά γεγονότα και μεγάλες ηγετικές μορφές από την ιστορική διαδρομή της Εκκλησίας

β. Να παρακολουθήσουν τη διάδοση, βίωση και εμπέδωση του Ευαγγελίου

γ. Να επισημάνουν τυχόν παρεκκλίσεις από την αυθεντική παρουσία και πορεία της εκκλησιαστικής κοινότητας και να προβληματιστούν σχετικά

δ. Αντλώντας διδάγματα και μηνύματα από την ιστορία της Εκκλησίας, να συνειδητοποιήσουν και να βιώσουν προσωπικά την τιμή και την ευθύνη να είναι μέλη της και δημιουργικοί συνεχιστές της κληρονομιάς της

ΤΙΤΛΟΣ

ΕΚΚΛΗΣΙΑ : Η ΝΕΑ ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΣΕ ΠΟΡΕΙΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ

ΕΝΟΤΗΤΕΣ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΚΕΙΜΕΝΑ - ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ
1. Η Εκκλησία πώς τη βλέπουν πολλοί άνθρωποι σήμερα και πώς πραγματικά είναι	Οι μαθητές: - Να αναφέρουν και να εκτιμήσουν κριτικά τις διάφορες αντιλήψεις για την Εκκλησία - Να γνωρίσουν την ορθή αντίληψη περί Εκκλησίας. - Σε συνδυασμό με τη γνώση της Εκκλησίας μέσα από κείμενα της Καινής Διαθήκης, να αντιληφθούν τη σημασία μελέτης της Εκκλησιαστικής ιστορίας, τόσο για τη ζωή των ανθρώπων πάντοτε και σήμερα όσο και των ίδιων προσωπικά.	Οι διάφορες αντιλήψεις για την Εκκλησία. (-Κατάλοιπο του παρελθόντος που τελεί μόνο τα Μυστήρια και τις τελετές - Μουσειακό κατεστημένο συντηρητικό, που καταπιέζει τον κόσμο. - Ταύτιση με το ιερατείο και μέριμνα για τον "άλλο" κόσμο) - Εκκλησία μέσα από κείμενα της Καινής Διαθήκης : Α Κορ 16, 19-20 / Ρωμ 16, 3 5 / Πραξ. 20, 7-12/ Α Κορ 3,9 / Εφ 2, 19-20 / Α Κορ 10 16' 12,12 / Κολ 1, 18 - Η μελέτη της Εκκλησιαστικής ιστορίας οδηγεί στην πραγματική γνώση της Εκκλησίας

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄

Η ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΩΣ ΝΕΑ ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΘΕΛΕΙ ΝΑ ΑΛΛΑΞΕΙ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟ

Σκοποί- επιδιώξεις :

- Να γνωρίσουν και να μελετήσουν οι μαθητές σημαντικά γεγονότα κατά τα πρώτα χρόνια της ιστορικής πορείας της Εκκλησίας.
- Να επισημάνουν και να εκτιμήσουν την ανανεωτική αποστολή της Εκκλησίας σε σχέση με τα θρησκευτικά, τα κοινωνικά και τα πολιτικά προβλήματα του Εβραϊκού και ειδωλολατρικού κόσμου
- Να διακρίνουν τα μηνύματα και ρεύματα ζωής που ενυπάρχουν στα γεγονότα της πρώτης Εκκλησίας, να τα συνειδητοποιήσουν ως τις πρωταρχικές ρίζες και της δικής τους χριστιανικής ιδιότητας και να θελήσουν να τα βιώσουν στη ζωή τους.

Περιεχόμενο :

- Η " γενέθλιος ημέρα " της Εκκλησίας
- Το μήνυμα του Ευαγγελίου στην Παλαιστίνη
- Η διευθέτηση των πρώτων εσωτερικών προβλημάτων της Εκκλησίας
- Οι αντιδράσεις των Ιουδαίων
- Το άνοιγμα της Εκκλησίας προς τους ειδωλολάτρες
- Η μορφή και το ιεραποστολικό έργο του Αποστόλου Παύλου
- Η ζωή των πρώτων Χριστιανών και το μήνυμα ανανέωσης του παλιού κόσμου.

ΕΝΟΤΗΤΕΣ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΚΕΙΜΕΝΑ - ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ
2. Η φανέρωση της Εκκλησίας ως νέας κοινωνίας.	Οι μαθητές - Να γνωρίσουν ότι με την Πεντηκοστή, η Εκκλησία φανερώνεται στον κόσμο ως θεανθρώπινη κοινωνία. - Να πληροφορηθούν και να μελετήσουν λεπτομερώς το γεγονός της Πεντηκοστής με το οποίο το Άγιο Πνεύμα εισήλθε μέσα στον κόσμο και τη ζωή για πάντα - Να συνειδητοποιήσουν το ρόλο του Παρακλήτου στη ζωή της Εκκλησίας, στη ζωή των ανθρώπων γενικά, καθώς και στην προσωπική τους ζωή.	Κείμενα . Πραξ 2, 1-16/ 22-24 / 32-33/ 36-41 Απολυτίκιο και κοντάκιο της εορτής. Περιεχόμενο - Η Πεντηκοστή. - Η Εκκλησία φανερώνεται στον κόσμο ως σώμα Χριστού και ως νέα κοινωνία ριζικής μεταβολής των πάντων. - Η μεταβολή που επιφέρει το Άγιο Πνεύμα στη ζωή των ανθρώπων - Σχόλια στην υμνογραφία και την εικόνα της Πεντηκοστής
3. Η Εκκλησία εξαπλώνεται στην Παλαιστίνη	Οι μαθητές : - Να ενημερωθούν λεπτομερώς για την εξάπλωση της Εκκλη- σίας στην Παλαιστίνη - Να αξιολογήσουν τα διάφορα γεγονότα που σχετίζονται με την εξάπλωση αυτή - Να αισθανθούν τη χαρά των πρώτων πιστών για την επιτυχή διάδοση του Ευαγγελίου και να σταθούν με σεβασμό μπροστά στους αγώνες και τις θυσίες που απαιτήθηκαν γι' αυτό.	Κείμενα : Πραξ 5, 12-42/ 8, 1, 4-25. Περιεχόμενο - Η αριθμητική αύξηση των μελών της Εκκλησίας - Το κήρυγμα και η φυλάκιση των Αποστόλων - Η Εκκλησία στη Σαμάρεια. - Κατάργηση της εχθρότητας προς τους Σαμαρείτες.
4 Η Εκκλησία αντιμετωπίζει τα πρώτα προβλήματα- Ο πρωτομάρτυρας Στέφανος	Οι μαθητές : - Να γνωρίσουν πώς η Εκκλησία επέλυσε τα πρώτα προβλήματά της με τρόπο σοφό και αποτελεσματικό - Μέσα από τη δράση και το μαρτύριο του Στεφάνου να συνειδητοποιήσουν όλα τα προβλήματα συνύπαρξης του Χριστιανισμού με τον Ιουδαϊσμό - Να μελετήσουν τη μορφή του Στεφάνου και να θελήσουν να μιμηθούν την αγωνιστική του δράση Κείμενα :	Κείμενα Πραξ 6, 1-7' 7, 47-60' 8 1α Περιεχόμενο - Τα πρώτα προβλήματα της Εκκλησίας και η εκλογή των επτά Διακόνων - Στέφανος ένας φλογερός κήρυκας του Ευαγγελίου - Σύγκρουση με το Ιουδαϊκό ιερατείο - Η απολογία και το μαρτύριο του Στεφάνου
5 Το πρώτο άνοιγμα της Εκκλησίας προς τους ειδωλολάτρες	- Να πληροφορηθούν λεπτομερώς και να μελετήσουν τα γεγονότα που σηματοδοτούν το άνοιγμα της Εκκλησίας προς τους ειδωλολάτρες - Να κατανοήσουν τα κριτήρια με τα οποία η αποστολική Εκκλησία επετέλεσε αυτό το άνοιγμα - Να αντιληφθούν τη σημασία του γεγονότος ότι το Ευαγγέλιο του Χριστού αρχίζει να διαδίδεται, πέραν από τα Ιουδαϊκά σύνορα, σ' ολόκληρο τον κόσμο	Κείμενα : Πραξ 8 1-8, 26-40' 10, 1-29 33-35, 44-48' 11, 1-4 17-18' 12, 1-8, 12 16-17 Περιεχόμενο - Ο διωγμός της Εκκλησίας μετά το μαρτύριο του Στεφάνου - Η Εκκλησία στην Αντιόχεια - Ο ευαγγελισμός του Αιθίοπα - Η μεταστροφή του Κορνηλίου - Ο Πέτρος κατοχυρώνει το άνοιγμα προς τους ειδωλολάτρες - Θανάτωση του Ιακώβου - φυλάκιση του Πέτρου
6 Ένας διώκτης γίνεται Απόστολος- Ο Παύλος	Οι μαθητές - Να μελετήσουν τη θαυματουργική μεταστροφή του Αποστόλου Παύλου. - Να κατανοήσουν ότι οι επιλογές του Θεού αιφνιδιάζουν σε πολλές περιπτώσεις τους ανθρώπους - Να εμβαθύνουν στις μνήμες και τις αυτομαρτυρίες του Απ Παύλου γι' αυτό το συνταρακτικό γεγονός	Κείμενα α) Πραξ 8, 1-4' 9, 1-2' 22, 1 3-6' 26, 12-18' 9, 7-25/ Γαλ 2, 16-19 / Πραξ 9 26-31 β) Γαλ 1, 13-15, 21-24/ Α Κορ 15, 9-10/ Φιλ 3, 6-11/ Α Τιμ 1, 12-17/ Πραξ 22, 17 21 Περιεχόμενο - Σαούλ ο διώκτης - Η μεταστροφή στη Δαμασκό και η μετάβαση στην Αραβία - Συνάντηση με τους Αποστόλους και αναχώρηση για την Ταρσό - Σχόλια στη διαχρονικότητα του γεγονότος της μεταστροφής
7 Η Εκκλησία εξαπλώνεται στον Ελληνορωμαϊκό κόσμο- Οι Απόστολοι Παύλος και Βαρνάβας στην Κύπρο και τη Μ. Ασία.	Οι μαθητές : - Να γνωρίσουν από τις βιβλικές πηγές την εξάπλωση της Εκκλησίας στον Ελληνορωμαϊκό κόσμο (Α΄ αποστολική περιοδεία) - Να συνειδητοποιήσουν τη σημασία του ανοίγματος αυτού για τη μετέπειτα ιστορία της Εκκλησίας και του κόσμου - Να προσεγγίσουν τη βιωματική ένταση (αγώνες, θυσίες, επιτυχίες) της αποστολικής διάδοσης του πρώτου Χριστιανισμού	Κείμενα Πραξ κεφ 13 και 14 (επιλογή κειμένων) Περιεχόμενο - Οι Απόστολοι Παύλος και Βαρνάβας στην Κύπρο και Μ Ασία (οι διάφοροι σταθμοί- οι διαφορετικές συνθήκες - πώς παντού βρήκε απήχηση το αποστολικό έργο κλπ)
8 Η Αποστολική Σύνοδος στα Ιεροσόλυμα.	Οι μαθητές - Να ενημερωθούν και να μελετήσουν την Αποστολική Σύνοδο τα αίτια, τη σύγκληση, τη συμμετοχή, τη λειτουργία και την απόφαση - Να τη συνειδητοποιήσουν ως παντοτινό πρότυπο λύσης των εκκλησιαστικών προβλημάτων - Να προβληματιστούν αν αυτό το πρότυπο ισχύει στην Εκκλησία σήμερα - Να ευαισθητοποιηθούν για τις προσπάθειες επαναφοράς της αποστολοπαράδοτης συνοδικότητας της Εκκλησίας - Να συνειδητοποιήσουν τη σημασία της χειραφέτησης της Εκκλησίας από ξεπερασμένους Ιουδαϊκούς δεσμούς	Κείμενο Πραξ. 15, 6-35 Περιεχόμενο - Το πρόβλημα και τα γεγονότα που οδήγησαν στη Σύνοδο - Πώς εργάσθηκε η Σύνοδος (συμμετοχή όλων - έντονη βίωση της παρουσίας του Αγίου Πνεύματος- διάλογος - απόφαση- διακήρυξη-ελευθερία των Χριστιανών) - Το περιεχόμενο και η σημασία της απόφασης - Η Αποστολική Σύνοδος, αφε- τηρία και πρότυπο των κατοπινών Συνόδων - Το πρότυπο της Αποστολικής Συνόδου σήμερα.

ΕΝΟΤΗΤΕΣ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΚΕΙΜΕΝΑ - ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ
9 Ο Απόστολος Παύλος με τους συνοδούς του κηρύσσει το Ευαγγέλιο στην Ελλάδα	Οι μαθητές: - Να γνωρίσουν με κάθε λεπτομέρεια και με ξεχωριστό ενδιαφέρον πώς πρωτοκηρύχτηκε το Ευαγγέλιο στη χώρα μας - Να προσεγγίσουν αυτή την ιδιαίτερη δωρεά και τιμή με τα ανάλογα αισθήματα για μια επάξια ανταπόκριση	Κείμενα Πραξ 15, 36-41 και κεφ 16, 17, 18. Περιεχόμενο - Από τα εκτεταμένα κυρια αποσπάσματα, μελέτη του τι συνέβη από το "Διαβας εις Μακεδονίαν" μέχρι την αναχώρηση από την Κόρινθο (Φίλιπποι, Θεσσαλονίκη, Βέροια, Αθήνα, Κόρινθος) - Προσέγγιση ιδιαιτεροτήτων κατά σταθμούς.
10 Το κήρυγμα του Αποστόλου Παύλου στον Άρειο Πάγο.	Οι μαθητές: - Να γνωρίσουν το κήρυγμα του Αποστόλου Παύλου στον Άρειο Πάγο - Με αφορμή το κήρυγμα αυτό, να διατυπώσουν σκέψεις και συμπεράσματα.	Κείμενο Πραξ. 19, 22-31 Περιεχόμενο - Σύντομη ανάλυση του κειμένου - Σχολιασμός εκείνων των σημείων αποδοχής αλλά και εκείνων της απόρριψης του κηρύγματος από τους Αθηναίους. Επιλογή κειμένων από τον Holzner.
11. Η τελευταία αποστολική περιοδεία του Παύλου στη Ρωμη- Το μαρτύριό του	Οι μαθητές: - Να γνωρίσουν όσα συνέβηκαν με το αποστολικό έργο του Παύλου μετά την Κόρινθο μέχρι το μαρτύριό του στη Ρώμη - Να εκτιμήσουν και να συνειδητοποιήσουν την παγκόσμια σημασία αυτής της προσφοράς - Να επιχειρήσουν χαρακτηρισμό της προσωπικότητας του Αποστολου Παύλου.	Κειμενο: Πραξ κεφ. 19-28 Περιεχόμενο - Σταθμοι Έφεσος, Ιερουσαλήμ, Μ. Ασια και Ελλάδα ξανά, Ιερουσαλημ, σύλληψη, φυλάκιση, μεταγωγή στην Καισάρεια Παλαιστίνης, απολογίες ενώπιον θρησκευτικών και πολιτικών αρχόντων, περιπετειώδης μεταγωγή στη Ρώμη, δράση και μαρτυριό του εκεί. - Από τους μαθητές χαρακτηρισμός και αποτίμηση του έργου του Παύλου - "Ο πρώτος μετά τον Ένα" Χαρακτηρισμός του Παύλου από το Χρυσόστομο
12 Δειγματα της αγάπης - Τα διακονήματα στην Εκκλησία	Οι μαθητές: - Να μελετήσουν μερικά από τα ουσιαστικότερα στοιχεία ζωης της πρώτης Χριστιανικής Εκκλησίας - Να συνειδητοποιήσουν την ανάγκη ύπαρξης των στοιχειων αυτών στη σύγχρονη Εκκλησία και στην προσωπική τους ζωή.	Κείμενα: α) Πραξ 2, 42-47' 4, 32-37 / Α Κορ κεφ 13 (επιλογή μερικων στίχων) β) Α Κορ 12, 14-15 17, 21, 25-27/ Ρωμ 12, 6-8. Περιεχόμενο - Κοινά δείπνα και κοινοκτημοσυνη των πρώτων Χριστιανών - Τα διακονηματα στην Εκκλησία (απαρίθμησή τους με συντομες επεξηγήσεις- Ο Ιησους αρχέτυπο διακονίας Μτ 20,28) - Η ζωή των πρώτων Χριστιανών, δυναμικό παράδειγμα για τη σύγχρονη κοινωνία
13. Στη ζωή του νέου λαου ξεπερνιέται ο παλιός κόσμος	Οι μαθητές: - Να γνωρίσουν τα προβλήματα που υπήρχαν στις ειδωλολατρικές κοινωνίες - Να μελετήσουν από δύο αποστολικά κείμενα πώς συγκεκριμένα ξεπερνιέται ο παλιός κόσμος να καταγράψουν και να εκτιμήσουν τις σχετικές μ' αυτό το γεγονός εμπειρίες των Χριστιανών της αποστολικής εποχής - Να συνειδητοποιήσουν ότι η υπέρβαση των προβλημάτων αυτων από τη Χριστιανική Εκκλησία έχει διαχρονικό χαρακτήρα και αποτελεί αίτημα για κάθε Χριστιανό σε καθε εποχη	Κείμενα Προς Φιλήμονα 8-20 (μετάφραση) Επιστολή προς Διόγνητον V-VI (μετάφραση-επιλογή) Περιεχομενο - Τα κοινωνικά και πολιτικά προβλήματα του ειδωλολατρικού κόσμου (υποτιμητική θέση παιδιών, δουλων γυναικών - καταπίεση και εκμετάλλευση υπόδουλων στους Ρωμαιους λαών - έξαρση της βίας) - Η Εκκλησία καταργεί τις φυλετικες, εθνικές και κοινωνικές διακρίσεις - Η στάση των συγχρονων Χριστιανών απέναντι στα προβλήματα αυτά, με βαση τις πρωτοχριστιανικές εμπειρίες

ΕΝΟΤΗΤΕΣ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΚΕΙΜΕΝΑ - ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ
14 Επαναληπτικό	Οι μαθητές - Να επαναλάβουν κριτικά τα κυρια σημεια του κεφαλαιου και να αποκτήσουν - με βάση τα γεγονότα- μια συνοπτική σφαιρική εικόνα για το πώς άρχισε να αλλάζει στον κόσμο με τη ζωή, το έργο και την εξάπλωση της Εκκλησίας - Να επισημάνουν ότι όλα αυτα συνέβησαν με δυσκολους και ωραίους αγώνες, αλλα και με αιματηρές θυσίες. - Να συνειδητοποιήσουν ότι και η συγχρονη Χριστιανική Εκκλησία, απεναντι στα θρησκευτικά, κοινωνικά και πολιτικα προβλήματα του κοσμου συνεχίζει τους αγώνες της, στους οποίους καλούνται να συμμετάσχουν όλοι οι Χριστιανοί, εμπνευσμένοι από τα πρότυπα της πρωτοχριστιανικης Εκκλησίας	Περιεχόμενα Ι Χρυσοστόμου, Ομιλίες Α και Β στην Αγία Πεντηκοστή, ΕΠΕ 36, σ 297 305, 341 Α Κορ 4, 9-13, 12-28 Β' Κορ 11, 23-30 Αλ Σμεμαν Η αποστολή της Εκκλησιας στο σύγχρονο κοσμο/ Holzner - Σχολιασμος των κειμένων - Κύρια σημεια του κεφαλαίου - Επαναληπτικές ερωτήσεις - Ασκήσεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄

Η ΣΥΓΚΡΟΥΣΗ ΤΟΥ ΙΟΥΔΑΪΚΟΥ ΚΑΙ ΕΙΔΩΛΟΛΑΤΡΙΚΟΥ ΚΟΣΜΟΥ ΜΕ ΤΗΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑ

Σκοποί-επιδιώξεις:
- Να γνωρίσουν οι μαθητές και να μελετήσουν σε βαθος τα αιτια, τα γεγονότα και το τέλος της δυσκολης για την Εκκλησία περιόδου των διωγμων
- Να προσέξουν και να συγκρατησουν μέσα τους το έμπρακτο αγωνιστικό φρόνημα των τότε Χριστιανών
- Να συνειδητοποιήσουν ότι για την αληθινή Χριστιανική πίστη και την Εκκλησια του Χριστού, θα υπαρχουν πάντοτε αγωνες και μαρτυριες ζωης

Περιεχόμενο:
- Τα αιτια των διωγμών από τους Ιουδαίους και τους ειδωλολάτρες
- Πρόσωπα και γεγονότα της εποχης των διωγμών
- Η μορφή και το έργο του Μ. Κωνσταντινου
- Το διάταγμα της ανεξιθρησκείας

ΕΝΟΤΗΤΕΣ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΚΕΙΜΕΝΑ - ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ
15 Διωγμοι κατά των Χριστιανων για να σωθεί ο παλιός κόσμος	Οι μαθητές - Να ενημερωθούν επαρκώς για τις διώξεις της Χριστιανικής Εκκλησιας από τους Ιουδαίους και τους ειδωλολάτρες ιερείς και να μελετήσουν τα βαθύτερα αίτια γι' αυτές. - Να προσέξουν και να εκτιμήσουν την πολυτιμη αξία της Χριστιανικής πίστης, που έφτασε ως εμάς με αγώνες, διώξεις αλλά και μαρτυρια	Περιεχόμενο - Τα αιτια της σύγκρουσης με τον Ιουδαισμό και οι θεσεις της Εκκλησιας - Η συγκρουση με τον ειδωλολατρικό κόσμο Αίτια α Τα συμφέροντα του εθνικού ιερατείου β Θεοποίηση του Αυτοκρατορα γ Ανησυχια για την αυξηση των Χριστιανών και για την εντυπωσιακή ποιότητα της ζωής τους δ Η Χριστιανικη αντίθεση προς τις ειδωλολατρικες γιορτές. Κείμενα: Μαρτύριο Πολυκαρπου Γρηγοριου Θεολόγου Στηλιτευτικος Α', Ο' ΟΑ', ΠΖ', ΡΖ' Στηλιτευτικος Β', ΛΒ'

ΕΝΟΤΗΤΕΣ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΚΕΙΜΕΝΑ - ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ
16 Η εποχή των σκληρών διωγμών	Οι μαθητές : - Να γνωρίσουν μερικά από τα βασικότερα γεγονότα της εποχής των μεγάλων διωγμών. - Μέσα από τη γνώση των γεγονότων αυτών, να κατανοήσουν το μέγεθος και τη σημασία του αγώνα της Εκκλησίας κατά την περίοδο των διωγμών. - Από το συναξάρι δύο συγκεκριμένων μαρτύρων, να προσεγγίσουν απτά και συγκεκριμένα το μεγαλείο της αγωνιστικής και μαρτυρικής πίστης.	Περιεχόμενο - Οι πρώτοι διωγμοί και η επιστολή του Πλίνιου προς τον Τραιανό - Η παλινόρθωση της κρατικής θρησκείας στη Ρωμη και ο διωγμός του Δεκίου - Το απακορύφωμα της σύγκρουσης - Ο διωγμός του Διοκλητιανού - Οι μεγαλομάρτυρες Γεώργιος και Δημήτριος Κείμενα : Επιστολή Πλίνιου προς Τραιανό Συναξάρι των μεγαλομαρτύρων Δημητρίου και Βαρβάρας. Αστερίου Αμασείας, Εις Μαρτυρας, PG 40, 321
17 Ένα διάταγμα με ιστορικές συνέπειες- Ο Μέγας Κωνσταντίνος και το έργο του.	Οι μαθητές : - Να γνωρίσουν τα σημαντικά γεγονότα που σηματοδοτουν το τέλος των διωγμών και τη θέσπιση της ανεξιθρησκείας. - Να μελετήσουν την προσφορά του Μ. Κωνσταντίνου στην Εκκλησία - Να κατανοήσουν και να συνειδητοποιήσουν ότι ο τερματισμός των διωγμών οφείλεται κυρίως στην ποιότητα και την πνοή ζωής των τότε Χριστιανών, κάτι που αποτελεί παντοτινή κληρονομιά και αίτημα ζωής για τους Χριστιανους κάθε εποχής.	Περιεχόμενο - Η θρησκευτική πολιτικη του Μ. Κωνσταντίνου α Διάταγμα Μεδιολανων β. Θρησκευτικά αίτια (οικογενειακό περιβάλλον - Όραμα). γ Πολιτικά αιτια - Άλλα μέτρα του Μ Κωνσταντίνου υπέρ του Χριστιανισμού - Η Εκκλησία αναγνωρίζει το έργο του Μ Κωνσταντίνου (εκείνο που μετραει πάντοτε στην Εκκλησια είναι η φωτισμένη και αγωνιστικη χριστιανικότητα) Κείμενο : Απολυτίκιο ή Κοντάκιο του Μ Κωνσταντίνου
18. Επαναληπτικο	Οι μαθητές : - Να επαναλάβουν τα κυρια σημεία του κεφαλαίου - Να συνειδητοποιήσουν τους αγώνες της Εκκλησίας κατά την περίοδο των διωγμών - Να αναπτύξουν την κριτική τους ικανότητα με τις ανακεφαλαιωτικές ερωτήσεις και ασκήσεις	Περιεχόμενο Ι Χρυσοστόμου, Ομιλία Β' εις Μάρτυρας, ΕΠΕ 36 σ. 583-584 Εγκώμιο στους Αγίους Πάντες, ΕΠΕ 36, σ 605 - Σχολιασμός των κειμένων - Κύρια σημεία του κεφαλαίου - Ανακεφαλαιωτικές ερωτήσεις - Ασκήσεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ'

Η ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΟΡΓΑΝΩΝΕΤΑΙ ΚΑΙ ΔΙΔΑΣΚΕΙ

Σκοποί- επιδιώξεις : Οι μαθητές :
- Να γνωρίσουν την οργάνωση της Εκκλησίας, το συνοδικό της σύστημα και τις αιρέσεις, όπως και τις αποφάσεις με τις οποίες τις αντιμετώπισε
- Να ενημερωθούν κριτικά για το φαινόμενο και το περιεχόμενό του μοναχισμού.
- Να μελετησουν τη ζωή και το έργο μερικών μεγάλων Πατερικών μορφών της Ανατολικής και Δυτικής Εκκλησίας.
- Να διαπιστώσουν, μετά την παρουσίαση και γνώση από μέρους τους, ότι το περιεχόμενο της χριστιανικής τέχνης είναι καθαρά εκκλησιαστικού χαρακτήρα
- Να πλουτίσουν τη ζωή τους προσεγγίζοντας και βιώνοντας όσα υπηρξαν, σημαίνουν και προσφέρουν τα μεγάλα γεγονότα, οι ευγενικές μορφες και τα πολιτιστικά αγαθά της αρχαίας εκκλησιαστικής κληρονομικάς.

Περιεχόμενο :
- Η οργάνωση της Εκκλησίας
- Οι αιρέσεις και το συνοδικό συστημα
- Α' και Β' Οικουμενικές Σύνοδοι
- Γ' και Δ' Οικουμενικές Σύνοδοι
- Ο Μοναχισμός.
- Μεγάλες Πατερικές μορφές της Ανατολής
- Μεγάλοι Πατέρες της Δυσης
- Η χριστιανική τέχνη.
- Η Εικονομαχία.
- Η Ανατολή χάνεται για την εκκλησία.

ΕΝΟΤΗΤΕΣ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΚΕΙΜΕΝΑ - ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ
19 Η οργάνωση της Εκκλησιας	Οι μαθητές : - Να γνωρίσουν τον τρόπο οργάνωσης της Εκκλησιας - Να κατανοήσουν το περιεχόμενο,τα όρια και τη σημασία των βαθμών της ιεροσύνης στη λειτουργία και διοίκηση της Εκκλησίας - Να αντιληφθούν το δικαίωμα και τις δυνατοτητες συμμετοχής του λαού μαζί με τον κλήρο στη λατρεία, τη διοικηση και λοιπή ζωή της Εκκλησίας και να ευαισθητοποιηθούν για να αναλάβουν εκκλησιαστικές ευθύνες	Περιεχόμενο - Χριστιανική κοινοτητα το κυτταρο της Εκκλησιας - Οι βαθμοί της ιεροσυνης - Τα αρχαία Πατριαρχεια - Κλήρος και λαος συμμετέχουν συνυπευθυνα στη διοικηση τη λατρεία και τις λοιπές πτυχές ζωης δράσης και έκφρασης της Εκκλησιας. - Για τα οργανωτικα "Τα εκκλησιαστικά τοις πολιτικαίς συμμεταβαλεσθαι οίωθεν πράγμασι"
20 Οι αιρέσεις, πληγή στο σώμα της εκκλησίας- Οι αγώνες για την αντιμετώπιση τους	Οι μαθητές - Να γνωρίσουν τις αιτίες που γεννήθηκαν οι αιρέσεις - Να κατανοήσουν τον τρόπο με τον οποίο αντιμετώπισε η Εκκλησία τις αιρέσεις - Να συναισθανθούν ότι η Εκκλησία αντιμετωπίζει και σήμερα προβλήματα με αιρέσεις	Περιεχόμενο - Τα αίτια των αιρέσεων (Η αυτονόμηση του ανθρώπινου λογικού Οι αιρέσεις ως αποκοπη απο την Παραδοση και ως διασπαση σκέψης και ζωής Πολύμορφη ανάμιξη της πολιτικής εξουσίας σε θρησκευτικά θέματα) - Σύγκληση και λειτουργια συνόδων - Αποφασεις συνοδων - Το συνοδικό συστημα στην εκκλησία.
21. "Ομοούσιον τω Πατρί ... και εις το Πνεύμα το Άγιον ..."- Οικουμενικές Σύνοδοι Α' και Β'	Οι μαθητές : - Να γνωρίσουν τις αιρέσεις του Αρειανισμού και των Πνευματομάχων και να συνειδητοποιήσουν τις συνέπειες των αιρετικών αυτών δοξασιών στην εκκλησιαστική κοινότητα - Να αντιληφθουν τον τροπο που τις αντιμετώπισε η Εκκλησία με τις πρώτες Οικουμενικές Συνόδους και τις αποφάσεις τους - Να αντιληφθούν ότι ο αποτελεσματικότερος τρόπος αντιμετώπισης των αιρέσεων είναι η φωτισμένη ενημέρωση για την πιστη η βαθιά και έμπρακτη βίωσή της και η φιλάδελφη επαγρύπνηση για χάρη των αδυνάτων.	Περιεχόμενα - Οι αιρέσεις, πληγή στο σωμα της Εκκλησιας - Αρειανισμός η πρωτη μεγάλη αιρεση. - Η Α' Οικουμενική Σύνοδος και οι αποφάσεις της - Οι Πνευματομάχοι και η αντι- μετωπισή τους από τη Β' Οικουμενική Συνοδο - Αποφασεις της Συνόδου - Συνεπειες των αιρετικών διδα- σκαλιών και ο τρόπος αντιμετωπισής των πάντοτε (ενημέρωση - διάλογος- τεκμηριωμένη αναίρεση- επίσημη εκκλησιαστική κάλυψη)
22 Ιησούς Χριστός τέλειος Θεός και τέλειος άνθρωπος	Οι μαθητές : - Να γνωρίσουν στοιχειωδώς τις αιρετικές διδασκαλίες του Νεστόριου και Ευτυχούς και να αντιληφθουν τις συνέπειες των δοξασιών τους στην Εκκλησία - Να συνειδητοποιησουν τον τρόπο που αντιμετωπισε η Εκκλησία αυτές τις αντιλήψεις με τις Γ' και Δ' οικουμενικές συνοδους και τις αποφάσεις τους - Να μελετήσουν λεπτομερώς τον άψογο τρόπο λειτουργίας της Δ' Οικουμενικης Συνόδου - Να προβληματιστούν και να ευαισθητοποιηθούν για αναβίωση του αληθινού συνοδικου συστήματος αξιου της αυθεντικης παράδοσης και σύμφωνου με τις ευαισθησιες και τα μετρα της εποχής μας	Περιεχόμενο - Αιρετικές διδασκαλίες Νεστορίου και Ευτυχους και οι συνέπειες των αιρετικων δοξασιών τους - Γ' και Δ' Οικουμενικες Συνοδοι και οι αποφασεις τους - Ειδική και λεπτομερειακή έκθεση της αψογης λειτουργίας της Δ' Οικουμενικης, κατά μίμη- ση της Αποστολικής Συνόδου τρόπος συγκλησης, συμμετοχή και εκπροσωπων του λαου αδιάβλητη διαδικασια, διάλογος, κυρος αποφασεων, η συναίνεση του λαου του Θεού για την τελικη αποδοχή τους
23 Χριστιανική άσκηση- Ο Μοναχισμός.	Οι μαθητές : - Να πληροφορηθούν και να συνειδητοποιήσουν ότι το ασκητικό στοιχείο είναι πολύ σημαντικό, αφορά όλους τους πιστους και είναι άρρηκτα δεμένο με την Ορθόδοξη πίστη και ζωή - Να ξεκαθαρίσουν ότι ο Μοναχισμός είναι ειδική άσκηση για συγκεκριμένες ομάδες πιστών και όχι για κάθε πιστό - Να γνωρισουν την ιστορία του χριστιανικού Μοναχισμού και την πνευματική και κοινωνική προσφορά του. - Γνωρίζοντας και βιωνοντας ότι η Ενορία είναι το κύτταρο της Εκκλησίας, να εκμεταλεύονται πνευματικές ευκαιρίες που παρέχουν μοναστικές αδελφότητες.	Περιεχομενο - Η ασκηση γενικα ως τρόπος και δρόμος Ορθοδοξου Χριστιανικης βιωτης για λαικούς και μοναχούς (ανάλογα με τις αναζητησεις και το προγραμμα ζωής τους) - Αναχωρητισμός η πρώτη χριστιανική άσκηση (Μ Αντώνιος, Παχώμιος) - Τα οργανωμένα κοινόβια (Μ Βασίλειος) - Η πνευματική και κοινωνικη προσφορά του μοναχισμού. Κείμενα Γ Φλωρόφσκυ, "Χριστιανισμός και πολιτισμός", Θεσσαλονίκη 1982, σελ 108 Γεροντικόν, εκδ Β Ρηγοπουλου Θεσσαλονίκη 1969 - Το Γεροντικόν εκδ "Απόστολος Βαρνάβας" (μερικα συντομα χαρακτηριστικα στιγμιότυπα από μεγάλους Χριστιανούς ασκητές)

ΕΝΟΤΗΤΕΣ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΚΕΙΜΕΝΑ - ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ
24 Ενας ηρωικός επίσκοπος Μέγας Αθανάσιος	Οι μαθητές : - Να γνωρίσουν τη ζωή, την προσωπικότητα και το έργο του Μ. Αθανασίου. - Να κατανοήσουν την εκκλησιαστική και θεολογική του προσφορά. - Να θελήσουν να μιμηθούν ό,τι τους αγγίζει από τη ζωή και τα έργο του, ιδιαίτερα το αγωνιστικό και ηρωικό της μορφής και δράσης του	Περιεχόμενο - Βιογραφικό σημείωμα της ζωής και της δράσης του. - Χαρακτηριστικά περιστατικά από τη ζωή του Μ.Αθανασίου. (Γεγονότα που φανερώνουν ότι ο Μ. Αθανάσιος υπήρξε ηρωικός επίσκοπος, ανένδοτος στους αγώνες του και αγαπητός στο λαό) - Χαρακτηρισμός του Μ. Αθανασίου.
25. Οι τρεις Ιεράρχες	Οι μαθητές : - Να γνωρίσουν τα ουσιώδη βιογραφικά στοιχεία των Τριών Ιεραρχών. - Να μελετήσουν ιδιαίτερα το πρωτοποριακό τους έργο. - Να αντιληφθούν την αξία μελέτης και μίμησης μορφών σαν τους Τρεις Ιεράρχες. - Να κατανοήσουν γιατί τιμώνται ως προστάτες των Ελληνικών γραμμάτων. - Οι Μητέρες των Τριών Ιεραρχών	Περιεχόμενο - Σύντομα βιογραφικά σημειώ- ματα των Τριών Ιεραρχών: οικογένεια, σπουδές, αναζητήσεις, άσκηση, διακονία της Εκκλησίας, αγώνες για την Ορθοδοξία και την ενότητα της Εκκλησίας - Οι Τρεις Ιεράρχες . γιορτή της Παιδείας
26. Από τη διδασκαλία των τριών μεγάλων Πατέρων.	Οι μαθητές : - Να γνωρίσουν μερικά από τα σημαντικότερα σημεία του συγγραφικού έργου και της δράσης των τριών Ιεραρχών. - Να κατανοήσουν και να αξιολογήσουν το εκκλησιαστικό, κοινωνικό και συγγραφικό έργο τους με αναφορά στη σύγχρονη πραγματικότητα - Να χαρακτηρίσουν το ήθος και το έργο των μεγάλων Πατέρων της εκκλησίας.	Περιεχόμενο - Από τη διδασκαλία του Μ Βασιλείου, (κοινωνικά, παιδαγωγικά και άλλα θέματα) - Από τη διδασκαλία του Γρηγορίου του Θεολόγου (Θεολογικός λόγος, ποιητικό έργο, δογματική) - Από το έργο του Ιωάννη του Χρυσοστόμου (Σύγκρουση με το πολιτικό και εκκλησιαστικό κατεστημένο, κοινωνική δράση) - Σύντομος χαρακτηρισμός των μεγάλων Πατέρων μέσα από το έργο τους.
27. Δύο μεγάλοι της αρχαίας χριστιανικής Δύσης : Αμβρόσιος Μεδιολάνων και Ιερός Αυγουστίνος.	Οι μαθητές : - Να γνωρίσουν τη ζωή και την προσωπικότητα του Αμβρόσιου Μεδιολάνων και του Ιερού Αυγουστίνου - Να αξιολογήσουν την προσφορά τους στην Εκκλησία της εποχής τους. - Να χαρακτηρίσουν την προσωπικότητα και το έργο τους και να επισημάνουν στοιχεία άξια προς μίμησή τους.	Περιεχόμενο - Επαρκή βιογραφικά σημειώματα . α Αμβρόσιος Μεδιολάνων. β. Ιερός Αυγουστίνος - Ηγέτες και διδάσκαλοι της Εκκλησίας. (Αφοσίωση στο Θεό, προσφορά στους ανθρώπους). - Σύντομος χαρακτηρισμός των δύο δυτικών Πατέρων.
28. Μορφές της χριστιανικής Τέχνης.	Οι μαθητές : - Να γνωρίσουν τη γέννηση, τις αρχές και την πολιτιστική αξία της χριστιανικής Τέχνης. - Να ενημερωθούν ειδικά για το πώς η χριστιανική τέχνη παίρνει όψη και περιεχόμενο στο ναό της Αγίας Σοφίας. - Να μυηθούν στις ποικίλες αξίες που εκφραστικά περιέχουν, ώστε να είναι σε θέση να τις ανακαλύπτουν, να τις κατανοούν, να τις εκτιμούν βαθύτερα και να τις βιώνουν.	Περιεχόμενο - Οι κυριότερες μορφές της χριστιανικής Τέχνης. (αρχιτεκτονική, εικονογραφία υμνογραφία, μουσική). - Η ναοδομία (βασιλικές, περίκεντρα, βυζαντινός ρυθμός) - Η εικονογραφία (νωπογραφία, ψηφιδωτά, φορητές εικόνες). - Η Αγία Σοφία (σύμβολο Ορθοδοξίας και Έθνους). Κείμενα : Ευσεβίου, Εκκλησιαστική Ιστορία, P G 20, 240 και 848. Προκοπίου, Περί κτισμάτων, 1,8
29 Η εκκλησιαστική υμνογραφία και μουσική.	Οι μαθητές : - Να ενημερωθούν επαρκώς για την εκκλησιαστική υμνογραφία και μουσική και να γνωρίσουν δύο κορυφαίες αντιπροσωπευτικές μορφές τους. - Να κατανοήσουν και να συνειδητοποιήσουν την ομορφιά, το πλούσιο περιεχόμενο και τον εκκλησιαστικό χαρακτήρα τους. - Να εκτιμήσουν την αξία τους και να λάβουν ερεθίσματα τόσο για τη μελέτη τους όσο και κυρίως για τη βίωσή τους	Περιεχόμενο - Εμφάνιση και εξέλιξη της χριστιανικής υμνογραφίας και μουσικής - Οι πρώτοι χριστιανικοί ύμνοι ("Φως ιλαρόν"). - Κοντάκια. (Ρωμανός ο Μελωδός). - Κανόνες - Ύμνοι. (Ανδρέας Κρήτης, Ιωάννης Δαμασκηνός, Κασιανή). - Διαφορετική εξέλιξη στην Ανατολική και Δυτική Εκκλησία. (Γρηγοριανό μέλος) - Ο Εκκλησιαστικός χαρακτήρας της χριστιανικής τέχνης.
30 Εικονομαχία ένα εκκλησιαστικό δράμα - Ο θρίαμβος της Ορθοδοξίας	Οι μαθητές - Να γνωρίσουν επαρκώς και να ερμηνεύσουν ιστορικά τα συνταρακτικά και δραματικά γεγονότα της Εικονομαχίας - Με τη μελέτη της περιόδου αυτής, να κατανοήσουν και να εκτιμήσουν την πολύπλευρη και ευεργετική αξία καθώς και το ρόλο των εικόνων στην Ορθόδοξη ζωή και παράδοση - Να κατανοήσουν τη σωστή σχέση με τις εικόνες που δόθηκε με την Οικουμενική Συνοδική απόφαση της Εκκλησίας.	Περιεχόμενο - Η προέλευση και τα αίτια της εικονομαχίας (θρησκευτικά, εκκλησιαστικά, κοινωνικά, πολιτικά, θρησκειολογικά, άγνοια, δεισιδαιμονία, πολιτικές και κοινωνικές μεταρρυθμίσεις) - Οι δύο φάσεις της εικονομαχίας - Ζ' Οικουμενική Σύνοδος - Η Κυριακή της Ορθοδοξίας - Οι εικόνες στη ζωή των Ορθοδόξων τότε, έκτοτε, σήμερα και στο μέλλον
31 Ένας άγιος συνοψίζει και υμνεί την πίστη Ιωάννης ο Δαμασκηνός Η Ανατολή χάνεται για την Εκκλησία	Οι μαθητές . - Να γνωρίσουν τη ζωή και το πολύπλευρο έργο του Ιωάννη του Δαμασκηνού. - Να προσεγγίσουν την προσωπικότητα και την ποιότητα της συγγραφικής του παραγωγής και να επισημάνουν αξιοβίωτα στοιχεία για τη ζωή τους - Να ενημερωθούν στοιχειωδώς για την απόσχιση των προχαλκηδονίων Εκκλησιών και την απόσπαση από τους Μουσουλμάνους εδαφών, με όλες τις συνέπειες που είχαν αυτά τα γεγονότα για την εξασθένιση της Ανατολικής Εκκλησίας	Περιεχόμενο - Βιογραφικό σημείωμα για τη ζωή, το έργο και την προσωπικότητα του Ιωάννη του Δαμα σκηνού - Δείγματα από τη δογματική και υμνολογική του προσφορά (προσιτά στους μαθητές) - Τι οφείλει η Εκκλησία και η θεολογία σ' αυτόν - Αρμενική, Κοπτική και Αιθιοπική Εκκλησίες αποσπώνται (λόγοι δογματικοί, πολιτικοί και κοινωνικοί) από το σώμα της Ανατολικής Εκκλησίας (αποδυναμώνεται η Εκκλησία) - Η εξάπλωση του Ισλάμ πλήττει περαιτέρω την Ανατολική Εκκλησία
32 Επαναληπτικό των Ε 19-31	Οι μαθητές : - Να επαναλάβουν τα κύρια σημεία του κεφαλαίου. - Να συνειδητοποιήσουν την αξία και σημασία των Οικουμενικών Συνόδων και όσα οφείλουμε σ' αυτές για τη διαφύλαξη, διασάφηση και παράδοση της αληθινής πίστης - Να ξαναθυμηθούν τις μεγάλες εκκλησιαστικές μορφές που μελέτησαν και τα στοιχεία εκείνα της προσωπικότητάς τους που αξίζει να μιμηθούν - Να αναπτύξουν την κριτική τους ικανότητα με τις ανακεφαλαιωτικές ερωτήσεις και ασκήσεις	Περιεχόμενο - Π Ευδοκίμωφ . "Η Ορθοδοξία" Μετ Α Τ Μουρτζόπουλου, εκδ Β Ρηγόπουλου, Θεσσαλονίκη 1972, σελ. 216-219 - Ερωτησεις ανακεφαλαιωτικές και ουσιαστικές για συγκράτηση και εμπέδωση ουσίας εκκλησιαστικών γεγονότων και προσώπων. - Ασκήσεις

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ'

Η ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΕΔΡΑΙΩΝΕΤΑΙ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ ΑΛΛΑ ΔΙΧΑΖΕΤΑΙ

Σκοποί - επιδιώξεις : Οι μαθητές :
- Να γνωρίσουν αρχές, πρόσωπα και γεγονότα του εκχριστιανισμού των λαών της Ανατολικής και Δυτικής Ευρώπης από την Ανατολική και Δυτική εκκλησία αντίστοιχα
- Να μελετήσουν κριτικά τη σημασία των κυριαρχικών επιδιώξεων της Δυτικής εκκλησίας και να τις αξιολογήσουν
- Να συνειδητοποιήσουν τις συνέπειες του Σχίσματος των Εκκλησιών και τους λόγους αντίστασης της Ορθόδοξης εκκλησίας απέναντι στη Δυτική.

Περιεχόμενο :
- Η ιεραποστολή της Ανατολικής Εκκλησίας στα Βαλκάνια και την Ανατολική Ευρώπη
- Η Δυτική Εκκλησία εκχριστιανίζει τη Δυτική Ευρώπη
- Οι κυριαρχικές επιδιώξεις του Πάπα
- Το Σχίσμα του 1054 και οι συνέπειές του.

ΕΝΟΤΗΤΕΣ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΚΕΙΜΕΝΑ - ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ
33 Η εξάπλωση της Ανατολικής Εκκλησίας στα Βαλκάνια και την Ανατολική Ευρώπη	Οι μαθητές : - Να γνωρίσουν τα περί του εκχριστιανισμού των Σλάβων από την Ανατολική Εκκλησία - Να μελετήσουν και να εκτιμήσουν τον τρόπο ιεραποστολικής δράσης των φωτιστών των Σλάβων - Να συνειδητοποιήσουν ότι ο Βυζαντινός πολιτισμός είναι ο άξονας της ανάπτυξης και ενότητας των ανατολικών λαών - Να συναισθανθούν και να βιώσουν τους αδελφικούς δεσμούς με τους συνορθοδόξους λαούς των Βαλκανίων και της Ανατολικής Ευρώπης	Περιεχόμενο - Η οικουμενικότητα της Εκκλησίας - Κύριλλος και Μεθόδιος οι φωτιστές των Σλάβων - Η ορθόδοξη ιεραποστολή σέβεται τις ιδιοτυπίες των λαών - Το Βυζάντιο και ο πολιτισμός της Ανατολικής Ευρώπης - Η ενότητα των Ορθοδόξων λαών Κείμενα . Εκκλησία 43 (1966), σελ 440, μετ Β Λασουρδα . Από τον παλαιοσλαβονικό βίο του Κωνσταντίνου
34 Ο εκχριστιανισμός και εκπολιτισμός των λαών της λοιπής Ευρωπης απο τη Δυτική Εκκλησια.	Οι μαθητές : - Να γνωρίσουν τα περί του εκχριστιανισμού της Δυτικής Ευρώπης από την Εκκλησία της Ρώμης - Να μελετήσουν κριτικά τα κοινά, τα διάφορα και τα ιδιότυπα στον τρόπο αντιμετώπισης των λαων από τις δύο εκκλησίες - Να αξιολογησουν το έργο των μοναχικων ταγματων της Δυτικής Εκκλησίας και να γνωρίσουν δυο κορυφαίους δυτικους μοναχους	Περιεχόμενο - Η Εκκλησία της Ρώμης εκχριστιανίζει και εκπολιτίζει τους λαούς της Δυτικής Ευρώπης - Βασικά χαρακτηριστικα εκχριστιανισμού των λαών της Δύσης - Χριστιανοί ιεραπόστολοι στη Δύση - Τα δυτικά μοναχικά τάγματα - Οι άγιοι Φραγκίσκος της Ασίζης και Βενέδικτος (προσέγγιση του βίου, της προσωπικότητας και του εργου τους) Κειμενα Θ Ρασελ ιστορία της δυτικης φιλοσοφιας μετ Α Χουρμουζίου Τ Α΄ σελ 599 600 Η προσωπικότητα του Αγ Βενεδικτου
35. Οι κυριαρχικές επιδιώξεις του Πάπα.	Οι μαθητές : - Να γνωρίσουν τις αντιλήψεις της Δυτικής εκκλησίας για τον Πάπα - Να ερμηνεύσουν και να κατανοησουν τα περί του Παπικού πρωτείου και αλαθήτου και αντιλήψεις και να αξιολογήσουν τις τραγικές συνέπειες των αντιλήψεων αυτών στους μετέπειτα χρόνους. - Να συναισθανθούν την οδύνη για οσα γεγονότα προκάλεσαν τραύματα στο σώμα της Εκκλησιας, ιδιαίτερα στην ενότητά της.	Περιεχομενο - Ο Πάπας πνευματικος και κοσμικός άρχοντας - Πρωτείο και αλάθητο - Πως είδαν οι ορθόδοξοι τον Παπα - Ο Πατριάρχης Φωτιος αντιστεκεται (σκιαγραφηση της ζωής του) - Συνέπειες του πρωτείου και του αλάθητου Κειμενα Σ Ράνσιμαν, Βυζαντινος πολιτισμός, μετ Δ Δετζώρτζη. Αθήνα 1969, σελ 144 145
36 Το σχίσμα του 1054 ένα γεγονός βαθιάς οδύνης	Οι μαθητές : - Να γνωρίσουν τα γεγονοτα και τις αιτιες του Σχίσματος της Εκκλησίας - Να κατανοησουν τους λόγους για τους οποιους η Ανατολικη Εκκλησια αντισταθηκε στις Παπικές απαιτήσεις - Να συνειδητοποιήσουν τις τραγικές συνέπειες του Σχισματος για την Εκκλησια εν γένει και τη Βυζαντινη αυτοκρατορια ειδικώς - Να αντιληφθούν τις αιτιες για τις οποιες η ένωση των Εκκλησιών παρουσιάζει πολλές δυσκολίες	Περιεχομενο - Το σχίσμα γίνεται οριστικο (ο καταλυτικός χαρακτήρας των Σταυροφορικων και ιδίως της Δ΄) - Ανεπιτυχεις προσπαθειες για την ένωση των Εκκλησιών (Συνοδοι Φερράρας - Φλωρεντίας 1438- 39) - Η Ορθοδοξία αντιστέκεται - Συνέπειες του σχισματος (Εκκλησιαστικές και πολιτικές) Κείμενα Σ Ράνσιμαν, Βυζαντινός πολιτισμός, σελ 25
37 Επαναληπτικό των Ε. 33-36	Οι μαθητές - Να επαναλάβουν τα κυρια σημεία του κεφαλαίου. - Να κατανοήσουν το περιεχόμενο και τη σημασία της ιεραποστολής στην Ανατολική και Δυτική Ευρώπη. - Να διαπιστώσουν συνοπτικα τις συνέπειες του σχίσματος των εκκλησιών. - Να αναπτυξουν την κριτική τους ικανοτητα με τις ανακεφαλαιωτικές ερωτήσεις και ασκησεις	Περιεχόμενο - Κείμενα Ιστορια Ελληνικου Έθνους, Εκδοτικη Αθηνών Α.Ε., Αθήνα 1979 Τομ Η΄ : σελ. 90-97, (το αποστολικό έργο εκχριστιανισμός των Σλάβων, των Βουλγάρων, των Νοτιοσλάβων). σελ 263-264 (το σχίσμα του 1054) Τομ. Θ΄ : σελ. 380-383 (απόπειρες ενώσεως, Σύνοδοι Φερράρας - Φλωρεντίας 1438-1439). - Σχολιασμός των κειμένων - Κυρια σημεια του κεφαλαιου - Ανακεφαλαιωτικές ερωτήσεις - Ασκήσεις

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε΄

Η ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΣΤΑ ΝΕΟΤΕΡΑ ΧΡΟΝΙΑ

Σκοποί - επιδιώξεις : - Οι μαθητές να μελετήσουν και να κατανοήσουν την πορεία της Εκκλησίας στην Ανατολή και Δύση, ιδιαίτερα στην Ελλάδα μετά την άλωση της Κωνσταντινουπόλεως και μέχρι σήμερα και να συνειδητοποιησουν την κατασταση της στις μέρες μας
- Να παρακολουθήσουν με τα ανάλογα συναισθήματα, να εκτιμήσουν και να αντλήσουν διδάγματα εκκλησιαστικής ζωής από τις περιπέτειες και τα διάφορα προβλήματα που αντιμετωπισε η Εκκλησια

Περιεχόμενα : - Η πνευματική αναγέννηση της Ανατολικής Εκκλησιας με τον ησυχασμό
- Η διασπαση της Χριστιανοσύνης στη Δυση
- Η Ελληνική Εκκλησια στην Τουρκοκρατία και στο ελεύθερο Ελληνικό κράτος
- Το Οικουμενικό Πατριαρχειο και ο Ορθόδοξος Μοναχισμος σήμερα

ΕΝΟΤΗΤΕΣ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΚΕΙΜΕΝΑ - ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ
38 Η Εκκλησια και η πνευματική αναγέννηση του 14ου αιωνα	Οι μαθητές - Να γνωρίσουν και να κατανοήσουν τον χαρακτηρα και την ποιότητα της Χριστιανικης πνευματικης αναγεννησης του 14ου αιώνα - Να διαπιστωσουν τις επιδράσεις της αναγεννησης αυτής στο Βυζάντιο και έξω απο αυτό. - Να γνωρισουν τη μορφή του κυριότερου εκπροσωπου της αναγέννησης αυτης, Ν Καβασιλα - Να επισημάνουν συγκεκριμένα μηνυματα ζωής που αξίζει να βιώσουν	Περιεχόμενο - Πνευματικη αναγεννηση σε μια παρηκμασμένη αυτοκρατορια - Ο Ορθοδοξος ανθρωπισμος και ο κυριότερος εκφραστης του Ν Καβασιλας (επαρκη βιογραφικα για τη ζωή και το έργα του) - Οι επιδρασεις της Εκκλησιας στο Βαλκανικό χωρο (Σερβια, Βουλγαρια)
39 Άγιος Γρηγόριος ο Παλαμας και ο ησυχασμος	Οι μαθητές - Να πληροφορηθούν και να κατανοήσουν το πραγματικο νοημα του ησυχασμου, την αξία του και τις συνέπειές του στην πνευματική ζωή του λαου - Να γνωρισουν την προσωπικοτητα του Αγίου Γρηγορίου Παλαμα και το ρολο του στην καθιέρωση της ησυχαστικής πνευματικότητας - Να ευαισθητοποιηθουν, ωστε στοιχεια σπουδαία αυτής της εσωτερικοτητας να γίνουν βιωμα τους	Περιεχομενο - Τι ειναι ο ησυχασμος και ποια η ανθρωπολογική του αξια - Οι συνεπειες της ησυχαστικης πνευματικότητας στη ζωη της Εκκλησίας - Ο Άγιος Γρηγοριος Παλαμας Η ζωη του Το έργο του Ο ρολος του στην ησυχαστική έριδα - Η κοινωνική προσφορα κατα το κινημα των "Ζηλωτών" στη Θεσσαλονικη Κειμενα Αγίου Γρηγοριου Παλαμα Νικηφορου Ησυχαστη "Περι της φυλακής της καρδιας"
40 Η Χριστιανοσύνη στη Δυση διασπαται	Οι μαθητές - Να γνωρίσουν τα γεγονότα και να τα μελετήσουν ωστε να κατανοήσουν τους λόγους και τον τροπο διάσπασης της Χριστιανοσύνης στη Δυτική Ευρωπη - Να αντιληφθούν τις συνέπειες της διασπασης - Να γίνουν μέτοχοι των πικρών εμπειριων από τις εσωτερικές συγκρουσεις της Δυτικής Χριστιανοσυνης	Περιεχόμενο - Το παπικο κράτος και η κριση της Ρωμαιοκαθολικης Εκκλησιας αναστατώνουν τη Δύση - Η διασπαση της Δυτικης Εκκλησίας και οι συνεπειες της - Μέρος της Δυτικής Χριστιανοσυνης εξεγειρεται και επιχειρεί εκκλησιαστικες μεταρρυθμισεις - Η Μεταρρυθμιση και οι πρωταγωνιστες της (εκτενης αναφορά στο Λουθηρο τις ενέργειες και το έργο του συντομη αναφορα στους άλλους)
41 Η Ορθοδοξία δοκιμάζεται κατά την Τουρκοκρατια	Οι μαθητές - Να γνωρίσουν τις συνθήκες κάτω από τις οποίες επιβίωσε η Εκκλησια στα χρόνια της Τουρκοκρατίας. - Να μελετήσουν και να εκτιμήσουν το ρόλο που ανέλαβε η Εκκλησία για να περιφρουρήσει τους υπόδουλους από την αλλοιωση του ορθοδόξου Χριστιανικού και ελληνικού τους φρονήματος - Να συνειδητοποιήσουν ότι με μόχθο, βάσανα και θυσίες έφτασε ως εμάς η ελληνορθόδοξη κληρονομιά	Περιεχομενο - Η Εκκλησια πνευματικός ηγέτης των υποδουλων - Τα προνομια του Πατριαρχειου (τα αίτια παραχώρησης και ο βαθμός τήρησής τους) - Η Εκκλησια α προστατευει το λαό από την τουρκικη αυθαιρεσια β περιφρουρει το λαό απο τον προσηλυτισμό των Δυτικών - Πνευματικά προβλήματα (εξασθένιση της πνευματικης ζωής) Κείμενα Νεκταριου Τέρπου, Περιγραφη της πνευματικής ζωης των ραγιαδων, σελ 213

ΕΝΟΤΗΤΕΣ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΚΕΙΜΕΝΑ - ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ
42 Η Εκκλησία διδάσκει το λαό στην Τουρκοκρατία- Ο ισαπόστολος Κοσμάς ο Αιτωλός	Οι μαθητές: - Να γνωρίσουν το ρόλο της Εκκλησίας στη διατήρηση των πνευματικών αξιών από το λαό μέσω εμπνευσμένων διδασκάλων της - Να γνωρίσουν στοιχειωδώς συγκεκριμένες προσωπικότητες που συνέβαλαν στη διδαχή του λαού με το πνευματικό τους έργο. - Να μελετήσουν λεπτομερώς τον άγιο Κοσμά τον Αιτωλό και να εμπνευσθούν από τη ζωή, τη δράση, την προσωπικότητα και το μαρτύριό του.	Περιεχόμενο - Η παιδεία στα χέρια διδασκάλων της Εκκλησίας (Δυνατότητες και προσφορά) - Εκκλησιαστικοί διδάσκαλοι α. Ηλίας Μηνιάτης β. Ευγένιος Βούλγαρης γ. Νικηφόρος Θεοτόκης (Πολύ σύντομα βιογραφικά και αποσπάσματα των λόγων τους) - Κοσμάς ο Αιτωλός ο ονομαστότερος και δημοφιλέστερος δάσκαλος (λεπτομερή βιογραφικά στοιχεία για τη ζωή, δραση, πρωτοβουλίες για ίδρυση σχολείων, προσωπικότητα, μαρτύριο, ζωντανός στη μνήμη του λαού)
43 Η αυτοκέφαλη Εκκλησία της Ελλάδος- Ίδρυση, οργάνωση, έργο της	Οι μαθητές: - Να ενημερωθούν και να κατανοήσουν τι σημαίνει και πώς προήλθε το αυτοκέφαλο της Εκκλησίας της Ελλάδος - Να γνωρίσουν τη σημερινή της διάρθρωση καθώς και τον χαρακτήρα της σχέσης της με το Κράτος - Να βιώσουν το γεγονός ότι ανήκουν σ' αυτήν, και να θελήσουν να γίνουν συνειδητά μέλη της	Περιεχόμενο - Η Εκκλησία της Ελλάδος γίνεται αυτοκέφαλη - Οι λεγόμενες "νέες χώρες" - Οργάνωση της Ελλαδικής Εκκλησίας - Σχέσεις της Εκκλησίας με το ελληνικό Κράτος (αλληλοστήριξη αλλά και τριβές) - Ιδιαίτερα προβλήματα (πολλοί επίσκοποι / μη συμμετοχή και του λαϊκού στοιχείου στην εκλογή τους / θρησκευτικές οργανώσεις χωρίς εμπάθεια και πολεμική έκθεση και επισήμανση θετικών και προβληματικών στοιχείων) - Αίτημα ανανέωσης της
44. Η Εκκλησία στους νεότερους αγώνες του ελληνικού λαού.	Οι μαθητές - Να κατανοήσουν το βαθμό συμμετοχής της Εκκλησίας στους αγώνες του λαού. - Να σταθούν κριτικά και να αξιολογήσουν την πορεία της Εκκλησίας στους αγώνες αυτούς - Να φιλοτιμηθούν, ως μέλη της, να συνεχίσουν τους καλούς αγώνες της.	Περιεχόμενο - Η Εκκλησία (λαός και κλήρος) στην επανάσταση του 21 - Η Εκκλησία κατά την Μικρασιατική καταστροφή - Στα χρόνια της γερμανικής κατοχής - Στα χρόνια της δικτατορίας - Το έργο της Εκκλησίας κοντά το λαό σήμερα (διδακτικό, καθοδηγητικό, κοινωνικό, θεολογικό κλπ). - Η προσφορά του Μοναχισμού στην Εκκλησία και το λαο τα νεότερα χρόνια και σήμερα (Μετέωρα, Πατμος, Ορμύλια, Μ. Σπήλαιο κλπ) Κείμενο Ηλία Βενέζη "Μικρασία Χαίρε" Βοηθήματα Διονυσίου Τρίκκης, " Η Εκκλησία στους αγώνες του έθνους ". Βοβολίνη, " Η θέση του κλήρου στους αγώνες "
45 Το Οικουμενικό Πατριαρχείο και το Άγιον Όρος	Οι μαθητές: - Να γνωρίσουν τον οικουμενικό χαρακτήρα του Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως και τους σημερινούς αγώνες του για την Ορθοδοξία. - Να σπουδάσουν και να αξιολογήσουν τους αγώνες του Αγίου Όρους και των άλλων μοναστηριών σε σχέση με τα προβλήματα του λαου	Περιεχόμενο - Το Οικουμενικό Πατριαρχείο σήμερα (πρωτοβουλιακός ρόλος - δραστηριότητες σε παγκόσμιο επίπεδο, επαρκής ενημέρωση για τη συνάντηση των Ορθόδοξων ηγετών στην Κωνσταντινούπολη, 11-15 Μαρτίου 1992 και στην ομιλία του Πατριάρχη το 1994 στο Ευρωκοινο- βούλιο) - Το Άγιον Όρος. - Η συμβολή του Οικουμενικού Πατριαρχείου και του Αγίου Όρους στη ζωή και του Έθνους και της Ορθοδοξίας.
46. Επαναληπτικό των Ε. 38-45.	Οι μαθητές: - Να επαναλάβουν τα κύρια σημεία του κεφαλαίου. - Να ξαναδούν κριτικά τις κυριότερες φάσεις της ζωής της Εκκλησίας στα νεότερα χρόνια - Με επίγνωση να αναλάβουν τις ευθύνες τους στο σώμα της Εκκλησίας.	Περιεχόμενα Κείμενο: π. Αλεξάνδρου Σμέμαν, Ο σκοτεινός αιώνας Σύναξη 48 (1993) σ.9. - Σύντομος σχολιασμός του κειμένου - Κύρια σημεία του κεφαλαίου - Ανακεφαλαιωτικές ερωτήσεις. - Ασκήσεις

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ΄

Ο ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΟΣ ΚΟΣΜΟΣ ΣΗΜΕΡΑ

Σκοποί-επιδιώξεις: Οι μαθητές:
- Να γνωρίσουν τη σημερινή κατάσταση των χριστιανικών Εκκλησιών
- Να κατανοήσουν την επιτακτική ανάγκη και τις προϋποθέσεις για σωστές διαχριστιανικές σχέσεις
- Να συνειδητοποιήσουν την οικουμενική παρουσία και αποστολή της Ορθοδοξίας

Περιεχόμενο:
- Ο Ρωμαιοκαθολικισμός και ο Προτεσταντισμός σήμερα
- Οι διαχριστιανικές σχέσεις
- Ετερόδοξοι και Αλλόθρησκοι στην Ελλάδα σήμερα
- Η Ορθοδοξία στον κόσμο σήμερα
- Αγώνας και ελπίδες για την ενότητα των χριστιανών

ΕΝΟΤΗΤΕΣ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΚΕΙΜΕΝΑ - ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ
47 Ο Ρωμαιοκαθολικισμός στην εποχή μας	Οι μαθητές: - Να γνωρίσουν έγκυρα επαρκώς και αντικειμενικά στην κατάσταση που επικρατεί στη Ρωμαιοκαθολική Εκκλησία σήμερα και τις προσπάθειες ανανέωσής της - Να ενημερωθούν για τα σύγχρονα προβλήματά της	Περιεχόμενο - Η Α΄ Σύνοδος του Βατικανού - Η Β΄ Σύνοδος του Βατικανού μια ρωμαλέα απόπειρα ανανέωσης (αναρρύθμιση στοιχείων ανανέωσης) - Τα σημερινά προβλήματα της Ρωμαιοκαθολικής εκκλησίας
48 Ο Προτεσταντισμός σήμερα	Οι μαθητές: - Να γνωρίσουν έγκυρα και αντικειμενικά την κατάσταση που επικρατεί στο χώρο του Προτεσταντισμού στις μέρες μας - Να κατανοήσουν τις αιτίες που οδήγησαν στα σημερινά αδιέξοδα του Προτεσταντισμού	Περιεχόμενο - Πολυφωνία και πολυδιάσπαση - Τα προβλήματα του σύγχρονου προτεσταντισμού (Εσωτερικές συγκρούσεις για πρόσφατες αποφάσεις, χειροτονία γυναικών, στροφή από τον ακραίο κοινωνισμό στο συγκρητιστικό πνευματισμό κλπ) - Αυτοδιορθωτικές κινήσεις - οικουμενικές πρωτοβουλίες
49 Ετερόδοξοι και Αλλόθρησκοι στην Ελλάδα	Οι μαθητές - Να γνωρίσουν την ύπαρξη και άλλων Ομολογιών και Θρησκειών στην Ελλάδα - Να κατανοήσουν ότι ο σεβασμός και η ειρηνική συνύπαρξη μαζί τους αποτελεί βασικό κανόνα - Να επισημάνουν τη δυσμενή επίδραση που έχει ο προσηλυτισμός στις σχέσεις της εκκλησίας με τις θρησκευτικές ομάδες στην Ελλάδα - Να κατανοήσουν ότι η φωτισμένη ενημέρωση, η συνεπής βίωση της Ορθόδοξης πίστης και ο διάλογος είναι ο καλύτερος τρόπος Ορθόδοξης παρουσίας και μαρτυρίας	Περιεχόμενο - Μη ορθόδοξες Ομολογίες στον ελλαδικό χώρο Αρμένιοι, Ρωμαιοκαθολικοί (με τους Ελληνο- ρυθμους Ουνίτες), Ευαγγελικοί (κυριώτερες ομάδες τους) - Άλλες θρησκείες στον ελληνικό χώρο - Η στάση της Εκκλησίας - Σύντομη και αντικειμενική ανασκόπηση των μέχρι πρόσφατα σχέσεων μεταξύ επίσημης Ελληνικής Εκκλησίας και Ετεροδόξων - Ετεροθρήσκων - Η επιβαλλόμενη στάση σήμερα σεβασμός, διάλογος, συνύπαρξη
50 Η Ορθοδοξία στη σύγχρονη οικουμένη	Οι μαθητές: - Να ενημερωθούν για τη σύγχρονη παρουσία και έκταση της Ορθοδοξίας σ' ολόκληρο τον κόσμο - Να γνωρίσουν το διαμορφωμένο σύστημα των τοπικών Εκκλησιών στην Ορθοδοξία σήμερα - Να αποκτήσουν διορθόδοξη συνείδηση και να αναλάβουν τώρα και στο μέλλον την ανάλογη μ' αυτήν συνευθύνη τους για συνορθόδοξη ζωή και μαρτυρία	Περιεχόμενο - Πολυφωνία και ενότητα - Η σημερινή εικόνα των Ορθο- δόξων Εκκλησιών ανά τον κόσμο - Η Ορθοδοξία μπροστά στις προκλήσεις των καιρών (Αναφορά στις εξελίξεις στα Βαλκάνια και την Ανατολική Ευρώπη) - Προετοιμασία της Μεγάλης Συνόδου των Ορθοδόξων
51 Αγώνας των χριστιανών για την ενότητα τους.	Οι μαθητές: - Να κατανοήσουν ως θείο θέλημα την αναγκαιότητα διαλόγου μεταξύ των χριστιανικών Εκκλησιών και των χριστιανικών Κοινοτήτων - Να πληροφορηθούν τις προσπάθειες διαλόγου της Ορθόδοξης Εκκλησίας με τους Ετεροδόξους - Να αποκτήσουν οικουμενική χριστιανική συνείδηση και να θελήσουν να συμμετάσχουν ενεργά στις προσπάθειες για την ενότητα όλων των Χριστιανών	Περιεχόμενο - " Ίνα εν ώσιν " - Διάλογος Ορθοδόξων - Ετεροδόξων (αίτημα και γεγονός) Παγκόσμιο Συμβούλιο των Εκκλησιών (ιστορία, οργάνωση, τομείς δράσης) - Προϋποθέσεις για τον οικουμενικό διάλογο με τους Χριστιανούς των άλλων Ομολογιών Κείμενα Ιω 15, 27· 17, 9-10, 22-23

ΕΝΟΤΗΤΕΣ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΚΕΙΜΕΝΑ - ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ
52. Επαναληπτικό	Οι μαθητές - Να επαναλάβουν τα κύρια σημεία του κεφαλαίου - Να κατανοήσουν την ανάγκη ενότητας μεταξύ των χριστιανών και να ευαισθητοποιηθούν για τη δημιουργία διαχριστιανικών σχέσεων - Να αναπτύξουν την κριτική τους ικανότητα με τις ανακεφαλαιωτικές ερωτήσεις και ασκήσεις, που θα τείνουν δημιουργικά προς την κατεύθυνση της συννενόησης, ενότητας και συνεργασίας των Χριστιανών - και πέραν των ομολογιακών διαφορών τους.	Περιεχόμενο Κείμενο : απόσπασμα μηνύματος του συνεδρίου Παγκοσμίου Ιεραποστολής και Ευαγγελισμού Σαν Αντόνιο, Η.Π.Α., Περιοδικό "Πάντα τα Έθνη", έτος Η', τευχ. 31, 1989, σελ. 10 - Σχολιασμός του κειμένου Κύρια σημεία του κεφαλαίου - Ανακεφαλαιωτικές ερωτήσεις - Ασκήσεις

ΕΝΟΤΗΤΕΣ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΚΕΙΜΕΝΑ - ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ
53. Γενικό Επαναληπτικό	Οι μαθητές - Από τη συνολική θεώρηση της ιστορικής πορείας της Εκκλησίας να συνειδητοποιήσουν πως αυτή υπήρξε, είναι και πρέπει να παραμείνει στην Οικουμένη - Να συναισθανθούν την προσωπική τους Εκκλησιαστική θέση και να θελήσουν να αναλάβουν ελεύθερα, με ενδιαφέρον, ζήλο και οικουμενική διάθεση τις ευθύνες τους ως μέλη της δικής τους Εκκλησίας και της παγκόσμιας Χριστιανοσύνης	Περιεχόμενα Κείμενα : Ι. Χρυσοστόμου, Επιλογή από ομιλίες, Ε. Θεοδώρου, " Ανθολόγιο Πατερικών κειμένων, κείμενα 9, 10, σελ. 24-26. - Σχολιασμός του κειμένου με άξονα τα σημεία που εκτίθενται στο σκοπό της διδασκαλίας της Γ' τάξης. - Ανακεφαλαιωτικές ερωτήσεις - Ασκήσεις.

Η παρούσα Υπουργική Απόφαση ισχύει από το σχολικό έτος 1997 - 1998.
Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Αθήνα, 14 Απριλίου 1998

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ Δ. ΑΡΣΕΝΗΣ